

GüneyEge

ISSN 2148-7685 Temmuz / 2017 Yıl 4 / Sayı 13

KÜLTÜR ve İNANÇ TURİZMİ

LYKOS VADİSİ'NİN
ZENGİNLİKLERİ

BODRUM'U YÜRÜYEREK
KEŞFEDELİM!

SAKLI GÜZELLİĞİYLE
GEÇMİŞTEN MİRAS: BOZKURT

KUŞADASI TARİH,
KÜLTÜR ve DOĞA ROTALARI

T.C. GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI TEKNİK DESTEK PROGRAMI

TR32/17/TD

2017

Toplam Bütçe
600.000 ₺

Proje Başına En Fazla
15.000 ₺

Son Başvuru Tarihi
29 Aralık 2017 - Saat:18:00

BAŞVURU DÖNEMLERİ

Mart - Nisan	Mayıs - Haziran	Temmuz - Ağustos	Eylül - Ekim	Kasım - Aralık
28 Nisan 2017 Saat:18:00	30 Haziran 2017 Saat:18:00	31 Ağustos 2017 Saat:18:00	31 Ekim 2017 Saat:18:00	29 Aralık 2017 Saat:18:00

Başvurunun Teslim Edileceği Adresler

AYDIN YATIRIM DESTEK OFİSİ
Ata Mah. Denizli Bulvarı
No:18 Aydın Ticaret Borsası Kat:6
AYDIN
Tel.: +90 256 211 0 216, +90 256 211 0 217
Faks: +90 256 211 0 213

T.C. GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI
Pamukkale Üniversitesi
TEKNOKENT 2. Kat Çamlaraltı Mahallesi
Hüseyin Yılmaz Caddesi No:67 20070
Pamukkale/DENİZLİ
Tel.: +90 258 371 88 44
Faks: +90 258 371 88 47

MUĞLA YATIRIM DESTEK OFİSİ
Şeyh Mahallesi Turgutreis Caddesi
Belediye Kapalı Otoparkı Kat:1
MUĞLA
Tel.: +90 252 213 17 92, +90 252 213 17 93
Faks: +90 252 213 17 82

Başvurular, geka.gov.tr adresinden de ulaşılabilecek kaysuygulama.kalkinma.gov.tr üzerinden yapılmalıdır. Başvurunun tamamlanması için başvuru dosyasının son başvuru zamanından önce Ajansa teslim edilmesi zorunludur.

Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA)

GuneyEgeKA

guneyegeka

geka.gov.tr

İÇİNDEKİLER

TEMA: GÜNEY EGE'DE KÜLTÜR VE İNANÇ TURİZMİ

UZMAN GÖZÜYLE

04

KÜLTÜR TURİZMİNDEN
BEKLENTİ ARTIYOR

22

ZEBEK VE EFELİK
KÜLTÜRÜ ÜZERİNE...

38

LYKOS (ÇÜRÜKSU) VADİSİ'NİN
ZENGİNLİKLERİ

62

KÜLTÜR VE TURİZM
ALANINDAKİ DESTEKLER

BÖLGEDEN HABERLER

66

TÜRKİYE'NİN İLK CAM FESTİVALİ
4. DEFA DENİZLİ'DE

67

ÜLKEMİZİN İLK
VEGAN FESTİVALİ DİDİM'DE

68

3. ULUSLARARASI
BODRUM DANS FESTİVALİ

ÖRNEK UYGULAMALAR

12

AKDENİZ'DEN EGE'YE, GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE
BİR YÜRÜYÜŞ ROTASI: KARIA YOLU

28

KUŞADASI TARİH, KÜLTÜR VE
DOĞA ROTALARI

PROJELER

32

TARİHİ KUŞADASI
LİMANI VE
KÜLTÜREL ROTALAR

34

BODRUM'U YÜRÜYEREK
KEŞFEDELİM!

36

DÜNYA MİRASI
LAODİKEİA
UYANIYOR

41

DİDİM İNTERAKTİF TANITIM SİSTEMİ
İLE TANITILYOR

42

BULDAN'NIN
TURİST
PROFİLİNİN
BELİRLENMESİ

43

KANUNİ YOLU İLE MUĞLA'DA
ALTERNATİF BİR KÜLTÜREL ROTA

52

FETHİYE'DE
MEMNUN
MÜŞTERİLER,
SÜREKLİ KAZANÇLAR

53

MİSAFİRLERİNE DAHA İYİ HİZMET VEREN
MARMARIS İÇİN, ESNAFLAR ÖĞRENİYOR

54

SÖKE
EKOTURİZM
İLE TANIŞIYOR

İÇİNDEKİLER

AJANSTAN HABERLER

10 GÜNEY EGELİ
TEMSİLCİLER ,
ULUSLARARASI
AR-GE İŞBİRLİKLERİ
ZİRVESİ VE
FUARINDA

20 ARAP
DÜNYASININ
SOSYAL
MEDYA
FENOMENLERİ
MUĞLA'DA

26 GÜNEY EGE'DE
ENERJİ
VERİMLİLİĞİ
TOPLANTILARI
TAMAMLANDI

44 BÖLGEMİZİN
SAĞLIK VE SPOR
TURİZMİ POTANSİYELİ
HESTOUREX
FUARI'NDA
TANITILDI

GÜNEY EGE'Yİ KEŞFEDELİM

16 GÜNEŞE ADANMIŞ ŞEHİR: DİDİM

48 SAKLI GÜZELLİĞİYLE GEÇMİŞTEN MİRAS: BOZKURT

58 GELENEKSEL, DOĞAL, TARİHİ VE KÜLTÜREL
DEĞERLERİYLE MENTEŞE

Künye

İmtiyaz Sahibi

Güney Ege Kalkınma Ajansı
Adına Genel Sekreter Vekili
Özgür AKDOĞAN

Yazı İşleri Müdürü

Ece ÇELİK

Genel Yayın Yönetmeni

Özgür AKDOĞAN

Görsel Yönetmen

Melis AKBAY

Yayın Kurulu

Berna AYKÖSE
Hafize Dilek KELEŞ
Zeynep DONAT

Yayın Mahiyeti

Kurumsal Dergi

Yayın Türü

Yerel Süreli

Yayın Periyodu

3 ayda bir

Yapım

Anadolu Basın Merkezi
www.anadolubasin.com

Baskı Tarihi

11 10 2017

ISSN 2148-7685

Dergi Ücretsizdir.

Baskı ve Cilt

Arkadaş Basım Sanayi Ltd. Şti.
Kazım Karabekir Cad. Sütçüoğlu İş Hanı
No:37/4 Ulus/Ankara

Dergide bulunan yazılar ve fotoğraflar aksi belirtilmedikçe GEKA'nın resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı makalelerdeki yazılar, yazarına aittir.

Yönetim Yeri

Pamukkale Teknokent Çamlaraltı Mh.
Hüseyin Yılmaz Cd. No:67 B Blok Kat:2 20070
Pamukkale/Denizli

Yavuz Selim KÖŞGER

Aydın Valisi
Güney Ege Kalkınma Ajansı
Yönetim Kurulu Başkanı

Değerli Okurlarımız,

Ajansımızın başlıca çalışmalarını ve bölgemizin kalkınma ile ilgili önemli faaliyetlerinin yer aldığı dergimizin 13. sayısında siz değerli okuyucularımızla tekrar beraberiz.

“Güney Ege’de Kültür ve İnanç Turizmi” ana temasını ele aldığımız bu sayımızda Aydın, Denizli ve Muğla illerimizin kültür ve inanç turizmi rotalarını keşfedecek Güney Ege illerindeki bu alanda yürütülen projelere göz atacağız. Bölgemiz kültür ve inanç turizmi öğeleri yönünden zengin bir coğrafyada bulunmaktadır. Tarihi MÖ 2000’li yıllara dayanan bölgemizin sahip olduğu, geçmişten günümüze gelen kültürel miraslarının hikâyelerini bu sayıda sizlerle buluşturduk.

Ajansımızın 2017 yılı nisan, mayıs ve haziran aylarında katılım gösterdiği etkinliklere de bu sayımızda yer verdik. Bu kapsamda, Bölge tanıtımına önem veren Ajansımızın ilgili kurum ve kuruluşlarla beraber stantla katılım sağladığı Uluslararası Ar-Ge İşbirlikleri Zirvesi ve Fuarı ve HESTOUREX Dünya Sağlık Spor Kongre ve Fuarı etkinliklerini dergimizin sayfalarında bulabilirsiniz. Ayrıca bu sayımızda Ajansımızın enerji verimliliği konusunda destek verdiği ve ülkemizde enerji verimliliği alanında örnek teşkil eden projelerin tanıtımı için gerçekleştirilen bilgilendirme toplantıları ile Körfez ve Arap ülkelerinden gelen sosyal medya fenomenleri ve bölgenin önde gelen gazetelerinde görevli olan basın mensuplarının Bölge güzelliklerini keşfetmek ve takipçilerine tanıtmak amacıyla gerçekleştirdikleri ziyaret etkinliğini de sizlerle paylaştık.

Sizin de takip ettiğiniz gibi dergimizin tüm sayılarında Mali Destek Programları, Doğrudan Faaliyet Desteği ve Teknik Destek Programları aracılığıyla desteklediğimiz projelere yer vermekteyiz. Bu sayımızda büyük bir çoğunluğunu Bölgemizdeki kültür ve inanç turizmi açısından değerlendirerek seçtiğimiz projelere yer verdik.

Her sayısında geliştirerek sizlere Bölge hakkında daha fazla bilgi vermeyi amaçladığımız dergimizi Bölgemizde gerçekleşen kültür ve sanat etkinlikleri hakkında haberlerin paylaşıldığı yeni bir bölüm ile geliştirdik.

Son olarak her sayıda olduğu gibi bu sayıda da birbirinden özel ilçelerimizden Menteşe, Didim ve Bozkurt’u görülmeye değer güzellikleri ile sizlere sunuyoruz.

Yeni sayılarda görüşmek dileğiyle.

UZMAN GÖZÜYLE

KÜLTÜR TURİZMİNDEN BEKLENTİ ARTIYOR

Hazırlayan: Dilşad AKAR / Uzman
Ekonomik Araştırmalar ve Planlama Birimi

➤ Aphrodisias, Dünya Miras Listesi'nde

Polonya'nın Krakow şehrinde gerçekleştirilen UNESCO 41. Dünya Miras Komitesi Toplantısı'nda, Aphrodisias Antik Kenti'nin UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alındığı haberi ülkemizde sevinçle karşılandı. Aphrodisias Antik Kenti, Xanthos-Letoon (1988) ve Hierapolis-Pamukkale (1988)'den sonra Güney Ege Bölgesi'nin Dünya Miras Listesi'ne giren üçüncü antik kenti olurken Türkiye'nin ise 17'nci ögesi oldu. Ülkemizin UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan kültür varlıkları listeye kabul edilme yılları ile birlikte aşağıdaki gibidir:

1. İstanbul'un Tarihi Alanları (İstanbul) (1985)
2. Göreme Milli Parkı ve Kapadokya (Nevşehir, Kayseri) (1985)
3. Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas) (1985)
4. Hattuşa: Hitit Başkenti (Çorum) (1986)
5. Nemrut Dağı (Adıyaman) (1987)
6. Xanthos-Letoon (Antalya, Muğla) (1988)
7. Hierapolis-Pamukkale (Denizli) (1988)
8. Safranbolu Kenti (Karabük) (1994)
9. Troya Arkeolojik Siti (Çanakkale) (1998)
10. Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne) (2011)
11. Çatalhöyük Neolitik Kenti (Konya) (2012)
12. Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğu'nun Doğuşu (Bursa) (2014)
13. Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzajı (İzmir) (2014)
14. Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri (Diyarbakır) (2015)
15. Efes (İzmir) (2015)
16. Ani Arkeolojik Alanı (Kars) (2016)
17. Aphrodisias Arkeolojik Alanı (2017)

➤ Peki, bu listede yer almak neden önemlidir?

Miras Listesi'nde yer almanın getirdiği avantajlardan en önemlisi listeye kabul edilen öğeler için periyodik olarak hazırlanan ve Kurul'a sunulan koruma ve ilerleme raporlarıdır. UNESCO'nun koruma ve ilerleme raporlarına yönelik sorular ve önerileri tavsiye niteliğinde olabiliyor ancak bu, konuya duyarlılık ve kamuoyu yaratmak açısından etkili olmakta; mirasın sürdürülebilir olarak korunmasını sağlamaktadır. UNESCO da resmi açıklamasında bir alanın bu listeye alınmasının toplumlar ve hükümetler nezdinde farkındalık yaratmaya yardımcı olduğuna dikkat çekmektedir. Bunun yanında listeye giren alanların korunması için UNESCO tarafından finansal bir destek sağlanması da söz konusu. Yıllık belirlenen bir fondan, özellikle de gelişmekte olan ülkelerden listeye girmiş olan dünya miraslarını korumak için pay ayrılırken aynı zamanda "Tehlike Altındaki Dünya Miras Listesi"ndeki alanlarda oluşan hasarın olabildiğince hızlı bir şekilde giderilmesi için de fon kullanılmaktadır. Dünya Mirası Listesi'nde yer alan varlıkların korunamaması halinde, komite bu alanların listeden çıkarılmasına karar verebilmektedir. Bugüne kadar 2007 yılında Ürdün'de ve 2009 yılında Almanya'da olmak üzere iki alan Dünya Mirası Listesi'nden çıkarılmıştır.

Sürdürülebilirlik, farkındalık ve finansman dışında, bu listede yer almak miras sahibi ülke için büyük bir prestijdir. Uluslararası alanda kabul edilen Miras Listesi'nde Türkiye'nin temsil edilmesi büyük önem taşıırken ülkenin listede mümkün oldukça fazla öğe ile yer alması o ülkenin turizm destinasyonu haline gelmesi, tarihi ve doğal öğeleri ile tanınmaya değer bir ülke olduğunun göstergesi olarak görülmektedir.

Dünya Miras Listesi incelendiğinde İtalya'nın 53, Çin'in 52, İspanya'nın 46, Fransa'nın 43, İngiltere'nin 31, Rusya'nın 28, Yunanistan'ın ise 18 kültürel ve doğal mirası ile listede en fazla ögesi bulunan ülkeler arasında yer alması ve bu ülkelerin dünyanın önemli turizm destinasyonu ülkeleri arasında başı çekmeleri tesadüf değildir. Söz konusu ülkeler ve ögeler dünyada kültür turizminin önemli temsilcileri arasında yer almaktadır.

► Neden Kültür Turizmi?

Kültür turizmi, sosyo-ekonomik ve eğitim düzeyi yüksek turistler tarafından yoğun ilgi görmekte ve turizm gelirlerine geleneksel deniz-kum-güneş turizminden çok daha fazla katkı sağlamaktadır. Söz konusu turist kitlesi, gittikleri bölgeyi ya da ülkeyi tüm yönleri ile yaşamak, oranın bir parçası gibi hissetmek için farklı deneyimleri yaşamak; seyahat edilen ülkenin tarihi yerlerini görmek, hikâyelerini yaşayarak önemli yerlerini ziyaret etmek, yerel yemekleri tatmak, halkın sosyalleştiği yerleri gezmek, yaptıkları ibadetleri izlemek, düğün ritüellerine katılmak, yerel pazarlardan alışveriş yapmak gibi kültürel tüm ögeleri yaşamak ve deneyimlemek istiyorlar.

Yukarıda sayılan aktiviteler; kültür turizminin, tarihi alanların ziyaretinden ibaret olmadığını ortaya koymaktadır. Kültür turizmi ilin, bölgenin ve hatta bazı durumlarda ülkenin bir bütünü oluşturması, geçmişe dayanan yerel kültürün, bir yaşam biçiminin turizm ürünü haline getirilmesi durumunda amacına ulaşmaktadır. Aksi halde ne yazık ki bölgemizde ve ülkemizde çoğunlukla olduğu gibi günübirlik antik kentlerin ve tarihi alanların ziyaretleri dışına çıkamayan kültür turizmi amacına ulaşamayacaktır.

Örneğin; İtalya, kültür turizmi ile öne çıkan destinasyonlardan birisidir. Turizmdeki başarısında tarihinin etkisi çok büyük olmakla birlikte, tarihi kalıntıların günlük yaşam içinde sürdürülebilir şekilde turistlere sunulmasının, şehirlerin tarihi merkezlerinin olduğu gibi korunmasının, İtalyan yemek kültürünün önemli bir turizm ürünü olarak sunulmasının etkisi büyüktür. Aynı şekilde Paris'in bir aşk şehri olarak anılması, kahve ve cafe kültürünün yerel insanların bir ritüeli olarak pazarlanması, tarihi ve kültürel aktivitelerin bunu destekler şekilde sunulması ya da Hindistan'ın bir ruhsal arınma merkezi olarak tanıtılması yerel kültürün turizm ürünü haline getirilmesine örnek verilebilir. Bu ülkeler geleneksel kültürlerini turizme başarılı şekilde entegre ederek başarılı olmuşlardır.

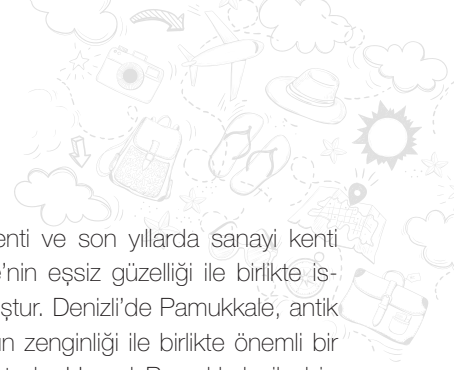
Fakat bu ülkelerin herhangi bir tarihi ve kültürel ögesi, yapısı olmasaydı turistlerin sadece İtalyan yemeği yemek için İtalya'ya gitmesi, Paris'e düğününü yapmaya gitmesi beklenemezdi. Ülkenin kültürü, yaşam biçimi ile tarihi ve diğer kültürel ögeler kültür turizmi için birbirinden ayrılmaz parçalardır.

► Güney Ege Bölgesi'nde Kültür Turizmi

Güney Ege Bölgesi kültür ve inanç turizmi ögeleri yönünden zengin bir coğrafyada bulunmaktadır. Bölgenin tarihi MÖ 2000'li yıllara dayanmakla beraber, üzerinde bulunduğu topraklar birçok kültürel, tarihi ve ekonomik gelişmelere sahne olmuştur. Bölge, Antik Karya'dan Sparta'ya, İyonya'dan Osmanlı'ya birçok medeniyete ev sahipliği yaparak tüm bu medeniyetlerin kültürel miraslarını günümüze taşımaktadır.

Aydın'da deniz-kum-güneş turizmi ön plana çıkmış olsa da geçmişten günümüze taşınmış sayısız tarihi değeri bulunmaktadır. 1.021 tescilli kültür varlığı mevcut olan Aydın'da 8 müze ve 21 ören yeri mevcuttur. Başta Aphrodisias (Karacasu), Eski Yunan ve Roma dönemlerine ait en görkemli antik kentlerden birisi olarak Afrodit Tapınağı ile ünlü ve MÖ 2'nci yüzyıldan MS 6'ncı yüzyıla kadar görkemini korumuştur. Kentin kesintisiz olarak bu kadar uzun yerleşim görmüş olması, antik dönemde pek çok önemli gelişmeye tanıklık etmesi açısından da önem taşımaktadır.

Aydın'da öne çıkan diğer ören yerleri Alabanda (Çine), Alinda (Karpuzlu), Apollon Tapınağı (Didim), Gerga (Çine), Harpasa (Nazilli), Magnesia (Germencik-Ortaklar), Mastaura (Nazilli), Milet (Didim), Nysa (Sultanhisar), Priene (Söke), Tralleis (Aydın-Merkez)'dir. Bunların yanı sıra Ağustos 2012 tarihinde açılan Türkiye'nin en büyük 10 arkeoloji müzesinden biri olan Aydın Arkeoloji Müzesi ilin önemli kültürel kaynaklarından birini oluşturmaktadır.

Tablo 1. Aydın Antik Kentleri ve Bulunduğu İlçeler

Antik Kent	İlçe
Aphrodisias	Karacasu
Alabanda	Çine
Magnesia	Germencik
Dydima/Apollon T.	Didim
Priene	Söke
Amyzon	Koçarlı
Mastaura	Nazilli
Gordion Teiklos	Karacasu
Akharaka	Sultanhisar
Apollonis	Sultanhisar
Nysa	Sultanhisar
Alinda	Karpuzlu
Anaia	Kuşadası
Miletos	Didim
Myous	Milas
Neapolis	Kuşadası
Harpasa	Nazilli
Gerga	Çine
Orthosia	Yenipazar
Trailles	Merkez
Maindros	Merkez

Kaynak: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012

Denizli yıllardır bir tekstil kenti ve son yıllarda sanayi kenti olarak bilinirken Pamukkale'nin eşsiz güzelliği ile birlikte ismini tüm dünyaya duyurmuştur. Denizli'de Pamukkale, antik kentler ve jeotermal sularının zenginliği ile birlikte önemli bir turizm potansiyeli barındırmaktadır. Her yıl Pamukkale ile birlikte Hierapolis'i bir milyonu aşkın yabancı turist ziyaret etmektedir. Dünyada büyük hayranlık uyandıran Hierapolis ve Laodikeia, Denizli'deki kültür ve inanç turizminin bel kemiğini oluşturmaktadır. Onlar dışında Denizli'de 9 adet antik kentle birlikte 2 adet müze de Denizli'nin kültür turizminin parçasıdır. Özellikle Hierapolis Antik Kenti içinde bulunan Pamukkale Hierapolis Arkeoloji Müzesi her yıl çok sayıda ziyaretçi ağırlamaktadır. Hierapolis, antik dönemin önemli bir termal ve sağlık merkezi haline gelen, hamamları ve sağlık uygulamaları ile ün salmış bir antik kenttir. Günümüzde Pamukkale ve Karahayıt çevresinde sürdürülen sağlık termal turizminin antik çağlardan günümüze geldiği görülmektedir.

Hierapolis'in Anadolu'da Efes'ten sonraki en büyük antik kent, Laodikeia'nın ise Hristiyanlığın gelişimine ve yayılmasına dair birçok bulgu ve eseri barındırması; pek çok önemli tarihi olguya tanıklık etmiş olması bu antik kentlerin öne çıkmasını sağlamaktadır. Özellikle inanç turizminde büyük bir yer tutmaktadır. Tarihi kentte devam eden kazılarda Hristiyan âlemi için çok önemli sayılan ve İncil'de adı geçen 7 kiliseden biri olan Laodikeia Kilisesi bulunmuştur.

Tablo 2. Aydın Müzeler Listesi

Bağlı Bulunduğu Kurum	Müzeler
Kültür ve Turizm Bakanlığı	Aydın Müzesi
	Yörük Ali Efe Müzesi
	Aphrodisias Müzesi
	Karacasu Etnografya Müzesi
	Milet Müzesi
	Aydın Arkeoloji Müzesi
	Kuva-i Milliye Müzesi
Belediyeler ve Adnan Menderes Üniversitesi	Çine Ancılık Müzesi
	Nazilli Etnografya Kent Müzesi
	Davutlar Zeytin ve Zeytinyağı Müzesi
	Koçarlı Tarım Müzesi

Kaynak: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2012

Tablo 3. Denizli Antik Kentleri

Antik Kentler	Pamukkale Hierapolis
	Laodikeia
	Tripolis
	Tabea
	Colossae
	Eumania
	Heraklia Salbace
	Dianisopolis
	Trepezapolis
	Attuda
	Apollonia Salbace
	Pamukkale Hierapolis Arkeoloji
Müzeler	Denizli Etnografya

Kaynak: GEKA "Güney Ege Bölgesi Turizm Strateji Belgesi", 2012

Muğla Bölgesi geleneksel turizm sektörünün (deniz-kum-güneş) yanı sıra önemli oranda alternatif turizm (sağlık, spor, doğa, eğlence, deniz, kültür-tarih vs.) faaliyetlerini de bünyesinde barındırmaktadır. Nitekim adı geçen alt turizm sektörlerine yönelik önemli derecede sektörel yapılanma ve ürünler de geliştirilmiştir.

Muğla Turizm Sektörü Kümelenme Raporu'nda Muğla'da bulunan turizm çeşitlerinin rekabetçilik pozisyonları incelendiğinde "Kültür İnanç ve Tarih Turizmi"nin alt sıralarda yer aldığı gözlenmektedir. Bu durum Muğla gibi tarihi ve kültürel değerleri zengin olan bir il için şaşırtıcı ve tanıtım ve pazarlama ağlarının sadece geleneksel turizme yöneldiğinin büyük bir göstergesidir. Bu durum Muğla ve Türkiye için büyük bir avantajın uygun kullanılmadığının kanıtıdır. Son verilere göre Muğla'da 9 adet müze ile 12 adet ören yeri ve antik kent bulunmaktadır.

Bu müze ve antik kentler bilinen ve ziyarete açılmış; çevre düzenlemeleri yapılmış alanlardır. Fakat tarihi ve kültürü ile büyük bir kaynak olan Muğla'da kazı çalışmaları tamamlanamamış, başlatılamamış ve hatta Muğla'da olduğu bilinmesine rağmen halen yeri belirlenememiş antik kent ve tarihi alanlar bulunmaktadır. Tüm bu alanların sayılarının 70'i bulunduğu bilinmektedir.

Güney Ege illerinin tarihi açıdan zenginliğini gösteren yukarıdaki belirtilen öğeler ne yazık ki yeterince değerlendirilemiyor ve potansiyel turist hedef grubuna ulaştırılmıyor. Bunun başlıca nedeni antik kentlerin, tarihi yapıların ve diğer kültürel öğelerin bir bütün haline getirilememesidir.

➤ Diğer kültürel öğeler nelerdir?

Güney Ege illerinin ortak özelliklerinden birisi de Yörük kültürüdür. Yörük yerleşimi açısından Güney Ege önemli bir yer

Tablo 4. Muğla Antik Kentler

Antik Kentler	
Euromos	Euthene, Euthenna (Eutane)
Kindye (Kindya)	Phoinix (Phoinikos)
Thera	Mylasa (Milas)
Euhippe	Kildara
Physkos (Marmaris)	Termera
Labranda	Hydai (Damliboğaz)
Kyilandos	Pidas
Tymnos (Tymnessos)	Loryma (Bozuk Kale)
Hyilarima, Hillerima	Kyon
Pisye	Thyssanos
Mandasa	İdyma
Larymna	Pisilis
Uda (Ydai, Hydai)	Lagina
Kasara	Latmos Herakleiası
Sibda (Side)	Halikarnassos (Bodrum)
Stratonikeia	Kallipolis
Myndos (Gümüşlük)	Sinuri
Aloande	Kaunos
Kalynda	Narasa
Souagele (Syangela)	Araksa (Ören)
Knidos	Karyanda (Göltürkbükü)
Olympos	Syrna
Arsada	Amos, Asarcık (Hisarönü-Turunç)
Kastabos	Oranion (Ouranion)
Teikhiousa	Daidala (İnlice Asarı)
Amnistos	Kedrai (Sedir Adası)
Panamara (Bağyaka)	Telmisos, Telmesos (Gürece)
Kadyanda (Cadianda)	Bargylia (Andanos-Gök Asar)
Kalketor	Pedasa (Pedasos, Bitez)
Theangela	Karmylessos (Kaya Köyü)
Xanthos (Ksantos)	Letoon (Bozoluk-Kumluova)
Lidai	Patara (Ovagelmiş)
Pınara (Minare Köyü)	Sidyra
Telandros	Telmessos (Fethiye)
Keramos (Ören)	

Kaynak: GEKA "Güney Ege Bölgesi Turizm Strateji Belgesi", 2012

tutar. Muğla bölgesinde yaşayan Yörükler; daha çok besledikleri hayvanlara bağlı olarak Karakeçili, Kızılkeçili, Sarıkeçili, Karatekeli, Karakoyunlu, Akkoyunlu, Çepni vb. adlar alırlar. Türkmen/Oğuz boylarının pek çoğunun adının köylerde yaşamaları bölgenin karakteristik özelliğidir.

Bölgenin yerel yemekleri ise dünyaca ünlenmeyi hak etmektedir. Denizli'nin cerpleme, kabak dolması, kaburga dolması, Denizli kebabı, keşkek üstü kavurma, kuru biberli gelin turşusu, kuyu tandır, kuzu kral tacı, kuzu tas kaplama, patıcan böreği, patıcan soğan, sebzeli top tarhana, soğan aşı; Aydın'ın ebeğümeci, enginar dolması, kabak mücveri, kabak tatlısı, kalburabastı, keşkek, kırılı kızarması, oğlak çevirmesi, paşa böreği, pide; Muğla'nın ahtapot yahnisi, ahtapotlu pilav, arabaşı, balık çorbası, çökertme kebabı, dallemme salatası, geren kavurması, kabak çiçeği dolması, kabak pesteli gibi yerel yemekler Güney Ege'nin mutfağının zenginliğini göstermektedir. El dokumaları, cam el işlemleri, çömlekçilik, halı dokuma, Muğla yerel evleri, bacaları gibi daha birçok yerel sanat ve mimari öge ise kültürel zenginliği temsil etmektedir.

Burada anlatmaya sıra gelmeyecek kadar çok sayıda kültür ögesine sahip Güney Ege'nin tüm bu kültürel dokuyu turizme sunabileceği, yerel halk ile paylaşabileceği bir alan olmaması gerçekten çok üzücü. Bölgede Yörük kültürünü yaşatan modern bir turizm tesisi ya da antik kentlerin tarihine uyum içerisinde bir ambiyansta turistlere sunulması önde gelen ihtiyaçlar olarak karşımıza çıkıyor.

Hierapolis'in sağlık ve termal teması ne yazık ki turistlere hissettirilememekte ya da Aphrodisias'ı ziyarete gelen turistlere hemen yanında Karacasu çömlekçiliği tanıtılmamaktadır. Güney Ege yemeklerini tanıyamayan turistler, yerel yiyecek olarak, kendi ülkelerinde de istedikleri zaman yiyebildikleri pide ve döner ile tanışılmaktadır. Son zamanlarda kurumların ve özel işletmelerin bu alanda girişimleri olsa da halen başarılı örnekleri bölgemizde ne yazık ki ortaya konamamıştır.

► Kültür Turizmi Başarılı Örneği: İzlanda Hafnarfjörður Viking Köyü

Vikingler, geçmişte her ne kadar savaşçı ve yağmacı bir kavim olarak anılsa da günümüzde İzlanda, Norveç gibi ülkeler onların anısını önemli bir turizm ögesi olarak kullanıp tanınmasını sağlıyor. Bu kültürün sevimli bir turizm ögesi haline getirilmesi kolay olmayan ve yıllar alan bir algı çalışması en başta. Fakat ülkeye gelen turistlere bu kültürün yaşanmasına olanak sağlamak da büyük önem arz ediyor.

İzlanda'nın başkentine yakın konumda yer alan Hafnarfjörður'da bir Viking Köyü inşa edilmiş. Bu köy, gününbirlik ziyaretçilere Vikinglerin yaşamlarını deneyimlemelerine izin vermekle kalmadığı gibi Viking yemeklerinin sunulduğu lüks bir restoranda Vikingler gibi yemek yemelerine de olanak sağlamakta. Tüm günü Vikingler gibi yaşayarak, kendilerini bir Viking gibi hissederek, Viking yemekleri yiyerek geçiren turistler, günümüz mimarisi ve Viking kültürü ile harmanlanmış otelde konaklayabiliyorlar. İçinde bir de Viking müzesi barındıran köyde, turistler günün belli saatlerinde Viking savaşlarının canlandırıldığı canlı performansları izleyebiliyor. Böylece turistlere farklı bir kültürü tanıyarak, deneyimleyerek ve eğlence dinlenmelerini sağlayan güzel bir ortam sunuluyor.

Son söz...

Dünyadaki başarılı örnekler incelendiğinde kültür turizminin tarihi kalıntıları ve yapıları turistlere en iyi şekilde sunmak ya da onları korumak anlamına gelmediği görülüyor. En azından bu kültür turizminin başarılı olması için yeterli bulunmuyor. Dünyada kültür turizminde önemli bir destinasyon haline gelmek ve bu alanda başarı ile adından bahsettirmek için yerel kültürün de işin içine sokulması, turizm bölgesi olmak için kültürel ve yerel öğelerin günlük yaşamda harmanlanması önem arz ediyor.

Umarız yakın bir gelecekte "Yörük Köyü"nde konaklayan turistlerin kendi sütünü sağlayabildiği, Hierapolis'de Antik Havuz'da güzellik banyosu alan turistlerin "antik Buldan" kıyafetleri ile gezdiği, Aphrodisias'a gelen turistlerin kendi çömleklerini yaptığı, yerel yemeklerin lüks restoranlarda sunulduğu hizmetleri çeşitlendirebilir ve gerçekleştirebiliriz. Böylece kültür turizminden gelen gelir arttığı gibi ülkemizin, bölgemizin ve kültürümüzün de tanınırlığı artacaktır.

Kaynakça

http://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/07/150706_unesco_renginarlar
<http://basin.kulturturizm.gov.tr/TR,183338/afrodisyas-dunya-miras-listesinde.html>
<http://www.kulturportali.gov.tr/>
<http://www.muglakulturturizm.gov.tr/Eklenti/9779,muglakumpdf.pdf?0>
<https://guidetoiceland.is/connect-with-locals/regina/the-viking-village>

Ajansımız, Kalkınma Bakanlığı ile Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı himayesinde, TÜBİTAK'ın katkılarıyla 3-5 Mayıs 2017 tarihlerinde İstanbul'da, "Geleceğin Üretim Sistemlerinde Ar-Ge İşbirlikleri" ana temasıyla düzenlenen "Uluslararası Ar-Ge İşbirlikleri Zirvesi ve Fuarı"na katıldı.

Ajansımızın fuarda sağladığı stant alanına Güney Ege Bölgesi'nde ileri teknoloji üzerine çalışan, Ar-Ge yapabilme kapasitesine sahip ve bu alanda proje üreten kurumlar katılım sağlayarak uluslararası sektör temsilcileriyle bir araya geldiler. Ar-Ge ve İnovasyon alanında uluslararası işbirliklerinin kurabilmesinin önünü açacak fuarda yapılan ikili görüşme etkinliklerinde de Ajansımız, Güney Ege firmalar ile yurt dışından katılım sağlayan yetkilileri buluşturdu.

Fuarda; Türkiye'de gerçekleştirilen Ar-Ge faaliyetlerinin tanıtımı, Ar-Ge'de kamu, özel sektör ve akademi etkileşiminin artırılması, uluslararası araştırma ve inovasyon işbirliklerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu yıl odak ülke olarak seçilen Japonya fuarda; Japonya'dan kamu, özel sektör ve akademi temsilcileri ile Avrupa Araştırma Alanı'nı temsilen politika yapıcılar, özel sektör temsilcileri ile araştırma işbirliği platformlarını kapsayan üst düzey katılım gerçekleştirilmiştir.

Etkinlik, Ar-Ge ve İnovasyon alanında yurtiçi ve yurtdışından kamu, üniversite ve özel sektör temsilcilerini bir araya getirirken; "Geleceğin Üretim Sistemleri ve Ar-Ge İşbirlikleri", "Türkiye'nin Öncelikli Alanları", "Ar-Ge Altyapıları ve İşbirliklerinde Yeni Yaklaşımlar" ve "Uluslararası Ar-Ge Yatırımlarında Türkiye'nin Yeri" olarak 4 ana bölümde ele alınmıştır.

**Fuarda;
Türkiye'de
gerçekleştirilen Ar-Ge
faaliyetlerinin tanıtımı,
Ar-Ge'de kamu, özel sektör
ve akademi etkileşiminin
artırılması, uluslararası
araştırma ve inovasyon
işbirliklerinin
geliştirilmesi
amaçlanmıştır.**

Organizasyon kapsamında; "Kongre-Paneller", "Fuar", "Çalıştaylar", "Birebir Görüşmeler", "Ortak Akıl Toplantısı" ve "Ar-Ge Yönetim" toplantıları düzenlenirken; "Dijital Teknolojiler", "Biyo Teknolojiler" ve "Nano Teknolojiler" detaylı olarak ele alınan sektörler olarak belirlenmiştir.

AKDENİZ'DEN EGE'YE, GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE BİR YÜRÜYÜŞ ROTASI: **KARIA YOLU**

Hazırlayan: Muğla Ticaret ve Sanayi Odası

Karia
Yolu kendine
özgü mimarisi olan
çok sayıda köyden,
el değmemiş koylardan,
zeytin ve badem ağaçları
ile dolu tepelerden ve kimisi
sadece yürüyerek
ulaşılabilen
antik kentlerden
geçmektedir.

Günümüzde Muğla ve Aydın'ın büyük bölümünü ve Denizli'nin batı ucunu kapsayan Büyük Menderes Nehri ve Dalaman Çayı arasında kalan bölgenin antik dönemdeki adı Karia'dır. Bölge ismini bu bölgede yaşamış bir yerli halk olan Kar'lardan almaktadır ve Luvica'yla bağlantılı olduğu bilinen dilleri (Karca) günümüzde tam olarak çözümlenememiştir.

Karia Yolu, Muğla ve Aydın illerimizi kapsayan 800 km'lik Türkiye'nin en uzun mesafeli yürüyüş rotasıdır. İsmi antik çağda bu bölgede yaşamış Karialılardan alan rotanın logosu da Karialıların kutsal tanrısı Zeus Labraundos'tur. Tanrının antik dönem sikketlerindeki betimlemelerinden feyz alan logoda Zeus'un mızrağı yeni bir kurgu ile kısaltılarak yürüyüş batonu haline getirilmiştir.

Karia Yolu kendine özgü mimarisi olan çok sayıda köyden, el değmemiş koylardan, zeytin ve badem ağaçları ile dolu tepelerden ve kimisi sadece yürüyerek ulaşılabilen antik kentlerden geçmektedir. Karia Medeniyetinin bıraktığı izlerin peşinde, bilindik turistik merkezlerinin arka bahçesinde, koyların mavisinden tepelerin yeşilliklerine, kıyılarının turistik kasabalarından dağ köylerine, patikalardan taş döşeli keravan yollarına, Akdeniz'den Ege'ye geçmişten günümüze uzanan kültürel, tarihi ve doğal güzelliklerle dolu bir yolculuğa çıkaran Karia Yolu'nun oluşum hikayesi de çok ilginç:

Rotanın oluşturulması için Arkeolog-Rehber Yunus Özdemir ve Rehber - Dağcı Altay Özcan 2009 yılında yola çıkarlar. Bir yıl sonra ikiliye outdoor ve rehber kitapları konusundaki tecrübesi ile Dean Livesley katılır. Rota'nın oluşturulması sırasında rehberlerimiz ile Muğla Ticaret ve Sanayi Odası'nın (MUTSO) yolu kesişir. MUTSO ve Güney Ege Kalkınma Ajansı'nın (GEKA) desteği ile gerçekleşen proje için çalışma adım adım yürütülmüştür. Ekip güzergahın kesinleştirilmesi için iki kıştan fazla yürümüş ve proje sonunda yürüyüşçülerin kolay takip edebilmesi için patikalara belirli aralıklarla kırmızı beyaz yönlendirme çizgileri ile işaretleme yapılmıştır.

Ayrıca etap başlarına ve önemli noktalara mesafe ve yönü gösteren bilgilendirme levhaları da yerleştirilmiştir. Tüm bu yoğun çalışmanın sonucunda ise Karia Yolu Rehber kitabı Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanmış ve yayımlanmıştır. Kitapta Bölge'nin "Tarihçe, Yürüyüşe Hazırlık, Güvenlik ve İlk Yardım, Yürüyüş Sırasında, Çevre ve Rota Tarifleri" bölümlerine yer verilerek yürüyüşçülerin kitaptan maksimum fayda sağlamasına çalışılmıştır. Kitapla birlikte yine Bölge'nin ve rotanın güzergahını gösteren bir haritada yürüyüşçülere sunulmuştur. Ayrıca yürüyüş yolu ile ilgili temel ve güncel bilgileri içeren web siteleri de yine Türkçe (www.kariayolu.com) ve İngilizce (www.cariantrail.com) olarak hazırlanmıştır.

Rota rehber kitabının kullanım kolaylığı ve yürüyüşlerin takip edebilmesi için rotanın uzunluğu da göz önüne alınarak 5 bölüme ayrılmış.

BOZBURUN YARIMADASI	141.2 km
DATÇA YARIMADASI	240.7 km
GÖKOVA KÖRFEZİ	139.2 km
İÇ KARIA	174.2 km
MUĞLA ÇEVRESİ	108.5 km
DALYAN EKİNCİK	11 km

1- Bozburun Yarımadası: Marmaris - İçmeler'den başlayan etap Bozburun Yarımadası'nın el değmemiş güzelliklerinde soluk alınacak türden. Keşif yapmak isteyen yürüyüşçüler için gözlerden uzak patikalarında olduğu bu kısım ideal. Rota geleneksel köylerden ya da turizmin ihtiyaçlarına cevap veren sahil kasabalarından geçerken Yunan adaları Rodos ve Symi'yi gören harika manzaralar eşliğinde ilerliyor.

2- Datça Yarımadası: Eski Datça'dan başlayan etap önce güneye ve sonra batıya doğru engebeli burunları ve koyları aşış Knidos Antik Kenti'ne ve yarımada'nın ucunda yer alan Deveboynu Deniz Feneri'ne ulaşıyor. Bu noktadan doğuya, anakaraya yol alan rota Datça Yarımadası'nın neredeyse hiç yerleşim görmemiş kuzey şeridini takip edip en dar kısmı olan Balıkaşiran'a ve buradan Cleopatra/Sedir Adası'na doğru yol alıp "Yavaş Şehir" ünvanına sahip Akyaka'da son buluyor.

3- Gökova Körfezi: Akyaka'dan başlayan bölüm ormanlık patikalardan Kıran Dağları'na çıkıp, verimli vadi içerisinde yer alan köylere ulaşır. Yukarıdan Gökova Körfezi'nin etkileyici manzaraları ve Datça Yarımadası'nın dağları görülür. Rotanın bir kısmı eğimi azaltmak için kıvrılarak ilerleyen eski kervan yollarından geçmektedir. Aşağılara doğru indikçe saklı koylar ve ıssız plajlar yorgun bacakları kendine çeker.

Akyaka - Kadın Azmağı

4- İç Karia: Gökova Körfezi'nden yükselen rota hala halı dokumacılığının aktif olarak yapıldığı Milas'ın köylerinden geçip Karia'nın eski başkenti olan Mylasa'ya (Milas'a) ulaşır. Yaklaşık 2000 yıldır kullanılmakta olan üzerinde Karia'nın sembolü Labryis'in -çift ağızlı baltanın- yer aldığı Baltalı Kapıdan geçip, Zeus Labraundos'un tapınım merkezi Labraunda'ya yükselir. Yemyeşil çayırıkların ve asırlık zeytinliklerin arasından taş döşeli yollardan kıvrılarak geçip Beşparmak Dağları'nın eteklerine ulaşır. Hala Ege kültürünün ve geleneklerinin hüküm sürdüğü köylerde kahvelerde toplanan erkeklerin kahverengi kıyafetleri ve yazmalarının altına günlük yetiştirdikleri çiçekleri takan kadınların kıyafetleri çarpar göze. Rota, Bafa Gölü'nün kıyılarından Beşparmak Dağları'nın zirvesine çıkıp üzerinizde bir şemsiye gibi duran upuzun çam fıstığı ağaçlarının ve zeytinliklerin arasından Karia Kraliçesi Ada'nın kentine, Alinda'ya ulaşır. Antik kentin agorasının altında Karia Yolu'nun da bitiş noktası olan Karpuzlu görünür.

Bafa Gölü kenarında flamingolar

5- Muğla Çevresi: Gökova Körfezi'nin muhteşem mimarisi ile göze çarpan Akyaka ile buluştuğu noktadan başlayan rota eski bir kervan yolunu izleyerek yükselir. İç kesimlere doğru ilerledikçe tarlalardan, ormanlık yamaçlardan ve Thera Antik Kenti'nin kaya mezarlarından geçen rota Muğla'ya yönelir. Karabağlar Yaylası'nın Osmanlı döneminden kalma kimileri restore edilmiş kahvehaneleri, muazzam güzellikteki Değirmendere Kanyonu, Muğla'nın ismini almış olduğu Mobolla Antik Kenti ve dar sokaklı Eski Muğla yerleşimi eşlik eder gezginlere. Kuzeye doğru gittikçe rota Soğuk Dere'yi, Eski Bayır yerleşimini, 'Ormancı' türküsüne konu olan Belen Kahvesi'ni takip eder. Terkedilmiş bir köy olan Meyistan'ı geçtikten sonra antik bir yol üzerinden Stratonikeia Antik Kenti'nin şaşırtıcı kalıntılarından rota son bulur. Orman içi patikalardan ve sakın köy yollarından geçen bu rotanın büyük bir kısmını bisiklet ile de keşfetmek mümkündür.

Bozalan Karacahisar arasındaki antik yol

Projenin en büyük kazanımlarından biri doğal, tarihi ve yerel zenginliğimiz olan patikaların turistik bir değere de dönüştürülmüş olmasıdır. Kimileri 30 - 40 yıldır yürünmeyen bu patikalar artık kaybolmaya yüz tuttuğu sırada ekip üyelerinin "çalılarda yüzme" dediği olimpiik spor! ile geçilebilmiş ve 800 km'lik rotanın yaklaşık 250 - 300 km'lik kısmı temizlenmiş ve yürüyüşçülerin kolaylıkla geçebileceği hale getirilmiştir. Eskiden bir köyden diğerine alışveriş için ya da değirmene gitmek gibi sayısız nedenle kullanılan patikaların tekrar yürüyüşçüler tarafından kullanılmaya başlanması bu haliyle köylüler arasında dahi geçmiş ile gelecek arasında bir köprü oluşturmıştır.

Bölgede var olan fakat turizm amacı ile kısıtlı şekilde kullanılan ya da unutulmaya yüz tutan birçok patikayı birbirine bağlayarak organize hale getiren Karia Yolu'nun bölgedeki turizm sezonunu uzatmak, konaklama yapılmayan köylerde hareketlilik sağlamak, bölgenin turizmdeki geceleme sayısını ve bölge antik kentlerinin ziyaretçi sayısını arttırmak gibi kalıcı hedefleri vardır.

Rotanın bir diğer artısı ise Hike&Sail turları için elverişliliğidir. Karia Yolu tekne turları için hem marinalara yakınlığı bakımından hem de tekne ile yürüyüş turlarının birleştirilebilmesi için müthiş olanaklar vermektedir. Bu turlar için en elverişli bölümler Bozburun Yarımadası, Datça Yarımadası ve Gökova Körfezi'dir.

Rotaların tariflerini, geçtiği bölgeler hakkında bilgilerin yer aldığı ve detaylı bir haritası olan rehber kitabı ve GPS koordinatlarını www.kariayolu.com adresinden temin etmek mümkündür. Rota hakkındaki sorularınızın cevaplarına, konaklama ve ulaşım bilgilerine, fotoğraflara ve güncel haberlere yine bu site üzerinden ulaşabilirsiniz.

Karia Yolu 4 yıllık emeğin sonunda MUTSO ve GEKA'nın finansal desteği ile ortaya çıkmış bir projedir. Rota üzerinde yürüyüş yapan doğa severlerin geri dönüşümleri olumlu yöndedir ve projenin bundan sonraki başarısı ve bilinirliğinin artması projenin gerçek sahibi olan bölge halkının sahiplenmesindedir.

Karia medeniyetinin bıraktığı izlerin peşinde, bilindik turistik merkezlerinin arka bahçesinde, koyların mavisinden tepelerin yeşilliklerine, kıyıların turistik kasabalarından dağ köylerine, patikalardan taş döşeli kervan yollarına, Akdeniz'den Ege'ye, geçmişten günümüze uzanan kültürel, tarihi ve doğal güzelliklerle dolu bir yolculuğa çıkaran Karia Yolu bölgenin yurt içi ve yurt dışı tanıtımlarında şüphesiz önemli bir yere sahip olacaktır.

GÜNEŞE ADANMIŞ ŞEHİR

Didim

Hazırlayan: Aydın Yatırım Destek Ofisi

► Didim'in Tarihi

Cennetten bir parça kadar güzel olan bu topraklara adını veren Didim kelimesinin ne anlama geldiği ile ilgili çeşitli varsayımlar bulunmaktadır. Kelimenin kökeni Didyma ve Didymaion kelimelerine dayanır. Didyma Anadolu dillerinde kullanılan, Yunanca olmayan bir kelimedir. Yunan kolonileri gelmeden önce de yöreyi adlandırmak için kullandığı düşünülmektedir. Didymaion ise eski Yunancada "ikiz" anlamına gelmektedir. Yörenin Didymaion olarak adlandırılmasının sebebinin tanrı Appollon ve ikiz kız kardeşi tanrıça Artemis için inşa edilen Apollon Tapınağı olduğu varsayılmaktadır.

Didymaion'da yapılan kazılar sonucunda yerleşimin ilk izlerinin MÖ 8'inci yüzyıla yani Neolitik devire kadar uzandığı anlaşılmıştır.

Her ne kadar arkeolojik buluntularla kanıtlanamasa da bölgenin MÖ 16'ncı yüzyılda Miken, Girit, Aka uygarlıklarının bir kolonisi olduğu çeşitli yazılı kaynaklarda belirtilmektedir. Ancak açıktır ki Didymaion; Pers, Roma, Bizans ve Osmanlı İmparatorluğu gibi tarihte iz bırakan uygarlıklara tanıklık etmiştir.

Biliciliğin (kehanetin) en önemli merkezlerinden biri olan Apollon Tapınağı ve rasyonel düşüncenin ilk filizlerinin verildiği Milet Antik Kenti günümüzde Didim sınırları içinde yer almaktadır. Tanrı Zeus ve Leto'nun oğlu olan büyük kâhin tanrı Apollon, bir çobana biliciliğin sırlarını bağışladığında kendisi ve ikiz kız kardeşi tanrıça Artemis adına böyle gösterişli bir tapınak inşa edileceğini ve Didymaion'un antik çağın en önemli kutsal alanlarından biri olacağını belki de tahmin edemezdi. Bölge en parlak dönemini Branchids adında bir rahip kastı tarafından yönetildiği MÖ 6'ncı

yüzyılda yaşamıştır¹. Perslerin Milet'i istila etmesiyle tapınak yağmalanır ve zarar görür. İskender'in Persleri bölgeden çıkarmasıyla birlikte yeniden inşa edilmeye başlanır. İnşaata Roma döneminde de devam eden Apollon Tapınağı hiçbir zaman tamamlanamamıştır. Bazı tarihçiler der ki eğer tamamlansaydı Yunanistan'da bulunan Delphi'den daha görkemli bir tapınak olacak ve dünyanın 7 harikasından biri sayılacaktı.

Milet Antik Kenti İyonya'nın en büyük kentidir. Ticaret ile gelişip büyüyen kent felsefe, bilim tarihi, kültür ve sanat alanında dünya uygarlığına büyük katkılar sunan Thales, Anaximanes, Anaximandros ve İsidoros gibi düşünürler yetiştirmiştir. Pers istilasının bir sonucu olarak eski önemini kaybeden kent İskender ve Roma döneminde de önemli bir kent olarak varlığını sürdürmüştür. Büyük Menderes Nehri'nin kıyılarını alüvyonlarla doldurmasıyla limanını kaybeden ve salgın hastalıklara maruz kalan Milet, Bizans döneminde önemini tamamen kaybetmiştir. Günümüzde antik kentte tiyatro ve üzerine konuşturılmış kale ile birlikte kervansaray, Faustina Hamamı, Serapis Tapınağı, Agoralar, İlyas Bey Külliyesi, liman anıtı ve şehir alanı kalıntıları bulunur². Antik kentin yanında Milet Müzesi bulunmaktadır. Müze arkaik dönem eserlerinin sergilenmesi bakımından Türkiye'nin en önemli müzelerindendir. Seramik ve kumaş kalıntıları, Brandit heykelleri ve Zeyintepe buluntuları sergilenen dünya çapında üne sahip eserlerdir.

Yaşanan şiddetli depremler sebebiyle tapınak depremlerden zarar görür ve büyük oranda yıkılır. Didymaion Bölgesi eski parlak günlerine veda eder. Verimli toprakları tarımla uğraşan nüfusu kendine çeker. Yörükler de bu topraklarda sıklıkla konaklamakta, hayvancılık yapmaktadır. Artık bu bölgede yer alan yerleşimler "Yeronda" ya da "Yoran/İslam Yoran" adıyla anılacaktır. Cumhuriyet öncesi dönemde çoğunlukla Rumların ve Yörüklerin yaşadığı bu köylere 1924 yılında gerçekleşen mübadele ile Balkan göçmenleri yerleştirilir. 1961 yılında Yenihisar adını alan, Söke ilçesine bağlı bu yerleşkeler 1967 yılına kadar köy kimliğini korur. 1968 yılında belediyenin kurulmasıyla kasaba statüsüne kavuşan Yenihisar 1990 yılında Söke ilçesinden ayrılır ve bağımsız bir ilçe özelliği kazanır. Ülkemizde Yenihisar adında birçok yerleşim yeri bulunduğu için 1997 yılında yöre halkının da isteğiyle eski Yunancada dünya üzerinde sadece bir yerde bulunan anlamına da gelen "Didymaion" kelimesinin Türkçe seslendirilişine uygun olan Didim ismini alır³.

Didim'in turizm potansiyeli 1980'li yıllarda keşfedilir ve günümüze kadar hizmet, sanat ve kültür alanında hızla gelişerek Türkiye'nin önemli turizm değerlerinden birine dönüşür. İlçe özellikle yerli turistler ve İngiliz göçmenler tarafından tercih edilmektedir.

➤ Nüfus ve Demografi

Cumhuriyet öncesi dönemde Rumların ve Türklerin yaşadığı yöreye 1924 yılında gerçekleştirilen mübadele ile Selanik ve Kavala çevresinden, 1936 yılında Bulgaristan'dan gelen Türk nüfus yerleştirilmiştir⁴. Yıllar boyunca çeşitli zorluklarla mücadele eden Balkan göçmenleri zaman içinde yöreyi benimseyerek sahiplenmiştir ve günümüzde kendilerini artık "Didimli" olarak görmektedirler. 2016 yılı verilerine göre ilçenin nüfusu 77.164 kişidir⁵. Yaz aylarında gelen ziyaretçilerle birlikte nüfus 750 bin civarına ulaşmaktadır. Demografik parametreler ilçenin gelişmiş bölge özelliklerine sahip olduğunu gösterir. İlçede bebek doğum ve ölüm hızı düşük, doğumda yaşam beklentisi yüksek, okuma yazma oranları yüksek ve çalışan nüfus fazladır.

1980'li yıllarda yörenin turizm potansiyeli keşfedilmiş, konutlar, işyerleri, oteller ve tatil köyleri inşa edilmiş, Didim gelişmeye başlamıştır. Düşük nem oranı, temiz havası ve yumuşak iklimiyle emekliliklerini geçirmek isteyen yerli ve yabancılar konut satın alarak ya da kiralayarak ilçeye yerleşmiştir. Hızla kalkınan Didim Türkiye'nin dört bir tarafından göç almıştır. Didim'de ikamet edenlerin nüfusa kayıtlı olduğu iller incelendiğinde, 2016 yılında sırasıyla Ankara, Denizli ve İzmir nüfusuna kayıtlı kişi sayısının yüksek olduğu görülür⁶.

¹ Bilgin, Ahmet (2009) Didim'in Kırk Yılı (1924 -1964) 1. Basım, Şavk Yayın Grubu, Emre Basımevi.

² T.C Didim Kaymakamlığı Turizm Brifing Raporu, 2016.

³ T.C. Didim Kaymakamlığı, Turizm Danışma Birimi, 2017 Yılı Brifing Dosyası.

⁴ Boztürk, Hüsmen (2009), Didim'in Tarihçesi, Safir Turizm ve Gezi Dergisi.

⁵ TÜİK (2017), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), İlçe Nüfusları.

⁶ TÜİK (2017), Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), İkamet Edilen İlçeye Göre Nüfusa Kayıtlı Olunan İl.

Kuzey Avrupa'dan, özellikle İngiltere'den Didim'e doğru bir nüfus hareketi gözlenmektedir. Mülk edinme yoluyla Didim'e yerleşen İngiliz vatandaşları ilçenin sosyal ve ekonomik yapısını dönüştürmektedirler. Temiz denizi ve havası, ucuz ve doğal yaşam koşulları, güvenli ortamı, sıcak insanlar ve canlı sosyal hayatı, 45 yaş üstü, emekli veya emekli olmak üzere olan İngiliz vatandaşlarının Didim'i tercih etmelerindeki en önemli sebeplerdendir⁷. Emekli aylıklarını ilçede harcayan, yeni iş kuran veya maaşlı olarak çalışmaya devam eden İngilizler sayesinde yabancı para girişi artmakta, iş ortamı uluslararası hale gelmekte ve hizmet kalitesi yükselmektedir. Yerel halktan kopuk yaşamayan; onlardan alışveriş yapan, arkadaşlık kuran ve akraba da olan İngilizler, kültürleri ile sosyal yaşamı şekillendirmektedirler. Örneğin; Aydın merkezde ülke mutfaklarına yönelik herhangi bir restoran bulunmazken, Didim'de Çin ve Hint restoranlarının bulunması İngilizlerin bu mutfaklara yönelik ilgisinden kaynaklanmaktadır.

"Didim hem yurtiçi hem de yurtdışından, farklı kültürlerle ve yaşam tarzlarına aynı anda hitap edebilen, kozmopolit bir ilçe görünümünü sergilemektedir."

► Kültür ve Turizm

Balkan halklarının gelenek ve görenekleri, 1924 yılında Selanik'ten, 1936'da Bulgaristan ve az sayıda Romanya, Avusturya ve Yugoslavya'dan göç eden aileler sayesinde Anadolu kültürü ile Didim'de harmanlanmıştır. Bu kültürel kaynaşma gelenek-görenekleri, giyimi, yemek kültürünü ve dili etkilemiştir. Kadınların ve erkeklerin sosyal alanda daha fazla etkileşim kurabilmesi, pulluk ve çeşitli modern tarım aletleri, kaçamak, koşa, soğanaşı, bulamaç gibi Balkan yemekleri, kökeni öz Türkçe, Slav veya Latin dillerine dayanan kelimeler Balkan göçmenleri ile birlikte Didim'in kültürüne ve diline yerleşmiştir.

tir⁸. Böylelikle hem Didim'in Türkçe hazinesi zenginleşmiş hem de yerel kültürün de etkisiyle füzyon bir kültür ortaya çıkmıştır. Günümüzde İngilizlerin ve Türkiye'nin diğer yörelerinden göç edenlerin de bu kültür hazinesine yaptığı katkılar Didim'i özgün bir ilçe haline getirmektedir.

İlçe 300'e yakın konaklama tesisi ile her sene yaklaşık üç milyon yerli ve yabancı turiste hizmet vermektedir. Turistler günü birlik daire ya da villa kiralayabilmekte, Didim Tavşan Burnu Kamp Alanı'nda çadırlarda kalabilmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2015 yılı verilerine göre işletme belgeli tesislerde ortalama kalış süresi 2,6 gün, belediye belgeli tesislerde ise 1,9 gündür. Aynı yıl işletme belgeli tesislerin doluluk oranı %61,72 ve belediye belgeli tesislerin doluluk oranı %35,22 olarak gerçekleşmiştir.

Doğa güzellikleri, tarihi mirası, özgün kültürü ve canlı sosyal hayatıyla Didim turistlerin ve yatırımcıların ilgisini çekmektedir. Düşük nem oranı ve yüksek oksijen miktarı ile ilçe astım ve şeker hastaları tarafından tatil yapma veya yerleşme amacıyla tercih edilmektedir. Jeolojik yapısı sebebiyle sığ olan deniz, karadan denize doğru esen rüzgâr sayesinde sürekli temizdir. Turistler tarafından keşfedilmemiş onlarca koyu bulunmaktadır. Kuşadası ve Bodrum gibi tatil merkezlerine olan yakınlığı da ilçenin konumunu önemli kılar. Belirtilen bu özellikleri sebebiyle Didim'in turist profilini emekliler ve çocuklu aileler oluşturur. Ancak, ilçe turizm alanında sahip olduğu potansiyeli tam olarak değerlendirememektedir.

Didim'in turizm potansiyelini değerlendirmek adına atılan en büyük adım Mayıs 2009'da işletmeye açılan Didim Yat Limanı'dır (D-MARİN Didim). İstanbul ve Marmaris yat limanları ile rekabet edebilecek teknik özelliklere ve hizmet kalitesine sahip olan liman ülkemizin en büyük yat limanlarından biridir.

⁷ Karakaya, Etem ve Turan, Hamit Aykut (2006), Türkiye'ye Yabancı Emekli Göçü: Didim'in Yeni Sakinleri ve Bölge'ye Ekonomik Etkileri, İktisat-İşletme-Finans Dergisi, 21(246), pp:122-232.

⁸ Bilgin, Ahmet (2009) Didim'in Kırk Yılı (1924 - 1964) 1. Basım, Şavk Yayın Grubu, Emre Basımevi.

Doğanbey Köyü

Tesisin kalitesi uluslararası bir kuruluş olan The Yacht Harbour Organization tarafından 2009 yılında 5 Altın Çıpa ödülüyle tes-cillenmiş ve aynı yıl tesis Super Ports kataloğunda yer almış-tır⁹. Deniz, kum, güneş turizminin yarattığı kısır döngüyü yat limanının faaliyete geçmesiyle kırmaya çalışan Didim üst gelir grubundan turistleri çekebilme ve Yunan adalarının da dâhil olduğu turizm rotasına entegre olabilmektedir.

► Tarım

Didim'in tarım ve hayvancılık tarihi sıkıntılarla doludur çün-kü coğrafi konumunun bir cilvesi olarak az yağış almaktadır. Yeraltı sularının etkin kullanılmadığı 20'nci yüzyılın başlarında çiftçiler kuru tarım yapmak zorunda kalmıştır. Kuru tarıma uy-gunluğu ve değerli olması sebebiyle tütün üretimi Didimlilerin o dönemlerde temel ekonomik faaliyetidir. Buğday, arpa, yulaf, çavdar, susam, nohut, bakla, soğan, kavun ve karpuz bahçe-lerde hane halkının ihtiyacını karşılamak için yetiştirilmiş, ticareti yapılmamıştır.¹⁰

Tarımda mekanizasyon, su kaynaklarına erişim ve sulama sis-temlerinin etkinleşmesiyle Didim'de tarım ve hayvancılık, turizm potansiyelinin 1980'li yıllarda keşfedilmesine kadar temel eko-nomik faaliyet olmuştur. Ancak, halen tarım ve hayvancılıkla geçinen aileler bulunmaktadır. Tahıl ve diğer bitkisel ürünler ka-tegorisi incelendiğinde pamuk (kütü), pamuk tohumu (çiğit) ve pamuk (lif) üretiminin öne çıktığı görülmektedir. Bunun yanı sıra sebzeler kategorisinde en fazla üretilen ilk üç ürün sofralık do-mates, karpuz ve sofralık salatalıktır. Sofralık zeytin, yağlık zey-tin ve nar ise meyveler kategorisinde en çok üretilen ürünlerdir. 2016 yılı TÜİK istatistiklerine göre ilçede 2.115 baş büyükbaş ve 13.170 baş küçükbaş hayvan bulunmaktadır. Şiddetli kış-ların yaşanmıyor oluşu hayvancılığı elverişli kılmaktadır. İlçenin su ürünleri üretim kapasitesi ise yılda 224 milyon tondur.

► Güncel Konular ve Öneriler

Milet, Priene ve Didim ören yerlerinin altyapı ve ulaşım sistem-lerinde yapılacak bazı değişiklikler ve iyileştirmeler ilçenin tarih turizmi kenti imajını destekleyecektir. Komşu ilçelerden başla-yarak tanıtım faaliyetleri düzenlenebilir, tarih bilincinin kazandı-rılması ve arkeolojinin öneminin kavratılması için okul ziyaretleri sıklaştırılabilir.

Didim Ticaret Odası'nın Ajansımız 2015 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği Programı ve Mali Destek Programı aracılığıyla finanse ettiği "Didim Gezgini" adlı web sitesi Didim'in interaktif ortamda tanıtılması amacıyla kurulmuştur. İşletme ağı özelliğinin siste-me kazandırılmasıyla birlikte işletmelerin müşterilerle birebir et-kileşim kurabileceği bir platform haline gelen sitede işletmeler hakkında yorum yazma seçeneği de bulunmaktadır. Duyuru, kampanya ve etkinlik gibi bilgiler işletmelerin yönettiği hesap-ları aracılığıyla anında paylaşılabilmektedir. Yer belirleme özelliği sayesinde gezginler bulundukları mekâna yakın işletmelerde neler olup bittiğinden haberdar olabileceklerdir. Yapılan bu çalışmanın kiosklar aracılığıyla da sunulması düşünülmektedir.

Didim Turizm Altyapı Hizmet Birliği (DİTAB), Didim Belediyesi ve Didim Ticaret Odası ilçenin çeşitli fuarlarda ve medyada tanıtımına yönelik büyük çaba harcamaktadır. Tanıtım çalış-malarının ve ilçenin imaj yönetiminin doğru yapılmasıyla yatırımlar artacak, geliri yüksek, daha çok harcayan turist ilçeye çekilebilecektir. Didim sağlık turizmi ve çadır turizmi alanında da gelişme gösterebilecek yapıya sahiptir. Bu potansiyel de değerlendirilmelidir.

Konaklama tesisleri, dinlenme tesisleri ve alışveriş merkezle-rinin altyapı problemlerini çözmesi ve hizmet kalitesini daha da artırması gerekmektedir. Böylelikle müşteri memnuniyeti de artacak ve daha çok turist ilçeye çekilebilecektir. Özellikle, gece kulüplerinin belirli bir mekânda toplanmış olmaması aksine yerleşim yerleri ile iç içe olması gürültü kirliliğine sebep olmaktadır.

Akbük-Kazıklı-Milas turizm yolu statüsüne getirilerek bölün-müş yol yapılması halinde Bodrum - Didim arası mesafe yak-laşık 30 km kılacaktır.

Adnan Menderes Üniversitesi, Didim Meslek Yüksekokulu için Didim merkezde tahsis edilen yeni yerleşke öğrencilerin ve akademisyenlerin ihtiyaçlarını daha kolay karşılamalarını sağ-layacaktır. Yüksekokulun hızla taşınması Didim esnafı için de yeni bir gelir kapısı yaratacaktır.

Müze ve ören yerlerine yönelik ulaşım imkânlarının çeşitlen-dirilmesi ve otopark ihtiyacının karşılanması Didim turizminin kalitesine artırmaya yönelik atılacak diğer adımlardır.

⁹ Sezer, İbrahim Yrd. Doç. Dr. (2012), Turistik Fonksiyonları ve Yat Turizmine Etkileri Açısından Didim Yat Limanı (D-Marin, Didim), Eastern Geographical Review, Vol. 17 Issue 28, pp.113.

¹⁰ Bilgin, Ahmet (2009) Didim'in Kırk Yılı (1924 - 1964) 1. Basım, Şavk Yayın Grubu, Emre Basımevi.

ARAP DÜNYASININ SOSYAL MEDYA FENOMENLERİ, MUĞLA'YI TAKİPÇİLERİNE TANITTI

Körfez ülkelerinden gelen Arap dünyasının sosyal medya fenomenleri Marmaris, Dalaman, Dalyan, Akyaka ve Bodrum'un güzelliklerini keşfetmek ve takipçilerine tanıtmak amacıyla Muğla'yı ziyaret ettiler.

Başbakanlık Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı (TYDTA) Körfez ülkeleri temsilciliğinin koordinasyonunda, THY'nın sponsorluğunda ve Ajansımız işbirliğiyle; 12-15 Nisan 2017 tarihlerinde düzenlenen etkinliğe Körfez ve Arap ülkelerinden gelen

sosyal medya fenomenleri ve bölgenin önde gelen gazetelerinde görevli olan basın mensupları katıldı.

Körfez ülkeleri ile Türkiye arasındaki yatırım ticaret ve turizm hacminin artmasına katkı sağlamak amacıyla, Körfez ve Arap ülkelerinde takipçi sayıları yaklaşık 8 milyon kişiyi bulan sosyal medya fenomenlerine ve bölgenin önde gelen gazetelerinde görevli olan basın mensuplarına Dalaman, Dalyan, Marmaris ve Bodrum güzergahının güzellikleri ve turizm potansiyeli tanıtıldı.

Birleşik Arap Emirlikleri, Kuveyt, Ürdün, Dubai, Suudi Arabistan vb. Körfez ve Arap ülkelerinden 17 sosyal medya fenomeni ve bölgenin önemli gazetelerinden 4 basın mensubunun yer aldığı etkinliğe, Başbakanlık Yatırım, Destek ve Tanıtım Ajansı yetkilileri ile THY temsilcilerinden oluşan 4 kişilik bir ekip de, bundan sonraki etkinlikleri planlamak ve Bölgeyi yerinde görmek için katıldılar.

Dalaman Havalimanı'ndan karşılanan grup ilk etapta, Dalaman'da tekne gezisiyle yaptıkları turda; Kaunos Kral Mezarlarını, İztuzu Plajı'nın eşsiz sahilini ve çamur banyolarını keşfettiler. Dalaman'da kaldıkları oteli de yakından inceleyen heyet, takipçilerine seçkin ve üst gelir grubuna hitap eden konaklama tesisini sosyal medya hesaplarından çektikleri video ve fotoğraflarla tanıttılar. Bir sonraki gün bölgenin alternatif turizm olanaklarını keşfeden sosyal medya fenomenleri, jeep safari ile yaptıkları gezip Marmaris'in köylerinden Bayır, Turgut, Orhaniye ve Kızılcı vb. güzellikleri takipçileriyle paylaştılar. Sosyal medya fenomenleri, Akyaka'nın meşhur Azmak nehrinde yaptıkları büyümlü nehir gezisinin ardından akşam yemeğinde, Ajansımız Yönetim Kurulu Başkanı ve Muğla Valisi Amir Çiçek, Yönetim Kurulu üyeleri Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Gürün, Muğla Ticaret ve Sanayi Odası (MUTSO) Başkanı Bülent Karakuş'un yanı sıra Ajansımız Genel Sekreter Vekili Özgür Akdoğan ve Muğla'daki diğer kurumların temsilcileri ile bir araya geldiler. Bölgenin turizm olanaklarının konuşulduğu yemekte, Körfez ve Arap ülkelerinin turizm konusunda beklentileri ile talepleri hakkında görüş alışverişinde bulunuldu.

Akyaka'dan Bodrum'a hareket eden turizm heyeti, Bodrum'da konakladıkları otelde bölgenin deniz, kum, güneş turizmi konusunda seçkin hizmet veren bir örneğini yakından tanıma ve deneyimleme fırsatı buldular. Bodrum'daki gezip; Bodrum Kalesi, Bodrum Antik Tiyatro, Yalıkavak Marina ve Gümüşlük'ü keşfeden heyet, ayrıca Türk mar-

kalarının bulunduğu alışveriş merkezlerinde alışveriş yapma imkanı buldular.

Ajansımızın organize ettiği etkinliğe; Bodrum Ticaret Odası, Bodrum Yarımadası Tanıtma Vakfı, Marmaris Ticaret Odası, Milas Ticaret ve Sanayi ile Muğla Ticaret ve Sanayi Odası organizasyonunun Ajansımız ile birlikte koordine edilmesinde ve bölgeyi tanıtıcı materyalleri temin edilmesi yönünde destek verdiler.

Bölge turizminin çeşitlendirilmesi ve rekabet gücünün artırılması amacıyla küresel turizm odağı Güney Ege vizyonu çerçevesinde yaklaşık 4 yıldır turizmde tanıtım ve lobicilik faaliyetleri yürüten Ajansımız, bu kapsamda uluslararası fuar ve tanıtım turlarına ağırlık veriyor. Ajans, 2014 yılında Japon tur operatörleri, 2015 yılında Güney Kore basın mensupları, Japon turizm acenteleri ve Güney Kore KBS World TV Likya Yolu Belgeseli, 2016 yılında Japon Tur operatörleri, İtalyan Basın mensupları ile Azeri termal turizm heyeti vb. farklı organizasyonlara ev sahipliği yaptı.

UZMAN GÖZÜYLE

ZEYBEK VE EFELİK KÜLTÜRÜ ÜZERİNE...

Hazırlayan: Berna AYKÖSE / Basın ve Halkla İlişkiler Sorumlusu
Tanıtım ve Dış İlişkiler Birimi

Güney Ege'yi oluşturan Aydın, Denizli ve Muğla il-
lerimizle özdeşleşen Efelik ve Zeybeklik olguları
mertlik, cesaret, kahramanlık ve adalet kavram-
larıyla anılarak günümüze kadar gelmiş bir kültürdür. Zey-
bekler Kurtuluş Savaşı'nda gösterdikleri başarı ve kahra-
manlıklarla anılmalarının yanı sıra, günümüzde zeybeklik
kavramı kahramanlık öyküleri, müzikleri, dansları, giyimle-
ri, duruş ve tavırlarından kaynaklanan efelik ruhu ile böl-
genin karakteristik özelliği olarak akıllarda yer etmektedir.

Efe ve zeybekliğin kökeni hakkında çok çeşitli iddialar,
araştırmalar yapılmış fakat kesin bir sonuca varılamamıştır.

Bu iddialar;

- Orta Asya kökenli Türkmen yörük obalarından mı?
- Egeli Levendat denizci tayfasından mı?
- Büyük Menderes havzasının en eski dağlı kavimlerinden mi?
- Ataları Antik İonia ve Lidya kökenli Efesoslar mı?
- Antik Tiral (Aydın) kenti halkı mı?
- Eski Anadolu toplulukları Bakhoslar mı?

Bunlar çoğaltılabilir, kökeni nereden aldığı bilinmese de
törenleri oyunları bakımından bunlardan etkilendikleri ke-
sindir. Ama her nereden köken almışlarsa alsınlar töre,
isim ve inançlarıyla Türk şefleridir.

Ancak Zeybeklik ve Efelik kavramıyla ilgili en kanıtlanabilir
bilgi şu şekildedir; Anadolu'da özellikle Ege Bölgesi'nde,
Osmanlı İmparatorluğu'nun duraklama devrinde (17'nci
yüzyıl ile 20'nci yüzyıl başları) Celali Ayaklanmaları ile or-
taya çıkmış, erdemli, hak ve adalet arayışına yönelik gele-
nekselleşmiş bir başkaldırıdır. Başka bir ifadeyle, zeybek
haksızlığa karşı çıkan, zenginden topladığını fakire vere-
rek adalet dağıtan gönlü tok eşkiyadır.

Zeybeklik halka karşı saygı, ezilenleri gözetici ve koru-
yucu olmayı zorunlu sayan, kendi içinde sürekli, kendini
denetleyen ve katı kurallardan oluşan bir yaşam biçimidir.
Bu geleneksel yapıda yer alan bireylere "zeybek", bu bi-
reylerin öncülüğünü ve sorumluluğunu üstlenen zeybeğe
"efe", diğer yeni giren genç üyelere "kızan" denilmektedir.

Efe erdemlerinden dolayı zeybekler tarafından törenle se-
çilir. Kızanı ise efe geleneksel bir törenle seçer. Zeybekle-
rin içinde en yetenekli, en olgun, en birikimli, en deneyimli
olanı efe, kendine yardımcı olarak zeybeklerden birini baş
zeybek seçer. Efeden sonra sorumluluk baş zeybeğe ait-
tir. Kararlar efe tarafından verilir ve bu kararlara itiraz edile-
mez. Zeybeklikte bu düzen bir gelenek bir töredir.

Zeybeklik kurumu dışarıdan bakıldığında açık bir şekilde görünmese bile belli bir düzen, belli bir örgütlülük söz konusudur. Herkesin belirlenmiş bir görevi vardır. Bu örgütsel yapıda:

- 1- Efe
- 2- Baş zeybek ya da baş kızan
- 3- Kızanlar ya da zeybekler
- 4- Yardımcı ve muavin çeteler
- 5- Haberci ve istihbarat ağı
- 6- Yatak ve barınma ağı

Efe örgütün başı yöneticisidir örgütü tek başına yönetir, yönlendirir. Zeybek ve kızanlar onun bilgisi ve istemi olmadan hiçbir eylemde bulunamazlar, ondan habersiz hiçbir iş yapamazlar.

Efeler her türlü sıkıntıya, üzüntüye, baskı ve yıkıma sabırla, dirençle dayanır.

Günümüzde akıllarda kalan bazı Efeler ve Zeybekler şunlardır; Yörük Ali Efe, Çakıcı Mehmet Efe, Çakırcalı Efe, Saçlı Efe, Mestan Efe, Gökçen Efe, Sarı Zeybek, Kamalı Zeybek, Pepe Efe, Killoğlu Hüseyin Efe, Demirci Mehmet Efe.

Kurtuluş Savaşı'nın ilk başarılı mücadelesi efeler komutasında Aydın'da gerçekleştirilmiş olup Milli Mücadelemizin ilk topu, yine efeler komutasında Aydın'da patlatılmıştır. Yörük Ali Efe'nin komutasında kurulan Milli Aydın Alayı, halen ordumuzda mevcudiyetini korumaktadır. Bunun yanında Milli Kahraman Yörük Ali Efe'nin İzmir'den dönüşünden ölümüne kadar yaşadığı Aydın'ın Yenipazar ilçe merkezindeki evi bugün müze olarak hizmet etmektedir.

➤ Kıyafetleri

Zeybekler giyimleriyle varlıklarını kanıtlar ve etkinliklerini artırırlar. Bir anlamda zeybek giyimi sıradışlılıkla, farklı ve başka bir topluluğa ait olmakla örtüşen simgesel bir özellik taşır. Zeybek giyimi, yapımı uzun süren, incelik ve emek isteyen, ilk anda insanda saygı ve çekingenlikle birlikte ürperti uyandıran, insana heybet kazandıran, gösterişli ve ilginç bir giyim tarzıdır. Sanki doğanın renkleri tek tek efenin giysisindedir. Çiçekler doğadan koparılıp, takılmış gibidir. Kendine özgüdür, neden:

- Kendine olan güveni, itilmişliğe, dışlanmışlığa ve ezilmişliğe karşı başkaldırıyı yansıtmak.
- İçinde bulundukları konumu, sıradan insanlar olmadıklarını vurgulamak.
- Kişiliği sembolize etmek, özgürlüğün ve onurun korunmasının görsel ve simgesel boyutunu sergilemek.
- Doğa ile iç içe olduklarını göstermek.

➤ Zeybek oyunları

Oyunları, yürüyüş, diz çöküş, geri dönüş, eğilme, yeri avuçlama, sıçrama ve yekilmeler ve diz vurmalarından oluşur. Oyunlar açık yerlerde, meydanlarda, çoğu zaman davul zurna eşliğinde, kapalı yerlerde ise Cura ve bağlama eşliğinde oynanır. Davul zurnayla, oyun oynarken genellikle çift zurna kullanılır. Zurnalardan biri ezgiyi çalarken, diğeri dem tutar. Tek zurnalı zeybek ezgisi olmaz. Zeybeklerin oynadığı oyunlar efe oyunlarına göre daha hareketlidir. Kızanların oyunları ise uçarı, yeğnice ve devinimlidir. Efe oyunu bir kişi ile oynanırken, zeybeklerin oyunu ise genellikle, iki ya da dört kişiyle oynanır. Kızanların oyunu ise topluca oynanır. Oyun süresince, seyirciler "Haydi efem", "esteeee" diye bağırlar. Zeybek oyunları, kahramanlık, mertlik, cömertlik, aşk, yengi, başkaldırı mo-

tif ve duygularıyla yoğrulmuş bir oyun türüdür. Motiflerde ilk olarak göze çarpan, gurur ve heybetli duruş halidir.

Efe oyuna davet edilmeden çıkmaz. Davet edildikten sonra efe kuş hafifliği içinde güvenle yerinden kalkarak oyun yerine çıkar. Öncelikle meydanın çevresinde oturan büyüklerinin karşısında durur. Hafifçe açık duran sağ ayak, sol ayağa sertçe vurulur. Daha sonra az yana açılıp yere basılır. Sonra ellerini toprağa sürerek oyuna başlar. Oyun, yürüyüş, gezinme, diz çöküş, yere düşüş, eğilme, yeri avuçlama, sıçrama, yere diz vurma ve yekilmelerden oluşur. Oyunu yine selamlama ile bitirir.

Zeybeğin elini toprağa sürmesi, topraktan güç aldığı, bu toprakların sahibi olduğu anlamına gelir ve de parmaklarının iyi şıkılması için elini toprağa sürer. Oyunda gezinme ise, sınırlarını çizdiği bu topraklar benimdir anlamına gelir. Zeybeğin oyunu kartalın hareketlerine benzer. Kartalın hareketsiz duruş anından, uçuş, süzülme, kanat çırpma ve konma anına kadar olan süredeki olan hareketlerin yorumlanması olarak değerlendirilebilir.

Kendini yaratan koşullar ortadan kalkınca tarihsel ve toplumsal misyonunu tamamlayan efelik ve zeybeklik, günümüzde kültürel değerler anlamında giysileri, destanları, dans ve türküleri ile devam etmektedir. Aydın, Denizli ve Muğla'ya bir gün yolunuz düşerse erdemlilik, mertlik ve cesaret kavramları ile anılan zeybeklik ve efelik ruhunun izlerini bölge insanının karakterinde yaşadığını görürsünüz.

Kaynakça

- 1- <http://www.zeybekoloji.com/efelik-zeybeklik-hakinda-t404.html>
Mehmet Ekizoğlu / Efeler ve Zeybeklik Hakkında
- 2- <http://www.aydinvakfi.org.tr/efelikzeybeklik.html>
Cumhur Sevinç - Zeybek Oyunlarının Tarihte Ortaya Çıkışı
- 3- <http://umutlhan.com/yazilar/156/efeler-ve-zeybekler.aspx>
Umut İlhan

EFELER

Kökenleri, eylemleri, töreleri, dansları, giysileri
Aydın Valiliği İl Özel İdaresi Yayınları No: 3 1991

EGE'DE EŞKİYALAR

Sabri Yetkin
Tarih Vakfı Yurt Yayınları

ZEYBEKLİK VE ZEYBEKLER TARİHİ

Ali Haydar Avcı
Kitap Deyince yayınları

GÜNEY EGE'DE ENERJİ VERİMLİLİĞİ TOPLANTILARI AYDIN VE DENİZLİ İLE TAMAMLANDI

Ajansımız, enerji verimliliği konusunda destek verdiği ve ülkemizde enerji verimliliği alanında örnek teşkil eden projelerin tanıtımı için düzenlediği bilgilendirme toplantılarına Muğla'dan sonra Aydın ve Denizli'de devam etti.

Tüketilen enerji miktarının, üretimdeki miktar ve kaliteyi düşürmeden, ekonomik kalkınmayı ve sosyal refahı engellemeden en aza indirilmesi kavramı olan enerji verimliliği, ülkemizde de 2023 yılı ulusal strateji hedeflerinin ve enerji politikalarının en önemli bileşenlerinden biri. Enerji verimliliği, ekonomik büyüme ve sosyal kalkınma hedeflerine ulaşılmasının yanında toplam sera gazı salınımlarının azaltılmasında da önemli rol oynuyor. Bu nedenle, enerji verimliliği konusundaki hedeflere ulaşmak için birey, toplum, sanayi temsilcileri veya yetkili kamu kuruluşlarının katkıları ve çabaları gerekiyor.

Ajansımızın enerji verimliliği konusunda Güney Ege Bölgesi'nde farkındalık oluşturmak ve bu alanda destek verdiği projelerin tanıtımını gerçekleştirmek amacıyla faaliyet alanın-

daki tüm illerde düzenlediği proje tanıtımı ve bilgilendirme toplantılarının 2'ncisi 11 Mayıs 2017 tarihinde, Aydın Ticaret Borsası'nda, 3'üncüsü ise Denizli'de 18 Mayıs 2017 tarihinde, Pamukkale Teknokent'te yapıldı.

Aydın'da 11 Mayıs 2017 tarihinde, Aydın Ticaret Borsası'nda düzenlenen toplantıya, Aydın Sanayi Odası Başkanı ve Ajansımız Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Yunus Şahin'in yanı sıra, Aydın'daki kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ile sanayi alanındaki özel sektör temsilcileri de katılım sağladı.

Denizli'de 18 Mayıs 2017 tarihinde, Pamukkale TEKNO-KENT'te düzenlenen toplantıya, Denizli Valisi ve Ajans Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Ahmet Altıparmak'ın yanı sıra Babadağ, Bozkurt, Çal, Çameli, Çardak, Güney, Honaz, Kale ve Sarayköy kaymakamları, Babadağ Belediye Başkanı, Pamukkale Üniversitesi Rektör Yardımcısı, DESKİ Genel Müdürü, EN-VERDER Denizli Şube Başkanı ile Denizli'deki kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ile sanayi alanındaki özel sektör temsilcileri de katılım sağladı.

Ajansımızın enerji verimliliği alanında desteklediği bazı projeler; Muğla Büyükşehir Belediyesi'nin Muğla'nın İklim Değişikliği Ve Sürdürülebilir Enerji Eylem Planı projesi, Enerji Verimliliği Derneği Denizli Şubesi'nin Denizli İli Sanayide Enerji Verimliliği Potansiyeli Taraması projesi, Denizli Deri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nin Denizli Deri İhtisas OSB'de Enerji Verimliliği Projesi, Birsan Makina Mühendislik Tic. Ltd. Şti.'nin Kömür Kullanımı ve Emisyon Salınımında Tasarruf Sağlayan Türk Linyitlerine Uygun Yakma Sisteminin Geliştirilmesi Projesi, Aslı Tekstil Tic. A.Ş.'nin Tekstil Boyama Üretim Sürecinde Enerji Verimliliği ve Kalite Artışı Projesi, Söktaş Dokuma Tic. A.Ş.'nin Endüstriyel Tekstilde Yenilikçi Çevre Yaklaşımları Projesi ve Shamrock Tekstil Sanayi A.Ş.'nin Atık Sıcak Sulardan Isıl Enerjinin Geri Kazanımı Uygulama Projesi gelmektedir.

Toplantılarda Ajansımızın enerji verimliliği alanında desteklediği başarılı projelerin temsilcileri sunum yaparak projelerini tanıttılar ve enerji verimliliği sağlama anlamında nasıl sonuçlar elde ettiklerini katılımcılar ile paylaştılar.

Sunum Yapılan Projeler

 Enerji Verimliliği Derneği (ENVERDER) Denizli Şubesi tarafından 2013 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında yürütülen "Denizli İli Sanayide Enerji Verimliliği Potansiyeli Taraması Araştırması" projesi hakkında ENVERDER Denizli Şubesi Temsilcisi Mustafa A. Güner tarafından bir sunum gerçekleştirildi. Proje ile, Denizli'deki öncü sektörlerden enerji tüketimi fazla olan sektörlerin enerji tasarruf noktalarının tespiti yapılarak envanter oluşturulduğu ve bu konuda bilinçlendirme çalışmaları yapıldığı ifade edildi.

 Söktaş Dokuma Tic. A.Ş.'den Makine Enerji Müdürü Adnan Akça tarafından, GEKA'nın 2014 yılında yürüttüğü Çevre Mali Destek Programı kapsamında desteklediği ve Söktaş Dokuma Tic. A.Ş.'nin yürüttüğü "Endüstriyel Tekstilde Yenilikçi Çevre Yaklaşımları Projesi" hakkında bir sunum gerçekleştirildi. Üretimde enerji verimliliği sağlayan proje kapsamında, üretimde sıcak hava ve sıcak su elde etmek için kullanılan yakıtlarda 600 ton/yıl kömür ve 47 bin metreküp/yıl doğalgaz kullanımını azaltan 2 yeni sistem ile fosil yakıt kullanımı azaltıldı ve üretim verimliliğinin gelişmesi sağlandı. Proje ile firma, üre-

tim sürecinde oluşan egzoz gazı ve atıksudaki ısıyı, yenilikçi ve çevreci bir sistemle tekrar geri kazanmak suretiyle proseste kullandı. Bunun neticesinde yakıt miktarını yüzde on gibi ciddi bir oranda azalttı. Projenin, ülkemizin sanayisi için önemli bir konu olan enerji verimliliği ve atıl enerjinin geri kazanımı konusunda yatırım yapılması açısından diğer işletmelere örnek olabilecek bir öneme sahip olduğunun altı çizildi.

 Denizli Deri İhtisas Organize Sanayi (OSB) Bölgesi Müdürlüğünce yürütülen 2014 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği Programı kapsamında desteklenen "Denizli Deri İhtisas OSB'de Enerji Verimliliği" projesi hakkında bir sunum gerçekleştirildi. Deri OSB yetkilisi Uğur Gün'ün gerçekleştirdiği sunumda, proje ile Organize Sanayi Bölgesi'ndeki en yüksek elektrik tüketimine sahip olan atık su arıtma tesisi üzerinde odaklanılarak tesis içindeki bölümlerin sarfiyat miktarlarına göre incelendiği, gerekli ekipmanlarla desteklenmek suretiyle ilgili tesisin elektrik sarfiyatının en aza indirilmeye çalışıldığı belirtildi. Proje kapsamında yapılan araştırma ile tesisin mevcut durumunun incelenerek eksiklerinin tespit edildiği ve elektrik tasarrufu sağlanabilecek gerekli düzenlemelerin yapıldığı vurgulandı.

 Birsan Makina Mühendislik Danışmanlık Kimyevi Maddeler İmalat Taahhüt ve Sanayi Ticaret Ltd. Şti. A.Ş.'den yetkili Durmuş Uçar tarafından, Ajansımızca 2014 yılı Yenilikle Dönüşüm Mali Destek Programı kapsamında desteklenen "Kömür Kullanımı ve Emisyon Salınımında Tasarruf Sağlayan Türk Linyitlerine Uygun Yakma Sisteminin Geliştirilmesi" projesi tanıtıldı.

 Diğer bir sunum ise Aslı Tekstil Giyim Sanayi ve Ticaret A.Ş. yetkilisi Aslı Çaputçu tarafından gerçekleştirildi. Sunumda 2014 yılı Yenilikle Dönüşüm Mali Destek Programı kapsamında desteklenen "Tekstil Boyama Üretim Sürecinde Enerji Verimliliği ve Kalite Artışı" projesi tanıtıldı. Proje kapsamında, kumaş boyama üretim sürecinde enerji ve kimyasal madde maliyetlerinin düşürüldüğü, bu yöntemle proje sonunda firma boyama işlerinde yüzde 2 elektrik ve yüzde 10 doğalgaz verimliliği artışı sağlandığı vurgulandı. Ayrıca boyama üretim sürecinde kullanılan yumuşatıcı kimyasal oranı da yüzde 40 düzeyinde azaldığı belirtildi.

KUŞADASI TARİH, KÜLTÜR ve DOĞA ROTALARI

Hazırlayan: Dr. Ayşe Şerifoğlu ve Mimar Burak ARAN
Kuşadası Belediyesi

AMAÇ VE KAPSAM

Bu çalışmanın amacı; Türkiye'nin en önemli turizm merkezlerinden biri olan Kuşadası'nda, İlçe merkezi ve sahil şeridindeki kitlesel turizm baskısının azaltılması ve turizm sektörünün çeşitlendirilmesi sonucu ilçenin iç kesimlerindeki özgün, yerel kimlik değerlerinin ortaya çıkarılmasını hedefleyen tarih, kültür ve doğa rotalarının planlanarak hayata geçirilmesidir.

Rotaların planlamasında, mekânsal kapsam açısından kent merkezi ve köyler ilçe ölçeğinde ayrı ayrı ele alınmıştır. Bunun yanında, Kuşadası'nın yakın çevresinde yer alan tarihi ve kültürel değerler ile ziyaretçi çekim noktaları oluşturularak çalışmaya bölgesel bir bakış da geliştirilmiştir.

Çalışmanın yukarıda belirtilen temel amacı doğrultusunda hedeflenenler ise;

- Kuşadası ilçe ölçeğinde, yerel değerlerin tespit edilerek potansiyel taşıyan alanların belirlenmesi,
- Temel bileşenleri ile güzergâh önerilerinin geliştirilmesi,
- Rota organizasyon şemasının oluşturulması,
- Uygulamaya yönelik, lokal ölçekli konsept projelerin önerilmesi

sonucu ilçe turizmine katkı sağlayacak uygulamalar yapılmasıdır.

GENEL BİLGİLER

Kuşadası ilçe ölçeğinde bir bütün olarak düşünüldüğünde, kuzey ve güneyde "Tarih ve Doğa" olmak üzere iki odak noktası ile bunlar arasındaki bağlayıcı koridordan oluşan "doğrusal bir rota sistemi" üzerinde farklı özelliklere sahip 2 adet rota planlanmıştır.

I. TARİH VE KÜLTÜR ROTASI

Kuşadası Tarihi Limanı, eski şehir merkezi, Kaleiçi, Güvercinada ve merkez sahil şeridinden Pygale'ye kadar olan alanı kapsayan rota, 2 adet alt etaptan oluşmaktadır.

Güvercinada

ETAP 1 / STAGE 1 - KALEİÇİ (OLD TOWN)

Etap Mesafesi: 2.8 km

Etap Zeminini: Asfalt yol, Parke yol

Gastronomi ve Konaklama Olanakları: Kuşadası şehir merkezinde çok sayıda konaklama imkanı bulunmakta olup, etap üzerinde bulunan yöresel "Ege Mutfakları Evi" ve "Türk Kahvesi Evi'nin yanı sıra kent merkezinde bir çok restoran ve kafe mevcuttur.

Parkurda Yapılabilecek Aktiviteler: Yürüyüş, tarih ve kültür, fotoğrafçılık, gastronomi, alışveriş.

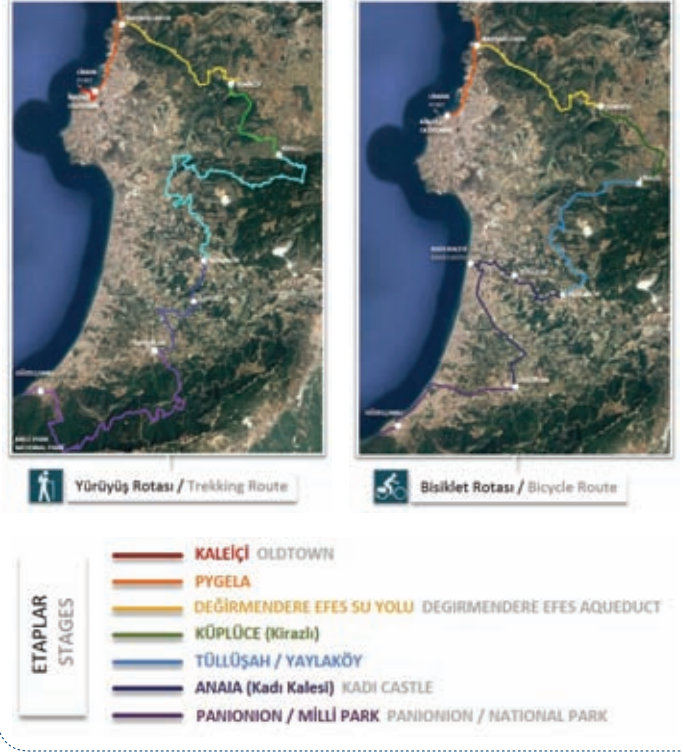
ETAP 2 / STAGE 2 - PYGELA

Etap Mesafesi: 6.8 km

Etap Zeminini: Asfalt yol, Parke Yol, Stabilize yol

Gastronomi ve Konaklama Olanakları: Kuşadası şehir merkezinde çok sayıda konaklama imkanı bulunmakta olup, etap üzerinde bir çok restoran ve kafe mevcuttur.

Parkurda Yapılabilecek Aktiviteler: Yürüyüş, Bisiklet, Botanik, Tarih ve Kültür, Fotoğrafçılık, Kuş Gözlemi, Alışveriş.

II. DOĞA VE KÜLTÜR ROTASI

Dilek Yarımadası Milli Parkı ile ilçeye bağlı köy ve mahalleleri kapsayan rota, 5 adet alt etaptan oluşmaktadır.

ETAP 1 - DEĞİRMENDERE / EFES SU YOLU (KENCHRİOS)

Parkur Mesafesi: 11km

Parkur Zeminini: Stabilize yol, Patika Yol

Flora: Kızıl Çam Ağaçları, Menengiç, Meşe Türleri, Karabaş Otu Lavanta, Orkide Çeşitleri, Dağ Çileği vb.

Gastronomi ve Konaklama Olanakları: Etabın son durağı olan Yeniköy'de köy kahveleri ve yöresel yemekler yapan işletmeler bulunmaktadır.

Parkurda Yapılabilecek Aktiviteler: Trekking, Bisiklet, Botanik, Kültür, Foto Safari, Kuş Gözlemi.

ETAP 2 - KÜPLÜCE YOLU

Parkur Mesafesi - yürüyüş / bisiklet: 7 km (yürüyüş) / 6.8 km (bisiklet)

Parkur Zeminini: Asfalt, Stabilize Yol, Patika Yol

Flora: Kızıl Çam Ağaçları, Menengiç, Meşe Türleri, Zeytin, İncir, Orkide Çeşitleri, Makilik Alanlar, Dağ Çileği

Gastronomi ve Konaklama Olanakları: Kırazlı'da, eko-turizmin

alt yapısını oluşturan yöre yemekleri yapan 8 adet restoran mevcuttur. Bazlamalar, gözlemeler, keşkekler, yuvarlamalar ve günümüzde yok olmaya yüz tutan geleneksel biçimde yapılan yöresel yemekler yapılmaktadır.

Köyde 2 butik otel ve 1 adet pansiyon bulunmaktadır.

Parkurda Yapılabilecek Faaliyetler: Trekking, Bisiklet, Botanik, Foto Safari, Kültür, Kuş Gözlemi, Folklor Gösterimi.

KIRAZLI

Kuşadası'na 11 km uzaklıktaki Kırazlı, doğasını büyük ölçüde koruyan, geleneksel yaşam tarzlarını ve tarımsal faaliyetlerini sürdüren ve organik tarımı devam ettiren ekolojik bir köydür.

İlk kurulduğu yıllarda yer altından çıkan küplerin çokluğu nedeniyle "KÜPLÜCE" adını almış, daha sonra topraklarının verimli olmasından dolayı "AKÇAOVA" ismiyle anılmış ve kalite değeri yüksek kirazların yetismeye başlamasından sonra da Kirazlı Köyü adını almıştır.

Yeşilin her tonuna rastlamanın mümkün olduğu köyde; kiraz, üzüm, zeytin ve incir önemli tarım ürünlerindendir. Bunun yanında köyde muz ve avokado hariç bütün meyveler yetişmektedir. Ekolojik köy Kirazlı, organik köy kahvaltısı, yöresel yemekleri ve geleneksel mimari yapıyla ünlüdür.

ETAP 3 - TÜLLÜŞAH YOLU

Parkur Mesafesi: 25 km (yürüyüş) / 12.6 km (bisiklet)
Parkur Zeminini: Asfalt, Stabilize Yol, Patika Yol, Dağ Yolu
Flora: Tüllüşah Bitkisi, Kızılçam Ağaçları, Menengiç, Meşe Türleri, Zeytin, Orkide Çeşitleri, Makilik Alanlar, Dağ Çileği.
Gastronomi ve Konaklama Olanakları: Kahvaltı kültürü ön planda olan Kirazlı'da, köy kahvaltısı ve eko-turizmin alt yapısını oluşturan yöre yemekleri yapan restoranlar mevcuttur. Bazlamalar, gözlemeler, keşkekler, yuvarlamalar ve yok olma-ya yüz tutan yöresel yemekler yapılmaktadır.
Köyde 2 adet butik otel ve 1 adet pansiyon bulunmaktadır.
Parkurda Yapılabilecek Faaliyetler: Trekking, Bisiklet, Botanik, Foto Safari, Kültür, Kuş Gözlemi, Gastronomi.

ETAP 4 - ANAIA / DEKOVIL

Parkur Mesafesi: 10 km (yürüyüş) / 16 km (bisiklet)
Parkur Zeminini: Asfalt, Stabilize Yol, Patika Yol
Rota Üzerinde Bulunan Doğal, Tarihi ve Kültürel Değerler: Soğucak Türbesi Ve Mezarlar-Roma Dönemi Mezar (Çeşme), Kadıkalesi (Anaia), Zeytinyağı Müzesi (Oleatrium), De-

ğirmen Çiftliği, Caferli'de geleneksel mimari özellikler taşıyan evler. Eski Demiryolu Güzergahı (Dekovil).

Flora: Kızılçam, Zeytin, Makilik, Orkide Çeşitleri, Menengiç, Meşe Türleri, Dağ Çileği.

Gastronomi ve Konaklama Olanakları: Caferli'de kahvaltı ve yöresel yemek kültürü, Yaylaköy ve Soğucak'ta kahve kültürü, zeytin ve zeytinyağı. Bölgede apartlar ve tatil evleri, Davutlar'da termal kaplıcalar ve oteller bulunmaktadır.

Parkurda Yapılabilecek Faaliyetler: Trekking, Bisiklet, Botanik, Foto Safari, Arkeolojik Alan Gözlemi, Gastronomi, Yaban Hayat ve Kuş Gözlemi.

ETAP 5 - PANIONION

Parkur Mesafesi: 25 km (yürüyüş) / 9 km (bisiklet)
Parkur Zeminini: Stabilize Yol, Dağ Yolu, Orman Yolu, Bisiklet Yolu

Flora: Kızılçam, Zeytin, Sandal, Anadolu Kestanesi, İhlamur, Maki, Karaçam, Defne, Orkide, Kara Selvi, Erguvan, Meşe, Akçaağaç, Çınar, Zakkum, Hanımeli, Kavak, İncir, Ahlat, Böğürtlen, Yasemin, Keçiboynuzu, Katırtırnağı, Dişbudak, Alıç, Menengiç, Sumak, Karaağaç, Funda, Eğrelti Otu, Ölmezçi-

çeği, Kıyı Sarımsağı, Tüylü Çan Çiçeği, Nakil Çiçeği Gibi Milli Park'a Özgü Bitkiler.

Gastronomi ve Konaklama Olanakları: Geleneksel kahve kültürü, yöresel ev yemekleri restoranları.

Güzelçamli'da otel, pansiyon, apart ve kamping imkanları bulunmaktadır.

Parkurda Yapılabilecek Faaliyetler: Trekking, Bisiklet, Botanik, Foto Safari, Arkeolojik Alan Gözlemi, Kaplıca, Kamp, Yaban Hayatı Gözlemi, Yüzme, Yamaç Paraşütü.

GÜZELÇAMLI

Türkiye'nin en yüksek oksijen oranlarından birine sahip havası, en güzel kumsal ve denizlerinden birine sahip sahil şeridi, Dilek Yarımadası Milli Parkı, Panionion, Zeus Mağarası gibi doğal ve kültürel değerleri barındıran Güzelçamli, ülkemizde mutlaka görülmesi gereken yerlerden biridir.

DİLEK YARIMADASI BÜYÜK MENDERES DELTASI MİLLİ PARKI

Kuşadası'nın başlıca doğal çevre değerlerinden en önemlisi Dilek Yarımadası'dır. Zengin biyolojik çeşitliliği, orman dokusu, endemik bitkileriyle Yarımada, Dilek Dağı'nın Ege Denizi'ne uzandığı son noktada, yaklaşık 20 km uzunluğunda ve ortalama 6 km genişliğindedir.

Kaynakça

Kuşadası Belediye Arşivi

Ekodosd Arşivi

Ekrem AKARGÜL, Ancient Civilisations and Ruins of TURKEYS.115.

Müller-Wiener 1961.

Geçmişten Geleceğe Kuşadası Sempozyumu – Dr. Ayşe G. Şerifoğlu

Çevre Ve Kültür Değerlerini Koruma Ve Tanıtma Vakfı (Çekül) - Kuşadası Doğa Ve Kültür Rotaları Planlama ve Uygulama Rehberi

Dilek Yarımadası - Büyük Menderes Deltası Milli Parkı 27.675 hektarlık bir alana sahiptir. Bu alanın 10.985 hektarı 19 Mayıs 1966 tarihinde Milli Park ilan edilen Dilek Yarımadası'na, 16.690 hektarı 1994 yılında Milli Park ilan edilen Büyük Menderes Deltası'na aittir. Milli Parkın karşısında Yunanistan'a ait Ege adalarından Sisam Adası bulunmaktadır. Antik Thebai kenti, Ayayorgi Manastırı, tarihi Doğanbey Köyü (Domatia) ile Karine, Hagios Antonios Manastırı ve Zeus Mağarası da Milli Park sınırları içindedir. Yarımada'nın güneyine bitişik olan Büyük Menderes Deltası; lagünler, tuzcul bataklıklar ve çamur düzlüklerini kapsayan sulak bir alandır. Bu alan zengin biyolojik çeşitlilik, nesli tehlike altındaki canlıları ve endemik türleri barındırması nedeniyle uluslararası öneme sahiptir.

Milli Park, Uluslararası Sulak Alanlar Sözleşmesi (Ramsar), Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşam Ortamlarının Korunmasına Yönelik Sözleşme (Bern), Biyolojik Çeşitlilik Anlaşması (Rio) ve Akdeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi (Barcelona) kapsamında korunan alan niteliğindedir.

Dilek Yarımadası Milli Parkı içinde 804 bitki türü belirlenmiştir. Bu bitkilerden 6'sı dünyada sadece burada görülür. Ayrıca dünyada sadece Türkiye'de bulunan 18 bitki türünü de barındırır.

Dilek Yarımadası, aynı zamanda Anadolu kestanesinin en güneye indiği, Türkiye'de birkaç yerde bulunan kartopunun, Finike ardıcının, melez pınal meşesinin ve dallı servinin küçük orman toplulukları meydana getirerek yetiştirdiği tek yerdir. Dilek Yarımadası 28 çeşit memeli, 42 çeşit sürüngen ve çok sayıda deniz canlısına ev sahipliği yapmaktadır. Ayrıca Yarımada, nesli tükenmekte olan Anadolu Parsı'nın batıda yaşadığı son noktadır.

TARİHİ KUŞADASI LİMANI VE KÜLTÜREL ROTALAR

AYDIN

Kuşadası Belediyesi tarafından 2015 yılı Alternatif Turizm Mali Destek Programı kapsamında sunulan ve başarılı bulunan “Tarihi Kuşadası Limanı ve Kültürel Rotalar” projesi ile tarihi Kuşadası evlerinin turizme kazandırılması, yöresel ürünlerin, tarihi ve kültürel değerlerin turizme entegre edilmesi ve alternatif turizm değerlerinin yenilikçi yöntemlerle tanıtılması yoluyla Güney Ege Bölgesi'nde alternatif turizmin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesine katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Ajansımız tarafından 551.589,10 TL ile %75 oranında destek verilen ve 24 ayda tamamlanması planlanan proje kapsamında Kuşadası'nda iki eski tarihi yapı restore edilerek turizme kazandırılacaktır. Bu evlerden bir tanesi Ege Mutfakları Binası olarak hizmet vererek yöresel Ege yemeklerini turistlerin hizmetine sunacak, diğeri ise Türk Kahvesi Binası olarak geleneksel Türk Kahvesi'nin servisiyle turistlere hizmet verecektir.

Projenin sonuçlanmasıyla birlikte Ege Mutfakları'nda günde ortalama 100 kişi, Türk Kahvesi'nde ise günde ortalama 250 kişiye hizmet verilmesi planlanmaktadır.

Kuşadası Belediyesi'nin Ajansımızdan aldığı destek ile hazırladığı “Tarihi Kuşadası Limanı ve Kültürel Rotalar” projesinin yaşama geçirilmesi için ilk somut adım atıldı. Tarihi Kuşadası evlerinin turizme kazandırılması, yöresel ürünlerin, tarihi ve kültürel değerlerin turizme entegre edilmesi ile Kuşadası genelinde çeşitli kültürel rotaların oluşturulması hedefiyle hazırlanan proje kapsamında Anıtlar Kurulu'ndan onaylı iki tarihi Kuşadası evinin restorasyon çalışmaları başladı. Restorasyon çalışmalarının tamamlanmasının ardından Yıldırım Caddesi üzerinde yer alan bina “Türk Kahvesi Evi”, Yıldız Sokak'ta yer alan bina ise “Ege Mutfacı” adıyla hizmet vermeye başlayacak.

► Tarihi Atmosferde Gastronomik Duraklar

Tarihi, doğası ve kültürü ile zengin bir potansiyele sahip olan Kuşadası pek çok kültürel rotayı barındırmaktadır. Kuşadası Limanı'na gelen turistleri ilçenin tarihsel, kültürel ve gastronomik zenginlikleri ile buluşturmayı hedefleyen proje kapsamında; Kuşadası'nın tarihi ana aksı üzerinde yer alan Yıldırım Caddesi ve Yıldız Sokak'ta bulunan tarihi Kuşadası evlerinin restorasyon çalışmalarının tamamlanması ile caddenin bütüncül turizm sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

Projenin tamamlanmasıyla Kuşadası'na gelen turistlerin, Türk Kahvesi Evi adıyla hizmet verecek olan kafeterya ve Ege Mutfacı adıyla hizmet verecek olan restoran aracılığıyla bir yandan yerel lezzetlerle buluşurken, bir yandan da kentin tarihsel atmosferini yaşama şansı bulması hedeflenmektedir. Bu rotanın, Kuşadası Limanı'na gelen turistler için Kervansaray, Kaleiçi ve Güvercin Ada arasında bir köprü görevi görmesi amaçlanmıştır.

Projenin devamı şeklinde tüm Kuşadası için yeni Doğal ve Kültürel Rotaların oluşturabilmesi amacıyla ilçedeki kurum ve kuruluşların görüşleri doğrultusunda çalışmalar devam etmektedir.

BODRUM'U YÜRÜYEREK KEŞFEDELİM! MUĞLA

Bodrum Ticaret Odası tarafından hazırlanarak sunulan ve Ajansımız 2015 yılı Alternatif Turizm Altyapısı Mali Destek Programı kapsamında destek almaya hak kazanan "Bodrum Leleg Yolu" projesi ile "Bodrum Yarımadası Yürüyüş Yolları Fizibilite Raporu" projesinde belirlenen yürüyüş yolu güzergahlarının turizme kazandırılması ve ilçenin turizm çeşitlerinin artırılarak, turizm sezonunun uzatılması hedeflenmiştir.

Yürüyüş ve doğa sporlarının Türkiye'de gelişim gösterdiği son yıllarda proje ile Bodrum tarihi Leleg Yolu'nun "Karia Yolu" ve "Likya Yolu" ile birleşerek Ege'den Akdeniz'e uzanan yeni bir yürüyüş güzergahı olarak turizme kazandırılması amaçlanmaktadır. Birçok turizm çeşidini barındıran Bodrum'da, Leleg Yolu ile alternatif turizm çeşitlerinden olan trekking de gelişim göstermektedir.

Bodrum Leleg Yolu'nun turizme kazandırılmasıyla; bahar ve kış aylarında 185 km'lik antik Leleg Uygarlığı'nın tarihsel kalıntılarına takip ederken, Bodrum'un eşsiz doğası, tarihi ve kültürel yapısını başka bir açıdan keşfeden yürüyüş severlere ilçeye özgü birçok yerel bitki ve faunanın yer aldığı muhteşem manzara eşlik edecektir.

Bodrum Leleg Yolu projesi kapsamında, tüm yarımada genelinde toplam 185 km'lik yürüyüş yolu, 20 km'lik bisiklet yolu, kamp alanları ve manzara tepelerinin altyapısının oluşturularak spor, doğa ve macera turizmine hizmet verecek şekilde çevre düzenlemeleri, levhalama ve işaretleme çalışmaları tamamlanmıştır.

"Ziyaretçilerimizi alışkın olmadıkları farklı bir Bodrum'la buluşturuyoruz. Doğa, dağlar, ağaçlar, Bodrum'un yerel faunası ve eşsiz manzarası Leleg Yolunda.."

BODTO Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut S. Kocadon Bodrum Leleg Yolu projesini şu şekilde anlattı:

"26 Mart 2016'da Pedasa'da yaptığımız 1. etap açılışımızın ardından 01 Nisan 2017'deki Gedikligöl Mevkiindeki 2. açılışımızla Bodrum Leleg Yolu projemizin doğu etabını da turizme sunduk.

Biz heyecanlıyız çünkü 2009 yılından bu yana hayal ettiğimiz, bir bebeğimiz gibi büyüttüğümüz projemiz Güney Ege Kalkınma Ajansı'nın finansmanı, Bodrum Kaymakamlığımızın işbirliği,

Orman Bölge Müdürlüğümüzün destekleriyle bugün artık bir uzun Leleg hikayesi haline geldi.

Gururluyuz çünkü Bodrum için bir projeyi daha sonuçlandırıyoruz.

185 km'lik bir rotayı, tarih, doğa, çevre ve spor turizmi ile birleşerek hayata geçireceğiz. Bu nedenle projenin Bodrum'a olan katkısını çok önemsiyoruz.

Yürüyüş ve doğa sporları ekonomik ve sürdürülebilir bir çevre açısından önemlidir. Bölgemizin tarihi değerleri de bu vesile ile daha çok korunması gerektiği ortaya çıkarak, bütüncül bir yaklaşımla tüm sivil toplum ve kamu tarafından sahiplenilecektir. Tamamen Bodrum Ticaret Odası'na ait olan projemizi bugün Bodrum'un projesi olarak tüm bölgemize armağan ediyoruz. Başta Bodrum Kaymakamı, Güney Ege Kalkınma Ajansı ve Muğla Valiliğimize bugüne kadar verdikleri desteklerden ötürü teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Bodrum Ticaret Odası olarak bu proje ile ortak paydada çalışan birçok özel sektör-kamu kurumu paydaşını bir araya getirdik. Bu da işbirliğinin önemini gösteren örnek bir proje bizim için.

Proje ile ziyaretçilerimizi alışkın olmadıkları farklı bir Bodrum'la buluşturuyoruz. Doğa, dağlar, ağaçlar, Bodrum'un yerel faunası ve eşsiz manzara Bodrum Leleg Yolu'nda.

Ülkemizde dünyaca ünlü olan ve her yıl birçok festivale de ev sahipliği yapmakta olan "Likya Yolu" gibi, Bodrum da tecrübesi ile birçok uluslararası etkinliğe ev sahibi olma fırsatı yakalayacaktır. Dolayısıyla, Güney Ege Bölgesi'nden başla-

yan "Karia Yolu", "Likya Yolu" ile birleşerek, Akdeniz'e kadar uzanacaktır.

Bodrum Leleg Yolu projesi kapsamında, tüm yarımada genelinde toplam 185 km'lik yürüyüş yolu, 20 km'lik bisiklet yolu, kamp alanları ve manzara tepelerinin altyapısının oluşturularak spor, doğa ve macera turizmine hizmet verecek şekilde çevre düzenlemeleri, levhalama ve işaretleme çalışmalarını tamamladık. Artık Bodrum Leleg Yolumuz tüm altyapısıyla yürüyüş severlerini bekliyor. Şu anda Bodrum Leleg Yolu'nun uluslararası tanıtım ve pazarlama çalışmalarına ağırlık verdik."

DÜNYA MİRASI LAODİKEİA UYANIYOR PROJESİ DENİZLİ

Hazırlayan: Berna YILMAZ / Proje Sorumlusu
Denizli Büyükşehir Belediyesi

Denizli ili arkeolojik, doğal güzellikler bakımından ülkemizde önemli bir yere sahiptir. Özellikle dünyada eşi benzeri olmayan Pamukkale Travertenleri ve Hierapolis Antik Kenti'ni yılda ortalama 2 milyon turist ziyaret etmektedir. Laodikeia Antik Kenti, Pamukkale yolu turizm güzergahı üzerinde dinsel turizm bakımından Anadolu'nun en eski yedi kilisesinden birine sahip olmakla ayrı bir öneme sahiptir.

İnanç turizmi bakımından büyük önem taşıyan Laodikeia Kutsal Haç Kilisesi 2010 yılında Laodikeia'da bulunmuş ve yine aynı yıl içinde büyük oranda ortaya çıkarılmıştır. Laodikeia, İncil'de adı geçen bir kent olup, kilisesi de Hristiyanlık âleminin en eski ve önemli kutsal alan olma özelliğini de korumaktadır. Kilise planıyla, mozaik, opus sectile ve freskleriyle İmparator Büyük Constantine (MS 306-337) Dönemi'nde yapılan ve özgünlüğü bozulmamış bir yapı olması bakımından özeldir. Anadolu'nun Yedi Kilisesi'nden birine sahip olan kent MS 4'üncü yüzyıldan itibaren Hac Merkezi olmasıyla dinsel bir özelliğe sahip olmuştur. Bu nedenle İncil'de adı geçen ve Laodikeia Kilisesi (halkı ifade eden) adına mektuplar gönderilen bir kentte böyle

bir kilisenin ortaya çıkarılması, bu kutsallığı bir kat daha arttırmaktadır.

Aralık 2013'te sözleşmesi imzalanan Dünya Mirası Laodikeia Uyanıyor Projesi Denizli Büyükşehir Belediyesi koordinatörlüğünde 18 ay boyunca yürütülmüştür. Toplam sözleşme bütçesi 1.188.385,50 TL olan projede, Güney Ege Kalkınma Ajansı'nın desteği 748.198,11 TL'dir.

Projeye yürütülen faaliyetler sonunda; kiliseye ve antik kente önceden sadece yaz ve bahar aylarında gelen turistler; kilisenin geliştirilen altyapısı sayesinde, tüm yıl boyu ziyaret imkanı bulmuşlardır. Proje kapsamında; Laodikeia Kutsal Haç Kilisesi'nin güneyinde bulunan Piskopos evi, kilise arşivi ve kiliseye ulaşımı sağlayan doğu-batı-kuzey sokaklarının restorasyonu ile kilise üst örtüsü yapıldı. Bu sayede kilise iklim koşulları ve dış etkenlerden korunmuş oldu.

Projedeki tanıtım faaliyetleri sayesinde Denizli'nin ve bölgenin tanınırlığının artmasının yanında, Denizli'deki turizm türlerinin birbiri ile entegre olması sağlanmış oldu.

Laodikea ören yerinde sağlıklı, nitelikli çevre için, tanıtım, bilgilendirme, yönlendirme, tabela ve benzerlerinin yol açtığı görüntü kirliliğini önlemek amacıyla proje kapsamında yönlendirme ve tanıtım levhaları hazırlandı.

Türkçe, İngilizce, Almanca ve Fransızca olmak üzere 4 ayrı dilde kilise kitapçığı; Türkçe, İngilizce, Fransızca, İtalyanca, Almanca, İspanyolca ve Korece olmak üzere 7 ayrı dilde de Laodikeia Kitabı yine proje çalışmaları kapsamında hazırlanmıştır. Bu görünürlük materyalleri kültürler arası öğrenme için kaliteli gelişimi desteklemeyi hedeflemektedir.

Avrupa genelinden 26 farklı ana konuşmacının katıldığı "Arkeoloji Uygulamaları: Geç Antik Çağda Lykos Vadisi ve Çevresi" isimli Uluslararası Sempozyum Mayıs 2015'te gerçekleştirilmiş. Ulusal/uluslararası düzeyde yaklaşık 100 katılımcıyla 6 oturumda gerçekleştirilen sempozyum Laodikea'nın tanınırlığına katkı sağlayan bir diğer proje faaliyeti olmuştur.

"Dünya Mirası Laodikeia Uyanıyor" projesi kapsamında yürütülen ve ana faaliyet olan Laodikeia Kilisesi restorasyon-konservasyon çalışmaları sonucunda projede çalışan kazı ekibi büyük bir deneyim kazanmış, deneyimlerini Türkiye'deki başka uygulama alanlarına da aktarma olanağı bulmuştur. Burada gerçekleştirilen kazı, restorasyon-konservasyon çalışmaları ile yapı kimliği belgelenmiş ve ayağa kaldırılmıştır. Kilise, kent planı içinde etrafındaki yapıları da

gölgelemeyecek, basit ve sade bir koruma çatısı ile örtülmüştür. Bu özelliği ile Türkiye arkeolojisinde restorasyon çalışmaları bakımından özgün bir niteliğe sahiptir. Laodikeia Kilisesi için yapılan proje ve restorasyon-konservasyon uygulamaları ülkemizdeki diğer kazılara örnek olmuştur. Farklı kazı ekipleri kenti ziyaret ederek, burada uygulanan restorasyon-konservasyon çalışmalarını yerinde inceleme olanağı bulmuştur.

"Dünya Mirası Laodikeia Uyanıyor" projesi kapsamında restore edilen Laodikeia Kilisesi dünya standartlarında kabul gören koruma, konservasyon ve restorasyon tekniklerinin kullanılmış olması ile, Avrupa'nın kültürel miras alanında en prestijli ödülü olan ve 'koruma', 'araştırma ve sayısallaştırma', 'özel hizmet', 'öğretim, eğitim ve farkındalık artırma' alanlarında ödüller veren Avrupa Birliği Kültürel Miras Ödülü/Europa Nostra 2016 Ödülleri'nde jüri özel ödülüne layık görülmüştür.

Ayrıca, UNESCO Dünya Geçici Kültür Mirası içinde yer alan Laodikeia Denizli'nin en büyük Antik Kenti'dir. Arkeolojik alanda dünya kültür mirası olan Laodikeia Kilisesi; bir bölümü GEKA desteğiyle gerçekleştirilen restorasyon-konservasyon çalışmalarının ardından periyodik olarak koruma amaçlı bakım çalışmaları yapılarak, varlığını sürdüren ve geçmişteki izlerini gelecek nesillere aktaran arkeolojik bir kalıntı alanı haline getirilmiştir.

LYKOS (ÇÜRÜKSU) VADİSİ'NİN ZENGİNLİKLERİ

Hazırlayan: Prof. Dr. Celal ŞİMŞEK / Laodikeia Kazısı Başkanı
Pamukkale Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü

Yaşadığımız topraklar olan Anadolu dünya medeniyet ve kültür tarihinin ana merkezi konumundadır. İnsanın yaşam izlerinin milyonlarca yıl öncesine dayandığı kalıntılar, her geçen gün arkeologlar tarafından tespit ederek bilim dünyasına duyurulmaktadır. Özellikle Batı Anadolu ve Lykos (Çürüksu) Vadisi bu verilerin somut kalıntılarının ortaya çıkartıldığı ve çıkartılmakta olduğu bir alandır. Kocabaş'ta bulunan "Kocabaş-Denizli Adamı" olarak bilim dünyasına tanıtılan Homo Erectus'a ait kafatası 1 milyon 200 bin yıl öncesine tarihlenmiştir. Bölgenin kronolojisini tamamlar şekilde Honaz ve çevresinde ele geçirilen taştan yapılmış kesici ve delici aletler, 750 bin ile 250 bin yıl öncesinin arkeolojik verileridir.

Lykos Vadisi'nin güney, batı ve iç Anadolu'yu birbirine bağlayan bir bağlantı noktasında olması, iklimin uygunluğu, toprakların verimliliği ve su kaynaklarının bolluğu, bu Vadiyi her dönemde insanlar için cazip kılmıştır. Etrafı dağlarla çevrili olan Vadide Kolossai, Laodikeia, Hierapolis, Tripolis, Karura, Attouda ve Trapezopolis gibi kentlerin kurulmasının ana nedeni coğrafyanın sağladığı bu avantajlardır. Dezavantaj ise bölgenin birinci derece deprem kuşağı içinde yer almasıdır. Bu durum aslında çokta kötü

sayılmaz. Çünkü deprem ve buna bağlı oluşan fay kırıkları, bölgede termal suları ve traverten oluşumlarını sağlamıştır. Özellikle Pamukkale travertenleri ve bir fay kırığında oluşturulan pagan dinsel alanı Plutonium, antik dünyada yeraltına giriş kapısı sayıldığından kutsal sayılarak rağbet görmüştür. Diğer ana sebep ise ticarettir. Lykos Vadisi kentlerinin Büyük Menderes Nehri kanalıyla denizaşırı ülkelere yaptığı ticaret çok önemli olup bu antik dönemde kentlerin zengin olmalarını sağlamıştır. Bunun başında tekstil ve tekstil ürünleri, hububat, canlı hayvan ve ürünleri ile mermer ticareti gelmektedir. Lykos Vadisi kentlerinin bu zenginliği daha MS 1'inci yüzyıl ortalarında bölgede Hristiyanlığın yayılmasında çok etkili olmuştur. Paulos'un Hristiyanlığı yayması için zengin kentlerden katkı talep etmesi, Anadolu'da İlk Yedi Kilise'nin oluşmasını sağlamıştır.

Lykos Vadisi'nde Hristiyanlığın görülmesi, MS 40-50 yıllarından itibaren başlar. Bu din önce Hierapolis, Laodikeia ve Kolossai'de yayılmıştır. Laodikeia'da bulunan Yahudi topluluğu, Hristiyanlığa geçişte Aziz Paulos'un ilk vaazlarının kabul edilmesine yardımcı olmuştur. Aziz Paulos'un Kolossaili Aziz Epaphras'a yolladığı mektuplar Laodikeia, Kolossai ve Hierapolis halkına okunmuştur.

Laodikeialılar başta bu yeni dine fazla ilgi göstermemişlerse de daha sonra Hristiyanlık bölgede hızla yayılmıştır. Aziz Paulos'un yazdığı mektuplar (Colossaililere Mektup'ta, I, 2 ve IV, 15-16) sayesinde Laodikeia erken bir piskoposluk merkezi haline gelmiştir. Kent alanına yayılan birçok kilise bunun somut verileridir. Anadolu'da yer alan Yedi Kilise içinde yedinci ve sonuncu yani yedinci sırada yer alan Laodikeia, ilk kilise olan Efes ile aynı düzeyde dini statüye sahiptir. Diğer kiliseler Smyrna (İzmir), Philadelphia (Alaşehir), Pergamon (Bergama), Sardis (Salihli) ve Thyateira (Akhisar) kentlerinde yer alır. Bu kentlere verilen bir onurlandırmadır. İlk Yedi Kilise unvanı verilen bu kentlerde ticaretin getirdiği zenginlik ön plandadır. Bu kentlerin zenginliği yeni dinin hızlı bir şekilde yayılmasında önemli bir etkindir.

Lykos Vadisi'nin metropol kenti olan Laodikeia, ticaretin getirdiği zenginliğin yanı sıra Anadolu'nun Yedi Kilisesi'nden biri olmasıyla da önem kazanmıştır. Kent bu önemini ilerleyen yüzyıllar içinde de devam ettirmiş, MS 4'üncü yüzyıldan itibaren Hac Merkezi haline gelerek dinsel bir özelliğe sahip olmuştur. Hristiyanlığı 313 yılında Milano Fermanı ile serbest bırakan İmparator Büyük Constantinus'un ölümünün ardından bu dinle ilgili tartışmalar başlamıştır. Laodikeia'da 341-381 tarihleri arasında yapıldığı bilinen bölgesel (Frigya kentleri için) fakat Hristiyanlık için belirleyici kararların alındığı önemli bir konsil toplanmıştır. Bölgesel olmasına rağmen Hristiyanlık âlemini çok etkileyen ve tüm kiliselerce evrensel kabul edilen bu konsilde, 60 belirleyici kanun kabul edilmiştir. Laodikeia Konsili, kazısı ve restorasyonu tamamlanan Laodikeia Kilisesi'nde yapılmış olmalıdır. Bu özelliği ile İmparator Büyük Constantine (MS 306-337) Dönemi'nde yapılan ve özgünlüğü bozulmamış olan Laodikeia Kilisesi, Hristiyanlık dini mimarisi için önemli bir yapı konumundadır. Farklı plan tipi ile de öne çıkan Laodikeia Kilisesi; biri doğuya (syntrona-ruhban sınıf ve koro alanı), beşi kuzeye ve beşi de güneye bakan toplam 11 (ikisi nartekste-son cemaat yeri) adet apsise sahip olup naos (iç mekan) bazilikal planlı üç nefe (bölüme) ayrılarak inşa edilmiştir. Kilisenin naosunda traverten bloklarla örülmüş ve yapının çatısını taşıyan 10 adet ayak, Prothesis (hazırlık) ve Diakonikon (kutsal eşyaların korunduğu) mekânları, ambon (kürsü), bema (ruhban sınıfı ayrılan tören alanı) ve doğuya bakan ana apsis içerisinde synthronon yer almaktadır.

Diğer taraftan Lykos Vadisi'nin önemli kentlerinden biri olan Kolossai, MS 1'inci yüzyılda Hristiyanlığın vadiye yayılması için bir tekstil tüccarı olan Aziz Epaphras ile

ön plana çıkmıştır. Çünkü Aziz Paulus'un mektuplarının Roma'dan getirilerek Lykos Vadisi kentlerinde okunması ve dinin yayılması görevi, Kolossai Aziz Epaphras'a verilmiştir. MS 4'üncü yüzyıldan sonra Kolossai eski önemini kaybetmiş, MS 7'nci yüzyıldan itibaren yeni kurulan Khonai (Honaz) önem kazanmaya başlamış ve bu dönemde yapılan kiliseden dolayı kentin adı Hagios Mikhael (Aziz Mikail ya da Baş Melek) olarak da anılmıştır.

Mikhael Kilisesi, Anadolu'nun en önemli kiliselerinin başında gelir. Günümüzde bu büyük ve önemli kiliseden yüzeyde hiçbir iz görülmemektedir. Kolossai yazar Niketas Khoniates (6,231) 1176 yılında Myriokephalon Savaşı öncesi Bizans İmparatoru Manuel'in "...fevkaleda büyük, şahane güzellikte ve her bakımdan hayranlık uyandıracak bir sanat eseri olan Başmelek Mihail Kilisesi'ni ziyaret ettiğini..." bildirmiştir. Bu ifadeden 11'inci ve 12'nci yüzyılda bu kilisenin çok önemli bir yapı olduğu anlaşılmaktadır.

Lykos Vadisi içinde yer alan Hierapolis, Bizans tarihi için önemli bir kenttir. Çünkü bu kent, antik dönemdeki kutsallığını ve saygınlığını, Bizans Dönemi'nde de sürdürmüştür.

Acıpayam Yazır, Hacı Ömerağa Cami, harim bölümünden taşıyıcı ahşap direkler, mihrap ve kalem işi süslemeler

Kaklık Mağarası içinde traverten oluşumları

Hierapolis'te Hristiyanlık MS 1'inci yüzyıldan itibaren yayılmaya başlamıştır. Kentin kutsallığı ve önemi, MS 80 yılında on iki havariden biri olan Aziz Phillippus'un, yeni dini yaymak için Hierapolis'e geldiğinde, kızıyla birlikte martyr (din şehidi) edilmesinden kaynaklanmaktadır.

MS 4'üncü yüzyılın sonu-5'inci yüzyılın başlarında, Aziz Philippus'un kutsal alanının yapılmasından sonra kent, Metropolitik seviyesine yükselmiştir. Aziz Philippus Martyrium'u, Hierapolis'in dinsel kimliğinin, Hristiyanlık için ne kadar önemli olduğunun bir göstergesidir. Bu alan şehrin en üst noktasındaki bir tepe üzerinde yer almaktadır. Son zamanlarda Hierapolis'te yapılan kazı çalışmaları ile Aziz Philippus'un martyriumunun yanında, içinde azizin mezarının da olduğu üç nefli bir kilise daha ortaya çıkarılmıştır. Bu kilise ve içinde yer alan mezar Hristiyanlık dünyası için büyük önem taşımaktadır.

Lykos Vadisi arkeolojik yerleşmeleriyle Batı Anadolu'nun önemli bir kültür turizm alanıdır. Son zamanlarda Hierapolis'in yanında Laodikeia ve Tripolis'te yapılan kazı ve restorasyon çalışmaları, zengin arkeolojik kalıntılarla bu önemi daha da ortaya koymaktadır. Bölge aynı zamanda Hierapolis, Laodikeia ve Kolossai kentleriyle Hristiyanlar için dinsel kimliği ile ön plana çıkmaktadır. Bunun yanında Denizli kalem işi süslemeli ve ahşap direkli Geç Osmanlı Dönemi camileriyle de gezilip görülecek alanların başında yer almaktadır. Bölgenin doğal oluşumları Pamukkale travertenleri, Kaklık Mağarası, Dodurgalar Mağarası, Güney Şelalesi, Süleymanlı Gölü, Çivril Işıklı Eumeneia Antik Kenti ve Gölü, Honaz Milli Parkı, Babadağ ve Buldan Evleri, Bozdağ Kayak Merkezi, Çameli Yayılcık paraşüt alanı gibi gezilip görülecek yerlerden sadece bazılarıdır. Bölgenin termal alanları sağlık turizmi için vazgeçilmez zenginlikler sunmaktadır. Tüm bunlar bir sanayi ve ihracat kenti olan Denizli'nin turizm alanında da çok özel ve çeşitli zenginliğe sahip olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Bunun için Denizli'de arkeolojik zenginliklerin ortaya çıkartılması ve ayağa kaldırılması ile bölgenin turizm değerlerinin tanıtılması olmazsa olmazların başında yer alır.

Hierapolis Plutonium'u yer altı dünyasına geçiş kapısı

Seçme Kaynakçalar

- Akçakoca, F.** Laodikeia (Laodiceia), Denizli, 1937.
- Arthur, P.** Bizans ve Türk Dönemi'nde Hierapolis (Pamukkale), Çev. N. Fırat, İstanbul, 2006.
- Arundell, F.V.J.** A Visit to the Seven Churches of Asia, London, 1828.
- Brown, P.** Geç Antikçağ'da Roma ve Bizans Dünyası (Çev. T. Kaçar), İstanbul, 2000.
- Corsten, Th.** "Die Inschriften von Laodikeia am Lykos", Teil 1, Inschriften Griechischer Städte aus Kleinasien Band 49, Bonn, 1997.
- D'Andria, F.** Cehennem'den Cennet'e Hierapolis (Pamukkale), Plutonium, Aziz Philippus'un Mezarı ve Kutsal Alanı (Çev. N. Fırat), İstanbul, 2014.
- Erdemir, H.** "Woollen textiles: An International Trade Good in the Lycus Valley in Antiquity", Colossae in Space and Time, Linking to an Ancient City (Ed. A.H. Cadwallader - M. Trainor), Oakville, 2011, 104-129.
- Eusebius,** Eusebius of Caesarea Church History (Book, IV, V, VI, VII), trans. G.A. Williamson, Penguin Classics, 1990.
- Huttner, U.** Early Christianity in the Lycus Valley (Trans. D. Green), Leiden-Boston, 2013.
- Milner, T.A.M.** History of The Seven Churches of Asia, London, 1832, (Laodikeia, chapter XI, 328-35).
- Niketas Khoniates,** Historia (Ioannes ve Manuel Komnenos Devirleri), Çev. F. Işıltan, TTK, Ankara, 1995.
- Percival, H.R.trans.** The Seven Ecumenical Councils of the Undivided Church, Oxford, 1900, 123-160.
- Ramsay, W.M.** Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası (Çev. M. Pektaş), İstanbul, 1960, 44-45, 178-181.
- Ramsay, W.M.** St. Paul The Traveller and The Roman Citizen, London, 1897.
- Ramsay, W.M.** The Cities and Bishoprics of Phrygia, Oxford, 1895.
- Ramsay, W.M.** The Social Basis of Roman Power in Asia Minor, Aberdeen, 1941.
- Ruge, W.** "Laodikeia", RE XII.1, Stuttgart, 1924, 722-724.
- Strelan, R.** "The Languages of the Lycus Valley", Colossae in Space and Time, Linking to an Ancient City (Eds. A.H. Cadwallader - M. Trainor), Oakville, 2011, 77-103.
- Şimşek, C.** Kutsal Kent Laodikeia'nın Kiliseleri, Denizli, 2012.
- Şimşek, C.** Laodikeia (Laodiceia ad Lycum), Laodikeia Çalışmaları 2, İstanbul, 2013.
- Şimşek, C.** Laodikeia Kilisesi, Lykos Vadisi'nde Hristiyanlık, Denizli, 2015.
- Şimşek, C.** 10. Yılında Laodikeia (2003-2013), Laodikeia Çalışmaları 3, İstanbul, 2014, 33-69.
- Şimşek, C. vd.,** www.pau.edu.tr/laodikeia/ (Laodikeia Antik Kenti hakkında genel bilgiler, tarihçe, yapılar ve 2002-2016 yılına kadar olan kazı çalışmaları).
- Trebilco, P.** "Christians in the Lycus Valley: the view from Ephesus and from Western Asia Minor", Colossae in Space and Time, Linking to an Ancient City (Eds. A.H. Cadwallader - M. Trainor), Oakville, 2011, 180-211.
- Wilson, M.** Biblical Turkey, A Guide to the Jewish and Christian Sites of Asia Minor, İstanbul, 2010.

İTERAKTİF TANITIM SİSTEMİ PROJESİ İLE DİDİM DİJİTAL ORTAMDA TANITILIYOR AYDIN

Didim Ticaret Odası tarafından 2015 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında sunulan ve başarılı bulunan "Didim İnteraktif Tanıtım Sistemi" projesi ile bölgede öne çıkan turizm sektöründe, interaktif tanıtım alanında araştırma, planlama ve strateji geliştirme ve uygulama çalışmalarının gerçekleştirilmesi yoluyla Didim turizmine yönelik alınacak acil tedbirler, tehdit ve risklerin önlenmesine dönük faaliyetlerin gerçekleşmesiyle Didim'in kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasının sağlanması amaçlanmıştır.

Ajansımız tarafından 81.462,00 TL ile %100 oranında destek verilen ve 3 ayda tamamlanan proje kapsamında tanıtım araçlarının içeriklerinin oluşturulması için, arazi lokasyon tespiti, havadan fotoğraf çekimi, karadan fotoğraf çekimi, sanal tur hazırlama, karekod üretimi gibi faaliyetler yürütülmüş, tanıtım materyalleri bastırılmış ve Didim Ticaret Odası personeli tarafından tanıtım sitesi hazırlanmıştır.

Projenin sonuçlanmasıyla birlikte Didim İnteraktif Tanıtım Sistemi'nin ilk aşaması tamamlanmış ve geliştirilmesi için altyapı hazır hale getirilmiştir.

BULDAN BELEDİYESİ TURİST PROFİLİNİ BELİRLEYEREK PROFILE GÖRE ÖZELLEŞTİRİLMİŞ TANITIM STRATEJİLERİ GELİŞTİRİYOR

Buldan Belediyesi tarafından hazırlanarak sunulan ve Ajansımız 2014 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında destek almaya hak kazanan "Buldan Turist Profili'nin Belirlenmesi, Farklı Profillere Göre Özelleştirilmiş Tanıtım Stratejilerinin Geliştirilmesi" projesi gerçekleştirilmiştir. Ajansımız tarafından 56.295,66 TL destek verilen proje 2015 yılı mart ayında tamamlanmıştır.

Denizli'nin önemli alternatif turizm kaynaklarını bünyesinde barındıran Buldan ilçesinde mevcut turizm faaliyetlerinin ve turist profilinin belirlenmesi, turistik hizmet çeşitliliğinin artırılması ve potansiyel geliştirmeye yönelik stratejik eylem planının hazırlanması ile bölge ekonomisinin güçlendirilmesi, sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyinin artırılması ile bölgesel kalkınmanın ve rekabet edebilirliğin artırılmasına yönelik altyapı ve hazırlık çalışmalarının yapılması amacıyla bir rapor hazırlanmıştır.

Buldan, eşsiz doğa güzelliği, bulunmaz iklimi, geçmişten günümüze süre gelen el sanatları ve dokumacılığı, tarihi evleri, kültürel zenginlikleri ve misafirperver insanı ile Güney Ege Bölgesi'nde alternatif turizmin geliştirilebileceği yeni merkezlerden biri olmaya adaydır. Buldan, Denizli'nin kuzeybatısında yer alan bir ilçe olup, kentsel kültür mirasını doku olarak koruyup günümüze kadar aktarmayı başarmıştır.

Kendine özgü dokuması, tarihi mekanları, mimarisi, keşfedilmemiş doğa harikası mekanları ile önemli bir potansiyel barındıran Buldan'da turizm faaliyetlerinin sürdürülebilir kalkınmaya destek olabilecek şekilde geliştirilmesi için yatırım ve tanıtım ihtiyacı duyulmaktadır. Belediye tarafından yapılan ön araştırma ve değerlendirme çalışmaları doğrultusunda, Buldan'ın alternatif turizm potansiyeli barındıran mekanları, bölge turist profili belirlenmiş ve bu profillere uygun etkin tanıtım ve geliştirme stratejileri belirlenmiştir.

KANUNİ YOLU

2015 yılı Doğrudan Faaliyet Programı kapsamında sunulan, başarılı bulunan ve Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından yürütülen "KANUNİ YOLU" projesinin genel amacı, Rodos seferi esnasında Kanuni Sultan Süleyman'ın kullandığı, Muğla'dan Marmaris'e kadar olan rotanın haritalandırılması, tabelalandırılması ve bu güzergahın dağ yürüyüşü ve bisiklet rotasına dönüştürülmesi yoluyla, kültür turizmine kazandırılmasıdır.

Proje faaliyetleri sonucunda, Rodos Seferi esnasında Kanuni Sultan Süleyman'ın kullandığı güzergah ortaya çıkarılmış, otağ yerleri tespit edilmiş, Marmaris'e kadar olan güzergah haritalandırılmıştır. Ayrıca tabelalarla işaretlenen güzergah için yapılan broşür ve kitapçıklar fuarlarda dağıtılarak, bu rotanın trekking ve bisiklet rotası olarak kullanılmasına yönelik tanıtım faaliyetleri yapılmıştır.

%100 destek oranı ve 97.995,50 TL toplam bütçe tutarı ile sözleşme imzalanan ve 2016 yılı mayıs ayında tamamlanan proje sonunda planlanan faaliyetlerin tamamı gerçekleştirilmiştir ve Muğla alternatif bir kültür rotası kazanmıştır.

AJANSTAN HABERLER

GÜNEY EGE'NİN, SAĞLIK VE SPOR TURİZMİ POTANSİYELİ HESTOUREX FUARI'NDA TANITILDI

Ajansımız, 6-9 Nisan 2017 tarihlerinde Antalya Anfaş Fuar Merkezi'nde düzenlenen, "Dünya Sağlık ve Spor Turizmi Fuarı olarak da adlandırılan HESTOUREX Fuarı'na, Güney Ege sağlık ve spor turizmi alanında faaliyet gösteren kurum ve kuruluş temsilcileriyle katıldı.

Dışişleri ve Sağlık Bakanlıklarının düzenlediği, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ile Antalya Valiliği'nin desteklediği Dünya Sağlık, Spor Turizmi Kongre ve Fuarı'nda (Hestorex), 6 kıta 150 ülkeden 2 bin sektör temsilcisi sağlık ve spor turizmi için bir araya gelerek yeni iş olanaklarının bağlantılarını kurdular.

Sağlık turizmi, spor turizmi ve alternatif turizm alanlarında Türkiye'ye turist gönderebilecek 50 ülkeden 2000 kişilik bir alım heyetinin katıldığı fuarda, ağırlıklı olarak B2B ikili iş görüşmeleri gerçekleştirildi. Görüşmelerde; yurt dışından ve Türkiye'den seyahat acenteleri, dernekler, birlikler, özel hastaneler, devlet hastaneleri, klinikler, spor federasyonları, spor klüplerinin başkan ve üst düzey yöneticileri bir araya gelerek bu alanda iş bağlantıları kurdular. Ayrıca yerli ve yabancı 400 farklı firma ve kurumun da stant açtığı fuarda, alım heyetleri ve fuar katılımcıları arasında 40 bine yakın ikili görüşme gerçekleştirildi.

Güney Ege Bölgesi'nin alternatif turizm olanaklarının yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi amacıyla ulusal ve uluslararası fuarlara katılarak tanıtım faaliyetleri yürüten Ajansımız, tahsis ettiği stant alanında Güney Ege sağlık ve spor turizmi alanında faaliyet gösteren sektör temsilcilerini yurt dışı alım heyetleriyle buluşturdu.

HESTOUREX
6-9 April 2017
ANTALYA | WORLD HEALTH SPORT TOURISM
CONGRESS & EXHIBITION

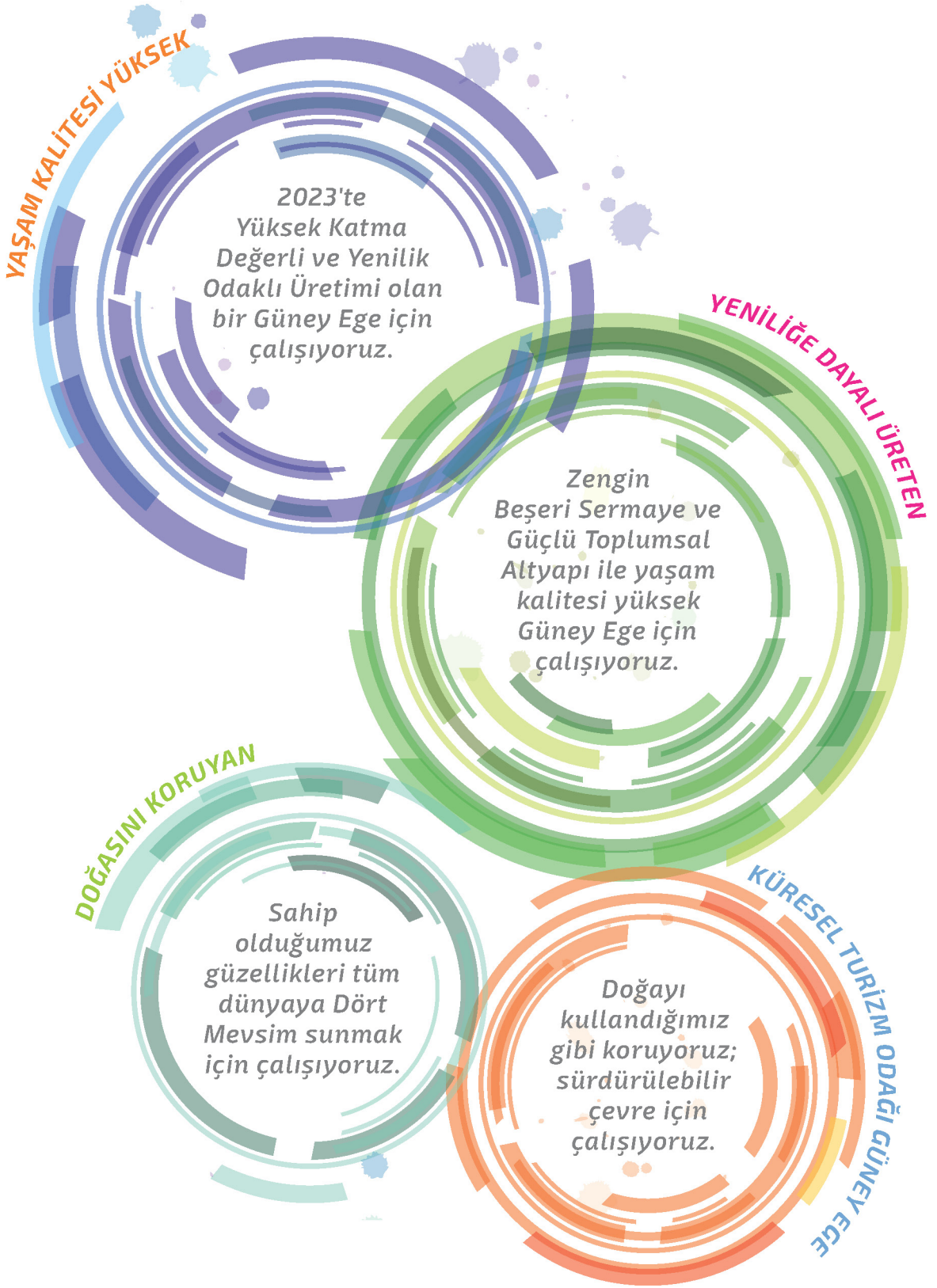
Bölgemizden sektör temsilcileri ürünlerini ve tanıtım materyallerini sergileyerek hem bölgenin sağlık ve spor turizmi alanındaki potansiyelini hem de firma ve kurumlarının tanıtımını yaptılar. Bunun yanında Ajansımızca tahsis edilen stant alanında ve koordinatörlüğümüzce yaptıkları B2B etkinliklerinde Ukrayna, Bangladeş, Danimarka, Kuveyt, Kazakistan, Avusturya, Kazakistan, Gürcistan, Moldova ve İran gibi ülkelerden yaklaşık 25 firma ile yeni iş bağlantılarının yolunu açacak görüşmeler yaptılar.

Yaklaşık 10 kişiden oluşan Güney Ege'i sağlık ve spor turizmi temsilcileri, Ajansımız tarafından tahsis edilen stant alanında gerçekleştirdikleri görüşmelerden oldukça memnun kaldılar. Bağlantı sağladıkları ülkelerle yapacakları işbirliklerinin hem kurumlarına hem de bölgenin bu alandaki potansiyeline önemli katkı sağlayacağını ifade ettiler.

Ülkemizde spor ve sağlık turizmi alanında faaliyet gösteren sektör temsilcilerine alternatif pazarlar oluşturularak, Türkiye genelinde turizmin 12 aya yayılmasını amaçlayan fuar kapsamında eş zamanlı olarak "Dünya Sağlık ve Spor Turizmi Kongresi" de gerçekleştirildi. Düzenlenen çeşitli panellerde sağlık ve spor turizmi tartışılarak sektör için uzun dönem yol haritaları konuşuldu.

SAKLI GÜZELLİĞİYLE GEÇMİŞTEN MİRAS

BOZKURT

Hazırlayan: Denizli Yatırım Destek Ofisi

Yüzyıllardır Ege'yi Anadolu'ya bağlayan bir güzergâh... Bereketli Hambat Ovası'nın üzerinde kurulmuş, huzurlu olduğu kadar davetkâr bir yerleşim yeri... Hem göze hem de damağa hitap eden güzelliklerin buluşma adresi: Bozkurt.

Batısında Honaz, doğusunda Çardak, kuzeyinde Baklan, güneyinde Acıpayam, kuzeydoğusunda Afyon (Dazkırı) ile komşu, Denizli'ye sadece 52 kilometre uzaklıktaki Bozkurt'un büyük kısmı Hambat Ovası üzerinde bulunmaktadır. Coğrafi olarak da bir geçiş güzergâhı olan ilçenin üzerinde Ege'yi İç Anadolu'ya kavuşturan trenler hareket etmektedir. Rakımı yaklaşık 867 metre olan Bozkurt Denizli'nin doğusunda yer almaktadır. İklimi Akdeniz ile İç Ege iklimi arasında bir geçiş iklimi niteliğindedir. Kışları soğuk ve yağışlı, yazları sıcak ve kurak seyretmektedir.

Bozkurt'un kuruluşu 19'uncu yüzyıla dayanmaktadır. Kurulduğu yıllardan bu yana tarım ve hayvancılık ana geçim kaynaklarını oluşturmaktadır.

93 Harbi olarak da bilinen 1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı esnasında Balkanlardan göç eden Türkler tarafından kurulan yerleşim yeri 1955 yılında bucak, 1956 yılında belediye, 1990 yılındaysa ilçe olmuştur. Günümüzün geleneksel ekonomi merkezlerinden biri olan Bozkurt'un ilerleyen yıllarda Çardak ile etkileşim halinde ve il merkezi odaklı bir gelişme göstereceği düşünülmektedir.

Yöre halkının geçim kaynağı genel itibarı ile tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Bozkurt Merkez İlçesi, Alikurt, Cumalı, Çambaşı, İnceler Tekkesi, İnceler ve Tutluca Mahallelerinde

sulu tarım gerçekleştirilirken diğer mahallelerde şahsi sulama kuyusu olan çiftçiler dışında kuru tarım yapılmaktadır. Arpa, buğday, tritikale, haşhaş ve anason yetiştirilen tarla ürünlerinin başını çekmektedir. Özellikle son yıllarda meyvecilik de ağırlık verilen tarımsal faaliyetler arasına girmiş olup ceviz, armut ve ayva sık yetiştirilen meyveler arasında yer almaktadır. Bağcılık faaliyetleri ise görece az gerçekleştirilmektedir. En çok yetiştirilen hayvan türü siğir olup bunu koyun takip etmektedir. İlçede kayda değer ölçüde yumurtacı tavuk da yetiştirilmektedir.

İlçede kurulan Cuma Pazarı'nı ziyaret ederek yerli tarım ürünlerine ulaşmak mümkündür. Bozkurt'ta tarımın yanında sanayi faaliyetleri de yürütülmektedir. Ham bez dokuması, halı imalatı ve pazarlanması, tekstil ile konfeksiyon alanlarında faaliyet gösteren firmalar Bozkurt'un sanayisini oluşturan ve ekonomik yaşantısını çeşitlendiren işletmelerdir.

Bozkurt sahip olduğu eşsiz doğal güzellikler açısından zengin bir ilçe olup ziyaretçilerine kapılarını sonuna dek açmaktadır.

➤ Karagöl

Çambaşı Köyü'nün güneybatısında ormanlık arazinin içindeki göl, hem yöre halkı hem de daha uzaktan gelen doğa tutkunları tarafından dinlenmek ve huzur verici tabiatın tadını çıkarmak için ziyaret edilmektedir. Gölün etrafı mesirelik olup karaçam ve ardıçların arasında kar ve yağmur sularıyla beslenen berrak gölü izlemek isteyenler için seyir alanları bulunmaktadır. Göl, köye sadece 5 kilometre mesafededir ve zaman zaman köyden göle yürüyüşler düzenlenmektedir. 1250 metre rakımdaki heyelan-set gölünün suları bu yükseklik sebebiyle dağ suyu özelliği taşımaktadır.

Çambaşı aynı zamanda asırlık karaçam ağaçlarına, Kırtaş Tepesi'nde ve Kocayayla'da anıt ağaçlara da ev sahipliği etmektedir.

➤ Sülüklügöl

Karagöl'ün sularıyla beslenen Sülüklügöl maviyle yeşilin kucaklaştığı bir başka noktadır. Özellikle eşsiz günbatımı manzaralarına şahit olmak isteyenler tarafından kaçırılmaması gereken bir adres olan göl Karagöl'ün oldukça yakınındadır.

➤ Kurban Mesireliği (Gurbet Çeşmesi)

Özellikle bahar ve yaz aylarında tercih edilen adreslerden bir diğeri Kurban veya Gurbet Çeşmesi ismiyle bilinen mesireliktir. Dört mevsim temiz suların aktığı iki çeşme ve çam ağaçlarının olduğu mesire alanı Mecidiye Mahallesi'nin 1 kilometre güneyinde yer almaktadır.

➤ Karakısık Kanyonu

Denizli'nin görülmeye değer kanyonlarından bir diğeri olan Karakısık Kanyonu Bozkurt ilçesindedir. İnceler'in kuzeydoğusunda, Emir Çayı'nın doğduğu yerdeki kanyon; mahalleye yalnızca 7 kilometre uzaklıktadır. En dar yeri 4 metre, yüksekliği 200 metre olan kanyondan yüzlerce yıl boyunca kestirme yol olarak faydalanılmıştır. Günümüzdeki İnceler Mahallesi'nden Acıpayam-Tavas ilçeleri arasında geçit olarak yararlanılan kanyon güzergâhından; eski dönemlerde kervanların geçtiği, 19'uncu yüzyıl başlarında ray döşenerek ağaç taşındığı, 20'nci yüzyıl başlarında Kurtuluş Savaşı'nda cephane ve silah taşındığı bilinmektedir.

Yukarıdan bakıldığında kayaların arasındaki dev bir yarık gibi görünen kanyonun bazı noktaları suyla temas etmekte, sarp kayalarla dingin suların buluşması nefes kesici bir manzara sunmaktadır.

► Ters Lale

Muhacirlerin göç esnasında, eski evlerini anımsatması için getirdikleri ters lale soğanlarının Bozkurt'a ulaşmasıyla başlayan ters lale yetiştiriciliğinin belki de en güçlü örneği Hayrettin Köyü'nde yaşatılmaktadır. Hayrettin Mahallesi'nde her yıl nisan ayında Ters Lale Şenlikleri düzenlenmektedir.

Aslında Anadolu'dan Himalayalar'a kadar uzanan bölgede yetişen bu çiçek beğenilince Avrupa'ya götürülmüş, Anadolu'ya dönen muhacirlerle de bir nevi memleketine dönmüş, kendine yeni bir yurt bulmuştur. Tuşaya, Ağlayan Gelin, Kral Tacı gibi farklı isimlerle anılan çiçek Van Gogh ve Jan Brueghel resimle-

rinden Mimar Sinan'ın eseri Selimiye Camii'nin müezzin mahfili işlemelerine pek çok sanat eserinde kendine yer bulmuştur. Ters durması sebebiyle boynunu büküğü benzetmesi yapılan çiçek Aşık Veysel'in dizelerinde de anılmaktadır:

*“Lale der ki: Ey Allah'ım benim boynum neden eğri?
Yardan ayrı düştüm gayrı, benden ala çiçek var mı?”*

Bozkurt'un el değmemiş doğal zenginliği kuş gözlemcileri ve offroad tutkunlarına farklı bir seçenek sunmaktadır.

Pek çok endemik kuş türünün görülebildiği ilçe fotoğrafçılar ve kuş gözlemcileri tarafından sıkça ziyaret edilmektedir. Yörenin diğer misafirleriyse iş makinası değmemiş tamamen doğal pist tarafından gönülleri fethedilmiş offroad severlerdir. 2015 yılında, Türkiye'nin çeşitli adreslerinden 25 araç ve 50 sporcunun katılımıyla bir offroad yarışı düzenlenmiştir. Organizasyonun başarısı benzer faaliyetlerin gerçekleştirilmesi ve hatta gelecekselleşmesi fikrine ilham olmaktadır.

Bozkurt doğal güzellikleriyle olduğu kadar kültür varlıkları açısından da zengin bir ilçedir.

Bozkurt sokakları arşınlanırken göze, geniş avlulu kerpiç evler çarpmaktadır. Muhacirlerin Bozkurt'a yerleşmelerinden sonra inşa edilen Bozkurt Evleri, iki kültürden de izler taşımaktadır. Bu sebeple farklı bir mimari dokuya sahip olan evler ilçenin kültürel mozağının nişanesi gibidir.

İnceler ve Avdan Mahallelerindeki ahşap mezar taşları “Gökdirekler” görenlerin ve özellikle Türk kültürü ile ilgilenenlerin dikkatini çekmektedir. Eski Türk kültüründe gökyüzünün bir çadır olarak düşünüldüğü ve direği olduğu inancı, gökdireklerle ilişkilendirilmektedir.

Yörenin kendine özgü ürünlerinden biri olan “Avdan Bardağı” ne yazık ki unutulmak üzere olan el sanatları arasında yer almaktadır. Yapımı oldukça emek ve beceri gerektiren ahşap testinin içinde su serin kalmaktadır ve suya ağaçtan çam kokusu nüfus etmektedir. Avdan bardağında, gövdenin testi ağzına bağlandığı tutma yeri “Zümzük” ismiyle anılmakta ve bir bardakta genellikle iki ila beş zümzük olmaktadır.

Çambaşı Tümülüsü, İnceler Tekkesi, Kral Mezarı ve Başmak Çeşmesi de Bozkurt'taki tarihi varlıklar arasında yer almaktadır.

Bozkurt'un geleneksel mutfağı oldukça lezzetli ve iştah açıcı yemeklerden oluşmaktadır.

Farklı kültürlerin birikimlerinin ve alışkanlıklarının bir araya gelmesiyle ortaya çıkan Bozkurt mutfağı genel itibarı ile hamur

işleri, sebze ve otlardan yapılan yemekler ile süt ürünlerinden oluşmaktadır. Dolama, cızlama, kolaç, kiide, muhacır somunu, büzme, çimdik çorbası, tıttık aşı, sütlü biber aşı, ahlât (armut) turşusu, tekme tokat turşusu, labada sarması ve sütlü incir tatlısı yöresel yemeklerin sadece bazılarıdır. Cızlama ve kidenin nasıl yapıldığına aşağıda yer verilmektedir.

Cızlama, hazırlanması esnasında unun yanı sıra patates de kullanılan bir hamur işidir. Haşlanmış patateslerin rendelenerek un ve sudan yapılan hamura ilave edilmesi ve mayalanmaya bırakılması ile cızlama hamuru elde edilmektedir. Bu hamur önce yarım saat kadar dinlendirilmekte, sonra ceviz büyüklüğünde lokmalar halinde tepsiye döşenmektedir. Tepsiyeye döşeme işlemi bitince on beş dakika daha dinlendirilen hamurun üzerine cızlamaya eşsiz tadını veren bir karışım ile tereyağı sürülmektedir. Bu karışım sıcak ortamda bırakılmış ve yapısı değişmiş süt ürünü içine kaymak katılarak hazırlanmaktadır. Fırınlanarak yaklaşık kırk beş dakikada pişirilen cızlama sıcak olarak servis edilmektedir. Fırından çıktığı gibi de, pekmeze batırılarak da yenilmektedir.

Kiide yapabilmek için öncelikle un, tuz ve suyla hamur hazırlanmakta ve oklavayla yufkalar açılmaktadır. Yufkalar tepsiye serilirken aralarına gökelek ve kaymak sürülmektedir. En son yufka yerleştirildikten sonra büyük baklava dilimleri şeklinde kesilerek üzerine tekrar kaymak ve yoğurt gezdirilmektedir. Fırınlanarak pişirilen kiide sıcak olarak, komposto veya pekmez ile servis edilmektedir.

Tadına doyumaz yemekleri, büyükşehirlerin gündelik telaşından uzak sokakları, kendine özgü mimarisıyla dikkat çeken evleri, ağaçların ve sazlıkların arasına saklanmış bir mücevher gibi Karagölü, lezzetli meyve ve sebzeler ikram eden Hambat Ovası ile Bozkurt konuklarını beklemektedir.

Kaynakça

Bozkurt Kaymakamlığı, İlçemiz <<<http://www.denizlibozkurt.gov.tr/ilcemiz>>>, (11.07.2017).

Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İlçeler, Bozkurt <<<http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Genel-Bilgiler-Denizli/Ilceler/Bozkurt>>>, (01.08.2017).

Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Genel Bilgiler, Kanyonlar <<<http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Genel-Bilgiler-Denizli/Kanyonlar>>>, (01.08.2017).

Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Genel Bilgiler, Göller-Nehirler <<<http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Genel-Bilgiler-Denizli/Goller---Nehirler>>>, (01.08.2017).

Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Denizli Yemek Kültürü, Yöresel Yemekler ve Tarifleri <<<http://www.pamukkale.gov.tr/tr/Yoresel-Yemekler-ve-Tarifleri>>>, (01.08.2017).

Çalışmada GEKA Denizli Yatırım Destek Ofisi Bir Denizli Seyahati kitabından, Ters Lale Doğanın Hüzünlü Güzeli kitapçığından ve TR 32 Düzey 2 Bölgesi Bölge Planı 2014-2023'ten, Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Denizli Turizm Değerleri kitabından yararlanılmıştır.

Ayrıca, Bozkurt Belediyesi'nin başvuru sahibi olduğu, GEKA'nın desteklediği "Bozkurt, Alternatif Turizmde Marka Kent Olmak İstiyor" projesi kapsamında hazırlanan "Analiz Raporlama Çalışmaları ve Stratejik Yol Haritası" çalışmasından faydalanılmıştır.

Paylaşılan bilgiler için Bozkurt Kaymakamlığı'na teşekkür ederiz.

Paylaşılan fotoğraflar için Bozkurt Belediyesi'ne teşekkür ederiz.

FETHİYE DENİZ TİCARET ODASI MEMNUN MÜŞTERİLER, SÜREKLİ KAZANÇLAR

Fethiye Deniz Ticaret Odası 2014 yılı Teknik Destek Programı kapsamında “Memnun Müşteriler, Sürekli Kazançlar” adlı projesi ile Ajansımızdan destek almıştır. Proje ile odaya bağlı tekne sahibi işletme çalışanlarına müşteri ilişkileri eğitimi verilerek, bölge turizmine katkı sağlaması ve turizm hizmetlerinde nitelik artışının yaşanması hedeflenmiştir. 70 kişinin katıldığı eğitim ile eğitime katılan kişilerin öğrenmiş oldukları bilgileri, çalışmış oldukları ya da sahibi oldukları yerlerde uygulama safhasına geçirip müşteri memnuniyetini artırmaları hedeflenmiştir.

Katılımcılara “Etkin İletişim” başlığı altında Başarılı İletişim Yolları, İletişim Engelleri, Algılama ve Bireysel Farklılıklar, Psikolojik Savunma Mekanizmaları, Kendini Tanıma, Dedikodulardan Uzak Durabilmek ve Güvenilirlik, Zaman Yönetimi, Telefonda Temel İletişim Teknikleri konularında bilgilendirme yapılmıştır. “Müşteri İlişkileri” hakkında ise Empatinin Önemi-Kullanım şekli, Zor Müşteri, Kişisel Bakım, Kılık-Kıyafet Kuralları ve Çalışma alanımızın düzeni, Beden Dili ve Kişilik Tipleri, Dinleme Teknikleri-Etkin Dinleme, Takım Psikolojisi ve Problem Çözme konuları üzerinde durulmuştur.

MARMARİS ESNAF ODASI

DAHA GÜZEL BİR MARMARİS, MİSAFİRLERİNE DAHA İYİ HİZMET VEREN MARMARİS İÇİN, ESNAFLAR ÖĞRENİYOR

Ajansımız 2015 yılı Teknik Destek Programı kapsamında desteklenen Marmaris Esnaf Odası tarafından yürütülen "Daha Güzel Bir Marmaris, Misafirlerine Daha İyi Hizmet Veren Marmaris İçin, Esnaflar Öğreniyor..." projesi ile restoran işletmelerinde müşteri memnuniyetinin olumlu oluşabilmesi için en önemli etkenlerden biri olan hizmet kalitesinin geliştirilmesi amaç-

lanmıştır. Toplamda 387 kişiye eğitim verilen proje kapsamında hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik bilgilendirme yapılmıştır.

Marmaris'e ziyarete gelen Türk ve yabancı misafirlere sunulan hizmetin kalitesinin artırılması ve ilçeye gelen misafir sayısında artış yaşanması hedeflenmiştir.

SÖKE DAĞCILIK VE DOĞA SPORLARI KULÜBÜ SÖKE, EKOTURİZM İLE TANIŞIYOR

Ajansımız 2016 yılı Teknik Destek Programı kapsamında Söke Dağcılık ve Doğa Sporları Kulübü'nün "Söke, Ekoturizm İle Tanışıyor" projesine destek olmuştur. Proje kapsamında sağlanan eğitimde, Turizm ve Çeşitleri, Sürdürülebilir Turizm, Turizmin Çevre ve Ekoloji ilişkisi, Ekoturizm Eğilimleri, Ekoturizm Uygulamaları, Ekoturizm Yönetim Planı ve Planlama Süreci, Ekoturizmde Planlama, Geleneksel Ekolojik Yapılar, Ekolojik Yaşam Biçimleri, Örnek Ekoturizm Eylem Planları konuları üzerinde durulmuştur. Eko-turizm konusunda farkındalık yaratılması hedeflenen eğitimden 20 kişi faydalanmıştır.

GÜNEY EGE'DE **KEŞFEDECEK** ÇOK ŞEY VAR

BODRUM
DİDİM
PAMUKKALE
KUŞADASI
FETHİYE
MARMARİS

AHİLİK VE AHI EVRAN KAVRAMI DENİZLİ'DE KONUŞULDU

Uluslararası Ahilik ve Ahi Evran Projesi bölge toplantılarının ilki Ajansımızın da katkılarıyla Denizli'de gerçekleştirildi.

Denizli Valiliği'nin desteği ve Ajansımızın katkılarıyla düzenlenen Uluslararası Ahilik ve Ahi Evran Projesi bölge toplantılarının ilki "Üretim-Tüketim, Sosyal Sorumluluk, Eğitim İş Modeli" ana başlığı ile Denizli'de gerçekleşti.

Toplantıya, Denizli Valimiz ve Yönetim Kurulu üyemiz Dr. Ahmet Altıparmak, Vali Yardımcısı Hakkı Ünal, Merkezefendi Kaymakamı Şükrü Görücü, Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM) Başkan Yardımcısı İhsan Toy, Esnaf ve Sanatkarlar Derneği (ESDER) Başkanı Mahmut Çelikus, Ajans Genel Sekreter Vekilimiz Özgür Akdoğan, Denizli'deki diğer kurumların müdürleri, STK Temsilcileri ile davetliler katıldı.

Toplantıda konuşan Vali Dr. Ahmet Altıparmak, üreten, üretmeyi seven, üretmeye aşık ve tutkulu bir toplumda bu kültürün Ahilikten geldiğini söyleyerek, "Ahilik ruhunun Denizli'de yaşadığını gördüm, gerçekten çok mutlu oldum" dedi. Vali Altıparmak konuşmasına şu şekilde devam etti; "Eğer biz kökenden gelen kaynağı temiz tutmazsak, kişilikli, haysiyetli, özverili olan bir Müslümanın değerleri olan yalan söylememek, adil olmak, sevgiyle, saygıyla hizmet etmek, aşk ve tutku ile hareket etme kültürünü yerleştiremezsek hakikaten o zaman işimiz zor. İşte bu noktada özellikle her gittiğim yerde değerler eğitiminin üzerinde duruyorum. Alman bir profesör diyor ki; '1997 yılına kadar materyalist bir eğitim verdim. Ondan sonra baktım ki gidiş gidiş değil derslere yedirerek değerler eğitimi vermeye başladım.' Bizim de hızlı bir şekilde binde bir çocuğumuzu dahi dışarda bırakmadan, bu sisteme dâhil etmemiz ve değerlerle yetiştirmemiz lazım. An-

talya'da değerler eğitimine başladığımızda her görüşten, her kesimden insanları ayrı ayrı çağırıp kahve ikram edildi. Sizin çocuklarınızın bunlara ihtiyacı yok mu? Adil, dürüst olmaya, saygı ve sevgi çerçevesinde yetiştirmeye... Olmaz olur mu Sayın Valim elbette isteriz dediler ve onun üzerine değerler eğitimini derslere yedirerek anlatmanın çalışmalarına başladık. Erzurum'da da Antalya'da da değerler eğitimimiz sonrası öğretmenlerin aldığı cezalarda azaldı, öğrencinin aldığı cezalarda azaldı. İnşallah burada da bunu göreceksiniz Eğer biz aile kültüründe yaşayacaksak, etik kurum kuruyorsak bunu okuldan başlamamız lazım. Kaynağı temizlememiz lazım. Öğrencilere değerler eğitimini sık sık anlatmamız lazım. Sadece rehberlik dersinde bunu anlatırsanız yada bunu ekstra bir faaliyet olarak görürseniz faydası olmaz ama bir matematik öğretmeni de derste görmüş olduğu bir eksiklik yada bir davranış bozukluğu karşısında düzeltme çabasına girerse ve elinde de materyal olursa biz bu konuda daha başarılı oluruz diye düşünüyorum. Bunun üzerinde önemle durmamız lazım. Eğer ailemize ve değerlerimize sahip çıkamazsak hakikaten iddialarımızda samimi olmadığımızı düşünürüz."

Vali Altıparmak'ın konuşmasının ardından, oturumlara geçildi. Oturumlara konuşmacı olarak; Ahi Evran Üniversitesi Ahilik Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Öğretim Görevlisi Kâzım Ceylan, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nurettin Öztürk, Dumlupınar Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi'nden Doç. Dr. Mustafa Güneş, Hukukçu-Yazar Lütfi Bergen, Sakarya Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ramazan Biçer, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İİBF Dekanı Prof. Dr. Mehmet Karagül, Dumlupınar Üniversitesi, Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü'nden Yrd. Doç. Dr. Ömer Nasuhi Şahin, Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi'nden Öğretim Görevlisi Tümay Mercan, Üreten Kadınlar Derneği ÜKADER Genel Başkanı Şeyma Salt, Pamukkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Turgut Tok, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Süleyman Doğan ve MÜSİAD Muğla Şubesi Genel Sekreteri Nurhan Keleş katıldılar.

TASAM'ın on yıldır sürdürdüğü Türkiye'nin Stratejik Vizyonu 2023 Projesi; "Makro Temalar" ve "Stratejik Lokomotif Sektörler" sürecinin ardından "Değerler İnşası" kapsamındaki "Medeniyet İnşası - Türkiye Vizyonu" çalışmaları ve Proje'nin güncellenmiş hâli olan TÜRKİYE 2053 ile devam ediyor. Bu çatı altında TASAM ve ESDER tarafından

ana teması "Üretim - Tüketim Sosyal Sorumluluk, Eğitim İş Modeli" olarak belirlenen ve "Medeniyet İnşası: Referans Değerler, Kurumlar, Kişiler" etkinlikleri çerçevesinde model proje olarak tasarlanan Uluslararası Ahilik ve Ahi Evran Projesi'nde Ahiliğin, Türkiye ve dünya için her ölçekte uygulanabilir "iş ve eğitim modeli" potansiyelinin kurumsallaşmasına katkı sağlayacak iş modelleri tartışılıyor. Proje'nin alt temaları ise "Üretim, Tüketim ve Eğitim Modeli Olarak Ahilik ve Ahi Evran", "Otokontrol Müessesesi Olarak Ahilik", "Sosyal Politikalar, Sivil Toplum ve Ahilik", "Sosyal Güvenlik, Sağlık ve Ahilik, Çok Boyutlu Güvenlik ve Ahilik (Orta Sınıfın Tasfiyesi ve Mikro Milliyetçiliğin Etkilerinin Önlenmesi vb.)", "Çok Boyutlu Refah ve Siyasi İstikrar için Ahilik", "Tüketici Hakları ve Ahilik, Emek, Sermaye ve Ahilik, Tarihî Sosyal ve Kültürel Değerlerin İhyası için Ahilik", "Yeni Kurumsal Modellemeler" olarak belirlenmiş.

T.C. Başbakanlık tarafından desteklenen Proje'nin eylem planında, Ahiliğin kök salıp yaygın olduğu merkezlerde üç Bölgesel toplantı öngörülmüş ve Denizli bu üç Bölgesel merkezden birisi olarak belirlenmiş. Uluslararası Ahilik ve Ahi Evran Projesi kapsamında 2016 yılında bir Hazırlık Çalıştayı, üç Tema Çalıştayı, Uluslararası Ahilik ve Ahi Evran Kongresi yapılmış, Denizli toplantısı ile yurt içi bölgesel toplantılara başlanırken toplantıların yurt içinde iki şehirde ve Türk kültür coğrafyasında bulunan beş ülkede daha yapılması planlanıyor.

GELENEKSEL DOKUSUYLA, DOĞAL, TARİHİ VE KÜLTÜREL DEĞERLERİYLE MENTEŞE

Hazırlayan: Muğla Yatırım Destek Ofisi

Tarihteki Menteşe ile bugünün Menteşe'si çok ayrı olmasalar da aynı değildiler. Bu yazıda, Muğla'nın merkez ilçesi olan bugünün Menteşe'sini tanıtacağız. Hala koruduğu geleneksel dokusu, doğal güzellikleri, tarihi ve kültürel değerleriyle misafirlerine çok şeyler sunmaya hazır bir yer Menteşe. Bir yanı Ören'e bir yanı Göktepe dağlarına uzanan Menteşe belki de Muğla'nın bir özeti.

Güneyinde Gökova Körfezi, Ula, Köyceğiz ve Denizli'nin Beyağaç ilçesi, doğusunda Denizli'nin Kale ilçesi, kuzeyinde Kavaklıdere ve Yatağan batısında ise Milas ile çevrili olan Menteşe, Çamoluk'tan Akbük'e kadar uzanan oldukça geniş bir alana sahiptir. Bu özelliği iklimini de etkiler bitki ve hayvan türü zenginliğini de... Bir yanda karasal iklim, bir yanda

bir geçiş ikliminin hakim olduğu yerler, bir yanda da Akdeniz iklimi. Bir yanda Akbük, diğer yanda Yılanlı Dağları, Göktepe, Gazeller. Bir yanda maki, zeytin, defne diğer yanda ardıç, geven...

► Tarihi

Antik dönemlerde Karia sınırları içinde kalan, sonra sırasıyla Dorlar, Persler, Büyük İskender, Rodos Devleti, Bergama Krallığı, Roma, Bizans İmparatorlukları, Menteşe Beyliği ve Osmanlı Devleti egemenliği altında yaşamıştır. Adı, MÖ 3'üncü yüzyıl ve sonrasında "Mobolla", "Mogola" ve "Mogla" olarak söylenmiştir. 1889 Aydın Salnamesi'nde "Mobella" olarak geçmektedir. Cumhuriyet'in kuruluşu ile birlikte il ol-

muştur. Antik Mobolla'nın kalıntılarına Masa Dağı üzerinde rastlanmaktadır. Kale kalıntılarının olduğu alana yaklaşık 1 km'lik bir patika yoldan ulaşılabilir.

Tarihi ve doğal güzellikleriyle gezilip görülebilecek yerlerle misafirlere çok çeşitli alternatifler sunar Menteşe. Asar Dağı yürüyüşü, şehri turu kapsamında Saburhane, Arasta gezileri, müze gezileri, Damla Deresi gezisi, Akbük'te kamp kurma bunlardan sadece bazıları. Karabağlar Yaylası'na en az bir gün ayırmalı, mümkünse bisikletle irim denen ağaç ve çalılarla çevrili yollarda ter atıp, çınarların altında serinlemeli. Kuyu büryani, yayla kavunu, üzümü ve sebzesi de yorgunlughunu alsın. Ve tarihi camiler, mekanlar, hanlar, hamamlar ve daha niceleri...

► Muğla Müzesi

Önceden cezaevi olarak kullanılırken restore edilerek müze olarak kullanılmaya başlanmıştır. Üç ana bölümden ve bir sanat galerisinden oluşur. Antik kalıntılar, heykeller, fosiller, etnografik ve arkeolojik eserlerin ziyaretçilere sunulduğu Muğla Müzesi Türkiye'de ilk ve tek doğa tarihi müzesidir.

► Mobolla Kalesi

Muğla'nın merkezinde bulunan, adını yaslandığı tepelerden birinden alan Mobolla Kalesi'nin geçmiş 10'uncu yüzyıla kadar gitmektedir. Bizans döneminden kalıntıların rastlanabildiği kalenin Muğla'yı doğu-güneybatı yönlerde savunmaya son derece elverişli şekilde inşa edildiği düşünülmektedir. Kale'den Muğla manzarası izlenmeye değer.

► Tarihi Hanlar

Bir zamanlar sayıları onlarla ifade edilen Muğla hanlarından günümüze kala kala 3 tane kalmış; Osmanlı mimarisinin izlerini taşıyan Yarım Han, ticaret merkezi olarak kullanılan Yağcılar Hanı ve 19'uncu yüzyılda inşa edilen ve mimarisi bozulmadan günümüze kadar restorasyonlarla gelen Konakaltı Hanı. Yarım Han'ın ne zaman, kimin tarafından inşa edildiği bilinmemektedir. Yapıca zaten çok da büyük değildir.

1493 yılında yapılan Yağcılar Han, bazı mimari özelliklerini kaybetmiş olsa da bugün hala canlılığını koruyabilen, turistlerin en çok ziyaret ettiği yerlerden biridir. İki katlı, alt katında dükkanlar, hayvan bannakları ve ambarların, üst katında dükkân ve konaklama yerlerinin bulunduğu Konakaltı Hanı da 19'uncu yüzyılda inşa edilmiştir. Bugün Konakaltı İskender Alper Kültür Merkezi olarak hizmet vermektedir.

► Özbekler Evi

Geleneksel bir yapı olan Özbekler Evi 225 yıllık bir geçmişe sahiptir. Toprak dam olarak inşa edilen Ev, daha sonra yapılan restorasyon çalışmasında toprak damı kapatılarak ahşap bağ badi ve kiremit çatı ile yeniden yapılandırılmıştır. Daha sonra ise Özbek Evi'ne kış evi, yaz evi ve sahanlık gibi bölümler eklenmiştir. Özbek Evi'nin yola bakan cephelerinde taş duvarların eksik kısımları tamamlandıktan sonra iç avluya da ahşap malzemelerden açık sofa konulmuştur. Odalanna girildiğinde 3 kemer ve ahşap dikmeler göze çarpmaktadır. 1987 yılında Muğla Mimarlar Odası tarafından en iyi korunan yapı ödülü verilmiştir.

► Saatli Kule

Yapımında kesme taşlar ve tuğlalardan yararlanılan Saatli Kule, Muğla Belediyesi'nin ilk başkanı Hacı Süleyman Ağa tarafından Konstantinoğlu Filvari'ye kare şeklinde ve 5 katlı olarak yaptırılmıştır. Giriş katı mavakkithane olarak hizmet veren Kule'nin ikinci, üçüncü ve dördüncü katlarının köşeleri dışarıya doğru bağlı olup her katta biraz daha küçülmektedir. Dördüncü katın üzerine daha sonra sağlam olması için yapıya uygun bir bölüm ilave edilmiştir. Beşinci katta ise saat kadrani yer almaktadır. Saatli Kule'nin her katının cephelerine sivri ve yuvarlak kemerler mevcuttur.

► Kurşunlu Camii

Menteşe'nin kalbinin attığı yerde bulunan Kurşunlu Camii, Osmanlı'dan kalan en seçkin eserlerden biridir. Camiye dönüştürülmeden önce 30 odalı bir medrese olan yapının her yanında Osmanlı mimarisine ait motifler hakimdir. Adını ise kubbesini kaplayan kurşun levhadan almaktadır. 1493 yılında Mentеше Beyi Şücaattin Beyin talimatıyla yapımına başlanan ve 1495 yılında ibadete açılan Kurşunlu Camii 510 yıllık zaman dilimi içerisinde birçok bakım ve onarımdan geçmiş ancak özgün mimari özelliklerini kaybetmemiştir.

► Şahidi Cami

Adını haziresinde medfun bulunan Mevlevi Şeyhi Şahidi'den alan bu cami 1848 yılında Muğla'nın eşrafından Hacı Osman Ağa tarafından yaptırılarak bugünkü halini almıştır. İlki 1869 yılı olmak üzere bir çok kez bakım ve onarımdan geçirilmiştir. Geçtiğimiz yıllarda bir kez daha restore edilmiştir.

► Kerimoğlu Türküsü ve Evi

1901 yılında Muğla Pisi köyünde (Yeşilyurt Mahallesi) yaşanan dramatik bir hikayenin türküsü Kerimoğlu. Her Egelinin içinde bir efe bir zeybek yatar, ne zaman ortaya çıkacağı belli olmaz. İşte Pisili Kerimoğlu Eyüp'ün hikayesi de böyle bir hikaye. Hikayenin de türkünün de kahramanı Kerimoğlu Eyüp daha on dokuzunda bıçkın bir delikanlı. Siz en iyisi olayın geçtiği yerde o atmosferi canlandırarak hikayenin bir kısmının geçtiği bugün müze olarak hizmet veren evde dinleyin. Şimdilik biz o türkünün sözleriyle yetinelim;

*Of aman da of aman Karadağların sandalı da sandalı
Al kanlara boyanmış Kerimoğlu'nun her yanı da her yanı.
Of aman da of aman Karadağlarda sandal kalmadı
Oyna da Kör Arabım sen oynaya sende başka yiğit kalmadı.
Of aman da of aman Yerkesiğinen şu Pisi'nin arası
Erelerde bozulmuş Kerimoğlunın Kör Arabın arası.
Of aman da of aman Yerkesiğin minaresi minaresi
Alkanlara boyanmış Kerimoğlu'nun hanesi de hanesi*

► Arasta

Geleneksel ticaret merkezi Arasta, Muğla'nın eski kervan yolu güzergâhı üzerinde kuzey-güney, doğu-batı akslarının kesiştiği noktada yer almaktadır. Sivil mimari özelliklerini ve tarihi dokusunu korumayı büyük oranda başarmış olan Arasta aynı işi yapan esnafın bir arada bulunduğu, modern ekonomik

tabirle kümелendiği bir yerdir. Arasta adı da buradan gelmektedir. “Demirciler Arastası”, “Bakırcılar Arastası” gibi sınıflandırmalarla halen hizmet vermekte olan Arasta, semercileri, ayakkabıcıları, berberleri, nalburiyeleri, esnaf lokantaları ve meydandaki şadırvanıyla hizmetini aralıksız sürdürmektedir. Eskiden bir yanında Zahir Pazarı diğer yanında tabakhane bulunan Arasta önemini kaybetmeye başlasa da hala Menteşe'nin ritmini ayarlayan yerdir.

► Saburhane

Menteşe'nin tarihi dokusunu en iyi koruyan yeri Saburhane kentin doğu yakasındadır. Doğal olarak da Tarihi Muğla Evleri'nin en güzel örnekleri burada yer almaktadır. 400'e yakın tescilli evi 170'e yakın sivil mimarlık örneği yapısı, 100'e yakın sokağı, eski hanları, şadırvanları, arastası, meydanları ve camileriyle örnek bir Kentsel Sit alanı olan Saburhane'de kimi evlere çıkmaz sokaklardaki avlu kapılarından geçilerek ulaşılır. Farklı mimarisiyle görülmeye değer yerlerin başında gelmektedir.

► Tarihi Muğla Evleri

Tarihi dokusunu korumayı başaran Menteşe, camileri, hanları, hamamları, Muğla Evleriyle görülmeye değer. Bu yapıların tasarımları, ahşap işlemleri, duvara gömülü dolap biçimli banyolar, uzun ve geniş saçakları, kuzulu dış kapıları ve özellikle de bacası özgünlüğüyle dikkat çekiyor.

► Muğla Lezzetleri

Bir yanda yöresel ot yemekleri, zeytinyağlılar, diğer yanda Yörük kültürünün yadigarı etli yemekler. Menteşe'ye gelirken aç kalma korkunuz olmasın. Zira lokantaların etrafını saran lezzet kokuları sizi kendine çekiverir. Tek tek yemekleri saymadan

mutlaka tatmanız gerekenlerden bahsedelim. Sabahları çorbasız yapamıyorum diyorsanız, mutlaka Muğla Kebabını tatalırsınız. Suyu hemencecik bitiverir diye tasalanmayın, zira aşçıbaşı bir elinde tencere diğer elinde kepçeyle takviyeye hazırdır. Bir diğer vazgeçilmez lezzet ise Çökertme Kebabı. Çok ince doğranıp kızartılmış patateslerin etin ve sosun lezzetiyle buluşması... Genelde salatasıyla servis edildiğinden salata masrafından da kurtulmuş olursunuz. Muğla'nın belki de en çok bilinen yemeği ise tarifini aşağıda bulacağınız, Muğla Köftesi'dir. Tarifi kısaldığıyla lezzetin doyumsuzluğu meslek sırrı olmasından kaynaklanıyor.

► Muğla Köftesi

Malzemeler: 500 gr kıyma - Bir miktar içyağı - Tuz

Hazırlanışı: Muğla köftesi büyükbaş hayvanın kaburgasından yapılır. Kaburgadan kıyma hazırlanır. Hazırlanan kıyma içyağı ve tuzla yoğrulur. Köfteler kömür ateşinde harsız ateşte pişirilir.

► Damat Tatlısı

Malzemeler: 1 kg un - 1500 gram toz şeker - 1 tatlı kaşığı tuz - 6 su bardağı su - ½ limon suyu - 2 yemek kaşığı zeytinyağı - 4 yumurta - 1 su bardağı süt - 1 su bardağı su - 1 kg çekilmiş ceviz içi 1 kg eritilmiş tereyağı

Hazırlanışı: Ceviz ve tereyağı hariç tüm malzemeler ile hamur yoğrulur. 30 dakika dinlendirilir ve küçük pazılar ayrılır. Her bir pazi yufka gibi açılır. Yufkaların içini ceviz ve erimiş tereyağı serpiştirilir. Yufka oklava yardımı ile burma şeklinde sarılır ve tepsiye dizilir. Kalan tereyağı üzerine dökülür. 170 derece fırında yaklaşık 35 dakika pişirilir. Fırından çıktığında hazırladığımız şerbet sıcak olarak üzerine dökülür.

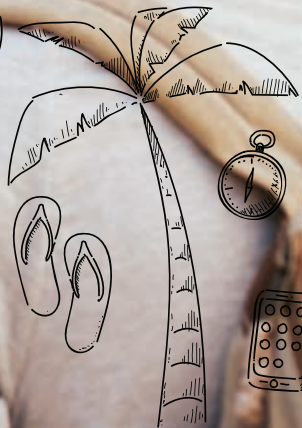
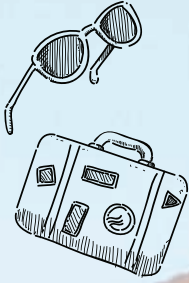
Kaynakça

Bu yazının hazırlanmasında www.timestopsmugla.com sitesinde ve Menteşe Belediyesi sitesinden önemli oranda faydalanılmıştır.

Fotoğraflar Menteşe Belediyesi Basın ve Halkla İlişkiler Biriminden temin edilmiştir. Menteşe Belediye Başkanı Sayın Bahattin Gümüş'e ve Değerli Çalışanlarına teşekkürü borç biliriz.

KÜLTÜR VE TURİZM ALANINDAKİ DESTEKLER

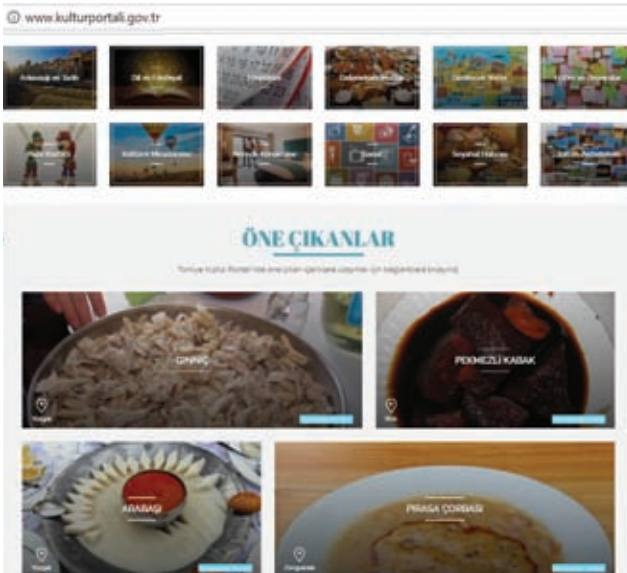

Hazırlayan: Aydın Yatırım Destek Ofisi
Denizli Yatırım Destek Ofisi
Muğla Yatırım Destek Ofisi

Ülkemizde pek çok yatırım alanında kamu kuruluşlarının sağlamış olduğu finansal destekler ve teşvikler bulunmaktadır. Her bir kamu kuruluşu kendi bürokratik işleyişi içerisinde belli başlı yatırım alanlarına destek sağlamaktadırlar. Bazı yatırım alanları destek kapsamı dışında da olabilmektedir. Aynı zamanda destekler için çeşitli şartlar aranmakta, belirli yöntemler izlenerek başvuru süreçleri gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte desteklerden yararlanılabilmesi belli bir zamanı da gerektirebilmekte, bu nedenle kamu destekleri acil yatırım kararı gerektiren işlere çok uygun olmayabilmektedir.

► Türkiye Kültür Portalı Projesi

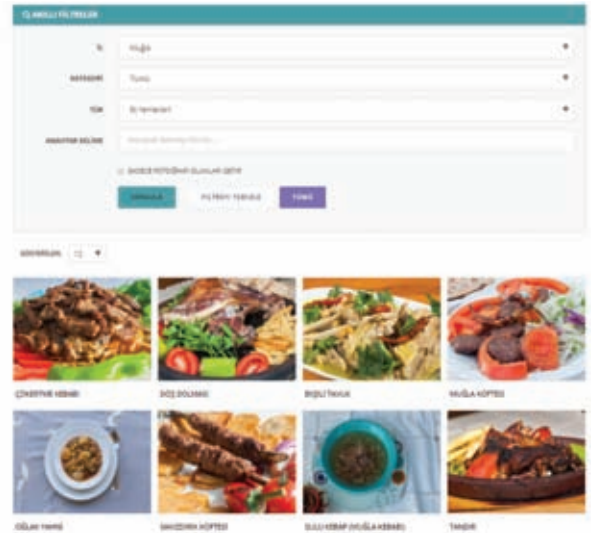
Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 2012 yılından bu yana yürüttüğü, kamu bilişim çalışmaları içerisinde örnek olarak gösterilmeye değer Türkiye Kültür Portalı çalışması, ülkemizin tarihi ve kültürel alanda zengin birikimini tanıtmaya yönelik oldukça başarılı bir projedir.

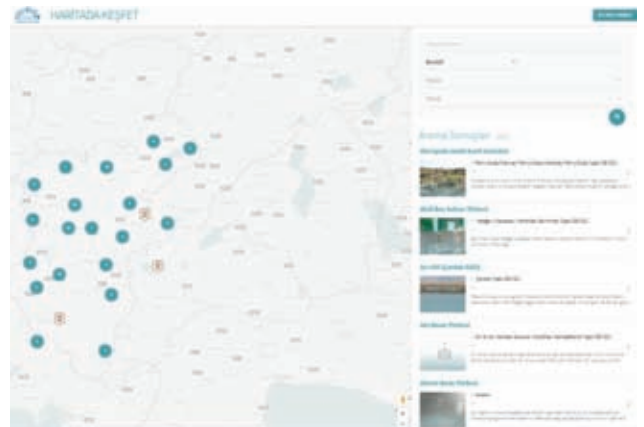
81 ilin Kültür ve Turizm Müdürlüklerinden ve Bakanlık bünyesindeki verilerden güncelliği sağlanan Kültür Portalı içerisinde; Arkeoloji ve Tarih, Dil ve Edebiyat, Etkinlikler, Geleneksel Mutfak, Gezilecek Yerler, Haber ve Duyurular, Halk Kültürü, Kültürel Miraslarımız, Nerede Konaklarır, Sanat, Seyahat Hatırası, Turizm Aktiviteleri başlıkları altında görüntü kalitesi yüksek fotoğraflar, videolar ve bilgilendirici yazılar yer almaktadır.

Akıllı filtreleme sayesinde illere, kategorilere ve türlere göre sorgulamalar yapılarak, o ile gitmeden bile il ile ilgili

oldukça geniş yelpazede bilgi edinilebilmektedir. Örneğin Muğla'nın geleneksel etli yemeklerinin listelenmesiyle çöktürme kebabı tarifine kolay bir şekilde ulaşabilmektedir. Kültür Portalı o derece zengin bir içeriğe sahiptir ki, o ilde uzun süre ikamet etmiş olanlar dahi yaşadıkları ilin kültürel değerlerini bu portal ile öğrenme şansını elde edeceklerdir.

Ayrıca Haritada Keşfet özelliği ile 81 ildeki etkinlikler, geleneksel mutfak, konaklama tesisleri, seyahat hatıraları ve turizm aktiviteleri harita üzerinde görüntülenebilmekte ve kullanıcıya büyük kolaylık sağlamaktadır. Örneğin UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan Pamukkale-Hierapolis ile listeye yeni giren Afrodisyas Arkeolojik Alanı gibi ören yerlerine ulaşım ile konaklama tesisi bilgilerine kolaylıkla ulaşılabilir.

Şu an sadece Türkçe hizmet veren Kültür Portalı'na ilk etapta İngilizce dili, ilerleyen zamanlarda da diğer dil seçenekleri eklenecektir. Her geçen gün ilginin arttığı Kültür Portalı'nın, ülkemiz tanıtımına çok önemli katkısı olacağı kuşkusuzdur. Kamuda bu şekilde başarılı projeler görmek bizi bir hayli onurlandırmakta, projede emeği geçenlere teşekkürlerimizi sunmaktayız.

► Kültürel ve Sanatsal Etkinlikler Desteği

Kültür, sanat ve turizmi geliştirmek ve tanıtmak için hazırlanan projelerin desteklenmesi amacıyla sağlanan teşviklerden yerel yönetimler (Belediyeler, mahalli idareler ve il özel idareleri) faydalanabilmektedir.

Teşvik kapsamına giren konular aşağıdaki gibidir;

- Kültür, sanat ve turizm değerlerimizi ve zenginliklerimizi yaşatıcı, yayıcı, destekleyici, geliştirici ve tanıtıcı, yerel, ulusal ve uluslararası nitelikteki şenlik, festival, anma günleri, konser, sergi, gösteri, kongre, sempozyum, seminer, panel, güzel sanatlar, fuar ve benzeri etkinliklere ilişkin projeler

Başvuru sahiplerinin destekten faydalanma şartları

- a) Bakanlık bütçesinde bu amaçla ödenek tefrik edilmiş olması,
- b) Projenin kültürel, sanatsal ve turistik gelişmeye ve tanıma katkı sağlamaya yönelik olması,
- c) Dernek veya vakfın asıl amacının kültür, sanat, turizm ve tanıtım faaliyeti olması,
- ç) Teşekkül ile Bakanlık arasında protokol yapılmış olması,
- d) Dernek veya vakfın, kamu kurum ve kuruluşları tarafından kurulan veya kamu personeli desteklemek için kurulan derneklerden veya aynı amaçlarla Türk Medeni Kanununa göre kurulan vakıflardan olmaması,
- e) Teşekkülün Anayasa ve kanunlarla yasaklanmış faaliyetlerde bulunmamış olması, gerekir.

Desteğin İçeriği ve Miktarı

İl Müdürlüklerince Bakanlığa gönderilen projelerin hangilerine ne kadar yardım yapılacağı Müsteşar başkanlığında ilgili Müsteşar Yardımcısı, Genel Müdür, Genel Müdür

Yardımcısı ve Daire Başkanından oluşan komisyonca incelenerek karara bağlanır.

Başvuru Yeri ve süresi

Etkinlik tarihinden 30 gün önce ilgili il kültür turizm il müdürlüğüne başvurulması gerekmektedir.

► Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanması

Gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarının korunması, bakım ve onarımının yapılması amaçlandığı destekten mülkiyetinde taşınmaz kültür ve tabiat varlığı bulunan ve bakım ve onarımını gerçekleştirmek için ayni, nakdi veya teknik yardım isteyen gerçek veya tüzel kişiler faydalanabilmektedir.

Desteğin İçeriği ve Miktarı ve yararlanma şartları

Desteklerin içeriğini Bakanlık bünyesinde oluşturulan komisyon il müdürlüğünce gönderilen başvuru dosyasını inceleyerek belirler. Gerekli görülen hallerde maddi yardım yerine malzeme yardımı da verilebilir.

- Rölöve ve restorasyon projelerinin hazırlanması için komisyonun belirlediği oran çerçevesinde 75.000 TL'ye kadar nakdi yardım verilmektedir.
- Proje uygulamaları için yaklaşık maliyetin toplu başvurularda %80'ini, münferit başvurularda %70'ini ve her halükarda 300.000 TL'yi geçmemek üzere yardım miktarı komisyonca belirlenir. Bu tutarlar 2015 yılı için belirlenmiş olup her yıl, Türkiye İstatistik Kurumunca yayınlanan genel ÜFE oranında artırılarak tebliğ ilan edilmesiyle duyurulur.
- Uygulama projelerine yapılacak olan yardım nakdi olabildiği gibi, Bakanlık'ın malzeme teminiyle ayni yardım da olabilmektedir.
- Sokak ve doku bütünlüğü içinde bulunan taşınmaz kültür varlıklarının en az %70'i için başvuru yapılmış olması şartı aranır.

Başvuru yeri ve süresi

Desteklerden faydalanmak için ilgili il müdürlüğüne başvuru dosyası ile müracaat edilmesi gerekmektedir.

► Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik

Kültür merkezlerinin yapımı ve işletilmesine yönelik kültür yatırımı ve kültür girişimlerinin teşvik edilmesi, Ülmemizin kültür varlıklarının yaşatılması ve ülke ekonomisine katkı yaratan bir unsur olarak değerlendirilmesi, sanatsal ve kültürel değerlerin üretilmesi, toplumun bu değerlere ulaşım olanaklarının yaratılması ve kültürel iletişim ve etkileşim ortamının etkinleştirilmesi amacıyla sağlanan teşviklerden kültür yatırımı ve girişi belgesi olan tüzel kişiliğe haiz yerli veya yabancı özel işletmeler faydalana bilmektedir.

Teşvik kapsamına giren konular aşağıdaki gibidir;

- Kültür merkezlerinin yapımı, onarımı ve işletilmesi.
- Kütüphane, arşiv, müze, sanat galerisi, sanat atölyesi, film platosu, sanatsal tasarım ünitesi, sanat stüdyosu ile sinema, tiyatro, opera, bale, konser ve benzeri kültürel ve sanatsal etkinliklerin ya da ürünlerin yapıldığı, üretildiği veya sergilendiği mekânlar ile kültürel ve sanatsal alanlara yönelik özel araştırma, eğitim veya uygulama merkezlerinin yapımı, onarımı veya işletilmesi.
- 2863 sayılı Kanun kapsamındaki taşınmaz kültür varlıklarının, bu Kanunun amacı doğrultusunda kullanılması.
- Kültür varlıkları ile somut olmayan kültürel mirasın araştırılması, derlenmesi, belgelendirilmesi, arşivlenmesi, yayınlanması, eğitimi, öğretimi ve tanıtılması faaliyetleri.

Bu kapsamda sağlanan teşvikler ise aşağıdaki gibidir;

- Taşınmaz mal tahsis
- Gelir vergisi stopajı indirimi; çalıştırılacak işçilerin üç-

retleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin, yatırım aşamasında en fazla 3 yıl boyunca %50'si, işletme aşamasında en fazla 7 yıl boyunca %25'i oranındaki tutar.

- Sigorta primi işveren paylarında indirim; yatırım aşamasında en fazla 3 yıl boyunca %50'si, işletme aşamasında en fazla 7 yıl boyunca %25'i oranındaki tutar.
- Su bedeli indirimi ve enerji desteği; elektrik ve doğalgaz kullanımında 5 yıl süre boyunca %20 indirim, su kullanımında yörede uygulanan en düşük tarife uygulanır.
- Yabancı uzman ve personel çalıştırabilme.
- Hafta sonu ve resmi tatillerde faaliyette bulunabilme.

Program sürekli açık olup yılın herhangi bir dönemi Kültür ve Turizm Bakanlığı'na müracaatta bulunulabilir.

► Kamu Eliyle Yapılan Kültür Yatırımlarının Desteklenmesi

Bu destekle, Bakanlığın görev alanı içinde olmakla birlikte diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından başlanacak veya başlanılan ancak mali kaynak yetersizliği nedeniyle başlanamayan veya bitirilemeyen kültür yatırımlarının gerçekleştirilerek kamunun hizmetine sunulması için ödenek desteği sağlanması amaçlanmaktadır.

Ticari amaçla yapılan yatırımların desteklenmediği program kapsamında, projesine hiç başlanmamış veya inşaatı yarım kalmış olan kültür yatırımı (kültür merkezleri, kongre merkezleri, müze, kütüphane ve diğerleri) faaliyeti bulunan kamu kurumları desteklenmektedir. Destek miktarı ve süresi bakanlık tarafından belirlenmekte olup sağlanacak destek oranı en fazla %50'dir.

Kaynakça

Taşınmaz kültür varlıklarına yardım sağlanmasına dair yönetmelik

Kültür ve turizm bakanlığınca yerel yönetimlerin, demeklerin ve vakıfların projelerine yapılacak yardımlara ilişkin yönetmelik

http://yatirimadestek.com/Dosyalar/ozettasinmaz_kultur_varliklarinin_onarimina_yardim_saglanmasi.pdf (Erişim tarihi 14.07.2017)

http://yatirimadestek.com/Dosyalar/ozet-kulturel_ve_sanatsal_etkinlikler_destegi.pdf (Erişim tarihi 14.07.2017)

http://www.yatirimadestek.com/Dosyalar/ozet-kultur_yatirimlari_ve_girisimlerini_tesvik.pdf (Erişim tarihi 13.07.2017)

<http://cdn.iksv.org/media/content/files/tesviksunum.pdf> (Erişim tarihi 13.07.2017)

http://www.yatirimadestek.com/Dosyalar/ozetkamu_eliyle_yapilan_kultur_yatirimlarinin_desteklenmesi.pdf (Erişim tarihi 13.07.2017)

<http://investinedime.org.tr/uploads/docs/08042014NqbgSu.pdf> (Erişim tarihi 13.07.2017)

TÜRKİYE'NİN İLK CAM FESTİVALI

4. KEZ KAPILARINI DENİZLİ'DE AÇTI

Denizli Büyükşehir Belediyesi'nin bu yıl dördüncüsünü düzenlediği Uluslararası Denizli Cam Bienali, 5-6-7 Mayıs 2017 tarihlerinde gerçekleştirildi. Bienal'de Türkiye'nin ve dünyanın ünlü cam sanatçıları Denizlililer için konferans, panel, canlı cam gösterileri ve cam sergileri düzenlediler.

Denizli Büyükşehir Belediyesi tarafından Karma Tasarım Atölyesi organizasyonu ile düzenlenen Denizli Büyükşehir Belediyesi 4. Uluslararası Denizli Cam Bienali, 05 Mayıs 2017 tarihinde Denizli Valiliği karşısındaki eski Sümerbank binasında gerçekleştirilen açılışla başladı. Taş binanın dokusuna uygun olarak "Dönüşüm" teması ile sanatseverlerle buluşan Bienalde; Amerika, İtalya, Polonya, Çek Cumhuriyeti, İsviçre ve Türkiye'den sanatçılar katıldı. Bienal kapsamında düzenlenen konferans, panel, canlı cam gösterileri ve cam sergilerinde amatör ve profesyonel olarak cam ile ilgilenenlerin yanı sıra; camın şekillenip sanata dönüşmesini merak eden, camla tanışmak isteyen tüm kesimler yer aldı.

Cam sanatı meraklıları Bienal bünyesinde, Ömür Dururk küratörlüğündeki Türk cam sanatçıları "Dönüşüm" karma cam sergisi ve Hakkı Dereköylü Güzel Sanatlar Lisesi resim bölümü öğrencilerinin "Bence Cam" konulu resim sergisi ile Prof. Mustafa Ağatekin küratörlüğünde Anadolu Üniversitesi cam bölümü karma cam sergisini izleyebilme imkanı buldular. Ayrıca sanatçıların çalışmalarını birebir izleme olanağına erişen izleyiciler, etkinliklere katılarak kendi cam boncuklarını yaparken cam bardak kazıma etkinliklerine de katıldılar.

Kaynakça

<http://cambienali.denizli.bel.tr/Default.aspx?k=Default>

AVRUPA'NIN İKİNCİ TÜRKİYE'NİN İLK VEGAN FESTİVALİ DİDİM'DE GERÇEKLEŞTİ

Türkiye'nin ilk vegan festivali olarak düzenlenen Didim Vegfest, tarih ve turizm kenti olan, vegan dostu Aydın'ın Didim ilçesinde 29-30 Nisan 2017 tarihlerinde gerçekleşti.

Doğa felsefesinin doğduğu topraklar olan Milet Antik Kenti ve Apollon Tapınağı gibi değerlere sahip olan Didim'de, Apollon Tapınağı çevresinde kurulan Festival Sokağı'nda yapılan etkinliğe, yerli ve yabancı binlerce kişi katıldı.

Didim Belediyesi, Türkiye Vegan ve Vegetaryenler Derneği (TVD), Turizm Araştırmaları Derneği (TURAD) ve Didim Turizm Altyapı Birliği'nin (DİTAB) organizasyonu ile düzenlenen etkinlik, Türkiye'nin ilk vegan festivali olma özelliği taşıyor.

Festival alanında Didim'e özgü, içerisinde et ve et ürünlerinin bulunmadığı yemekler sergilenirken, stantlarda sergilenen yeşillik ve doğal ürünler, vatandaşların yoğun ilgisini çekti. Stantları gezen vatandaşlar, Didim'e özgü yetişen otlardan yapılan yemekleri, etsiz köfteden ham-

burgere, ot kavurmasından mantar yemeklerine, süt ve yoğurt kullanılmadan yapılan böreklerle kadar çeşitli lezzetleri tatma imkanı buldu. Etkinliklerde Vegan'a yönelik paneller, şeflerin canlı sunumları, müzik dinletileri, çocuk aktiviteleri gibi birçok etkinlikte alandakilerin beğenisine sunuldu.

Festivalin ilk gününde atölye, panel, alışveriş, eğlence ve spor etkinliklerinin yanı sıra, uzmanların katıldığı söyleşiler devam etti. Türkiye'nin ve dünyanın bir çok yerinden festivale gelen onbinler stantları gezerek alışveriş yapma imkanı buldu. Didim Vegan ve Vegetaryen Festivali, aynı günün akşamında gerçekleştirilen Zeynep Casalini ve yerel müzik gruplarının sahne aldığı konserlerle taçlandırıldı.

Festivalin ikinci gününde Tavşan Burnu Tabiat Parkı'nda Vegan ürünlerin tüketildiği kahvaltı gerçekleşti. Doğa ile iç içe yaşamının önemine değinilen kahvaltı sonrasında misafirlere yoga atölyesinde yoga etkinliği yaptırıldı.

Kaynakça

<http://didimvegfest.com/>

3. ULUSLARARASI BODRUM DANS FESTİVALİ 18. KEZ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Muğla'nın Bodrum ilçesinde, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın katkıları ile Bodrum Dans Kulübü'nce her yıl Mayıs ayının son haftasında düzenlenen 18. Uluslararası Bodrum Dans Festivali, her zamankinden daha kalabalık, daha coşkulu ve bir o kadar da renkli görüntülere ev sahipliği yaptı.

Avrupa'nın en büyük festivalleri arasında en üst sıralarda yer alan Uluslararası Bodrum Dans Festivali'ni benzer festivallerden ayıran en önemli özelliği, organizasyon komitesinin çok uluslu olması. Bu yıl on beş ülkeden gelen 30 gönüllü organizatörün 45 gün birlikte çalışarak festivali gerçekleştirmesi UNESCO tarafından da tanınmasına vesile oldu. Festival ayrıca dünyada benzer etkinlik düzenleyen ülkelere örnek olması için Avrupa Komisyonu web sitesinde yayınlanan örnek projeler arasında en üst sıralarda yarışıyor.

23-28 Mayıs 2017 tarihlerinde Bodrum'un farklı noktalarında halka açık ve ücretsiz olarak gerçekleşen Bodrum Dans Festivali'nde, 1739 dansçı rengarenk kostümleri, farklı dans türünden sundukları büyüleyici koreografileri ve dansa olan tutkuları ile kendilerini izleyen binlerce kişiye görsel bir şölen sundular.

Festival kapsamında; 14 yaş altı 499 minik dansçıdan 48 dans gösterisi, 15 yaş üstü 244 Türk ve yabancı dansçıdan 32 dans gösterisi gerçekleştirilirken, Türkiye'deki 124

tescilli dans kulübünün 996 lisanslı sporcusu ile iki gün süren Salsa ve Sportif Latin Dansları yarışmaları da düzenlendi. Ayrıca Bodrum sokaklarında uzunluğu kilometreyi geçen kostümlü kortej yürüyüşü ve after patilerden oluşan rengarenk bir program ile Bodrumluları buluşturdular.

Geçen yıl 1171 dansçının katıldığı festivale bu yıl 1739 dansçı katıldı. Katılım sayısındaki %48'lik bu artış ve beş gün süresince Bodrum'da konaklayan dansçı ve beraberinde gelen dansçı yakınları ile ülke turizmine yaklaşık 1,5 milyon Euro katkı sağlandı. Beş gün süren festivali 15 bin kişi izledi.

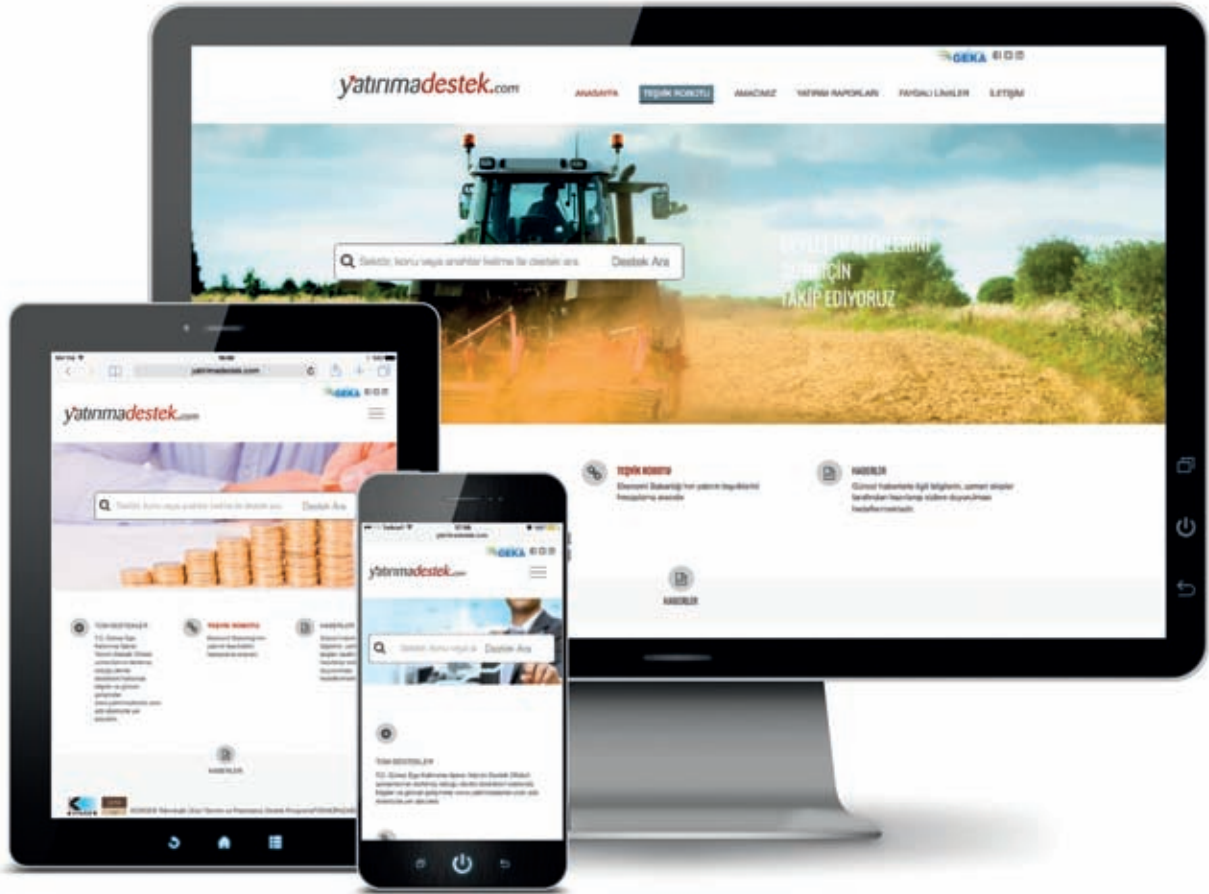

 Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA)

 GüneyEgeKA

 guneyegeka

Türkiye'nin ilk Devlet Desteği Arama Motoru

yatirimadestek.com

Yatırımcıların ilgilendikleri sektör, konu veya anahtar kelime ile destek arayarak çok sayıda destek unsuru içerisinde uygun desteğe tek tıkla ulaşmak mümkün. Tüm güncel desteklerin konu ve kurum bazında aranabildiği **www.yatirimadestek.com** devlet destekleri ve teşvikleriyle ilgili tüm bilgilere ücretsiz erişilmesini sağlayan Türkiye’de ilk internet sitesi. Eklenen teşvik robotu uygulaması ile T.C. Ekonomi Bakanlığı yatırım teşvikleri kolaylıkla hesaplanabiliyor